

LÖW & spol., s.r.o.
Studie, plány a projekty pro krajinu a vesnici
Vranovská 102, 614 00 Brno
Tel.: 545575250, 545576740 Fax.: 545576250
E-mail: lowapol@lowapol.cz
IČ: 46990798 DIČ: CZ46990798

Vyhodnocení koncepce dle přílohy č.9 zákona č.100/2001 Sb.

Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Prahy

Zpracováno dle § 45i zákona 114/1992 Sb.

Brno 2007

Předkladatel koncepce:	Magistrát hlavního města Prahy, Útvar rozvoje hlavního města Prahy
Zpracovatel koncepce:	U-24, s.r.o., Atelier pro urbanismus a územní plánování, Praha
Kooperující osoby:	ATEM, spol. s r.o., Ing. A. Šimčíková, GREEN DESIGN, Doc. RNDr. V. Ziegler, CSc.
Zpracovatel posouzení:	LÖW & spol., s.r.o., Doc. ing.arch. Jiří Low – zodpovědný zpracovatel posouzení - hodnocení části IV. Podkladové studie držitel autorizace ke zpracování dokumentace a posudku podle §19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, č. osvědčení č.j. 3745/595/OPV/93 ze dne 22.6.1993.
Řešitelský tým:	Ing. Martin Beneš – zemědělské ekosystémy Dr. Pavel Hartl, CSc. – lesní ekosystémy, geografie Mgr. Věra Velecká – zvláštní ochrana přírody, Natura 2000, mezinárodní dokumenty držitel autorizace k provádění posouzení podle §45i zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění, osvědčení č.j. 630/1679/05 ze dne 18.8.2005. Ing. Eliška Zimová – ochrana přírody, krajina, politiky
Spolupráce:	ATELIER Fontes, s.r.o., Brno Ing. Tomáš Havlíček – vodní ekosystémy

Brno, květen.2007

Doc.ing.arch. Jiří Löw

Vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví dle zákona č. 100/2001 Sb.

O B S A H

Úvod	6
1. Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím.....	9
1.1. Obsah PKSOPKP.....	9
1.2. Cíle PKSOPKP.....	10
1.3. Vztah PKSOPKP k jiným koncepcím.....	11
1.3.1. Strategické dokumenty akceptované zpracovatelem PKSOPKP	11
1.3.2. Další dokumenty doporučené SEA hodnocením	17
2. Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce.....	17
2.1. Charakteristika přírodních podmínek	18
2.2. Vodní ekosystémy	22
2.3. Lesní ekosystémy.....	25
2.4. Zemědělské ekosystémy.....	25
3. Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy	26
3.1. Voda.....	27
3.2. Příroda a krajina.....	27
3.3. Biota.....	28
4. Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí (např. oblasti vyžadující ochrany podle zvláštních předpisů).....	29
4.1. Problémy životního prostředí mimo oblast ochrany přírody a krajiny	29
4.2. Problémy v oblasti ochrany přírody a krajiny	29
4.2.1. Územní systém ekologické stability	29
4.2.2. Krajinný ráz	30
4.2.3. Přírodní parky	31
4.2.4. Významné krajinné prvky	31
4.2.5. Druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	32
4.2.6. Celoměstský systém zeleně	33
4.2.7. Zásady podpory realizace zeleně v jednotlivých pásmech sídelního útvaru.....	33
4.2.8. Vodní ekosystémy.....	34
4.2.9. Lesní ekosystémy.....	37
4.2.10. Zemědělské ekosystémy	38
4.2.11. Zvláště chráněná území	38
4.2.12. Soustava NATURA 2000	39
4.2.13. Přírodní rozmanitost území (ekosystémová diverzita).....	40
4.2.14. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů	40
4.2.15. Invazní druhy	41
4.2.16. Památné stromy.....	41
4.3. Problémy v oblasti ekonomických nástrojů	42
4.4. Problémy v oblasti informačních nástrojů	43
4.5. Problémy v oblasti mezikrajské a mezinárodní spolupráce	43

5. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tato cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení.....	44
5.1. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní a komunitární úrovni a jejich promítnutí do PKSOPKP.....	44
5.1.1. Vybrané dokumenty pod záštitou OSN, EHK OSN, UNEP, UNECSO a Rady Evropy	45
5.2. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na vnitrostátní úrovni a jejich promítnutí do PKSOPKP	46
5.2.1. Cíle ve vztahu k ochraně životního prostředí	46
5.2.2. Cíle ve vztahu k ochraně přírody a krajiny	47
5.2.2. Cíle ve vztahu k vodním ekosystémům.....	47
6. Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních a negativních vlivů) navrhovaných variant koncepce na životní prostředí.....	52
6.1. Tabulkové hodnocení potenciálních vlivů cílů PKSOPKP prostřednictvím referenčních cílů	53
6.2. Hodnocení závažných potenciálních vlivů cílů PKSOPKP	53
6.2.1. Obecná ochrana přírody a krajiny	53
6.2.2. Ochrana vodních ekosystémů	54
6.2.3. Zvláštní územní ochrana	55
6.2.4. Ekosystémová diverzita.....	55
6.2.5. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů	55
6.2.6. Invazní druhy	56
6.2.7. Ochrana nerostného bohatství.....	56
6.2.8. Informování a osvěta.....	56
6.3. Hodnocení části IV. Podkladové studie	56
6.3.1. Komplexní ochrana krajiny a její rázovitosti	56
6.3.2. Kompoziční vztahy vytvářející rázovitost krajiny Prahy	59
6.3.3. Návrhy opatření	61
7. Plánovaná opatření PKSOPKP pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech závažných negativních vlivů na životní prostředí vyplývajících z provedení koncepce.....	62
8. Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování požadovaných údajů (např. technické nedostatky nebo nedostatečné know-how)	63
8.1. Varianty, metody posuzování a problémy při zpracování	63
9. Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu koncepce na životní prostředí	65
10. Popis plánovaných opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce	66
11. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektů	66
12. Vlivy koncepce na veřejné zdraví	67
13. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů.....	68
14. Souhrnné vypořádání vyjádření obdržených ke koncepci z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.....	69
15. Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci	69

15.1. Závěr SEA hodnocení	69
15.2. Doporučení SEA hodnocení	69
15.3. Návrh stanoviska ke koncepci	72

Seznam příloh

1. Vyhodnocení připomínek k Prognóze, koncepci a strategii ochrany přírody a krajiny v Praze.
2. Posouzení vlivu na soustavu Natura 2000 PKSOPK v Praze
3. Hlavní město Praha, Magistrát hlavního města Prahy, odbor ochrany prostředí ze dne 16.6.2006: Informace o obdržení oznámení koncepce, Posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění zákona č. 93/2004 Sb. – zahájení zjišťovacího řízení ke koncepci.
4. Hlavní město Praha, Magistrát hlavního města Prahy, odbor ochrany prostředí, značka S-MHMP-80845/2006/OOP-VIII -35/Kyj ze dne 21.7.2006: závěr zjišťovacího řízení podle § 10d zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění.

Seznam zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad
DP	dobývací prostor
EIA	proces posuzování vlivů na životní prostředí
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální výchova, vzdělávání a osvěta
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHLÚ	chráněné ložiskové území
LHP	lesní hospodářský plán
MCHÚ	maloplošné chráněné území
MZE	Ministerstvo zemědělství
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
OOP HMP	odbor ochrany prostředí hlavního města Prahy
OPRL	oblastní plány rozvoje lesa
PHP	Plán hlavních povodí
PKSOPK	Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze
POP	Plán oblastí povodí
PřP	přírodní park
SEA	proces strategického posuzování
SPOPK	Státní program ochrany přírody krajiny
SPŽP	Státní politika životního prostředí
ÚSES	územní systém ekologické stability
VKP	významný krajinný prvek
ZHMP	zastupitelstvo hlavního města Prahy
ZCHÚ	zvláště chráněná území
ŽP	životní prostředí

Vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví

dle zákona 100/2001 Sb. ve znění zákona č. 93/2004 Sb. a zákona č. 163/2006 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí

Úvod

V souladu se Státní politikou životního prostředí České republiky (SPŽP) a Státním programem ochrany přírody a krajiny České republiky (SPOPK) je cílem koncepce ochrany přírody a krajiny na základě podrobné analýzy a vyhodnocení stávajícího stavu přírodního prostředí, jeho příčin a vývojových trendů, s ohledem na již realizovaná opatření v rovině právní, ekonomické a informační formulovat cíle, které bude kraj v oblasti ochrany přírody a krajiny prosazovat a respektovat. Jednotlivé střednědobé a dlouhodobé cíle budou rozpracovány do podrobnosti návrhů opatření vedoucích k uchování současného stavu, či ke zlepšení stavu přírody a krajiny na území hl.m. Prahy.

Státní program ochrany přírody a krajiny, schválený usnesením vlády č. 415 dne 17.6.1998 vychází z principu, že zachování a obnova biodiverzity a ekologické stability krajiny je základem trvale udržitelného hospodaření v krajině a předpokladem udržení ekologicky vyváženého stavu při respektování měnících se podmínek prostředí. Státní program ochrany přírody a krajiny ČR definuje systém střednědobých a dlouhodobých cílů, pravidel a opatření, která mají přispět ke zlepšení současného stavu přírody a krajiny.

Cíl koncepce ochrany přírody a krajiny

Koncepce ochrany přírody a krajiny je specifickým dokumentem, který má přispět k významnému zlepšení stavu přírody a krajiny na území hl.m. Prahy. Koncepce ochrany přírody a krajiny je určena orgánům ochrany přírody a krajiny, samosprávě a občanům jako strategický podklad k rozhodování i řešení problematiky ochrany přírody a krajiny.

Cíle PKSOPKP v obecné rovině vyjadřuje i to, že ochrana přírody slouží k zabezpečení veřejných potřeb a je veřejným zájmem, což lze dovodit z preambule Ústavy ČR, z jejího čl. 7, podle nějž stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství (ochrana přírody je tedy plněním povinnosti státu), vyplývá to rovněž z preambule zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, a koneckonců i z textu § 43 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění a dále ze souvisejících dokumentů na komunitární i mezinárodní úrovni:

1. Udržení a obnova přírodní rovnováhy v krajině, ochrana rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, šetrné hospodaření s přírodními zdroji
2. Udržení a obnova rozmanitosti forem života (The Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy. Amsterdam, 1996).
3. Zachování přírodních stanovišť (Směrnice Rady EU č. 92/43/EU o zachování přírodních stanovišť a volně žijící fauny a flory).
4. Zachování rázu krajiny (The Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy).
5. Zajištění podmínek pro uchování života, jeho evolučních procesů a biologické rozmanitosti, podílet se na zajištění podmínek pro fyzicky a duševně zdravý život člověka, udržovat, chránit i vytvářet esteticky vyváženou ekologicky stabilní a trvale

produkční kulturní krajinu, udržovat v přírodním stavu lokality, které dosud nebyly výrazněji narušeny lidskou činností (Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky).

6. Zastavení poklesu biodiverzity, udržitelné využívání přírodních zdrojů (Státní politika životního prostředí České republiky).

Cíl SEA hodnocení

Proces strategického posuzování (SEA) je nástrojem k posuzování vlivů koncepcí, plánů, programů a dalších strategických dokumentů na životní prostředí. Metodika a cíle procesu SEA vycházejí ze Směrnice EU 2001/42/EC o posuzování vlivů některých plánů a programů (koncepcí) na životní prostředí.

Cílem strategického posuzování je zabezpečení ochrany životního prostředí pomocí integrace environmentálních hledisek již ve fázi přípravy dokumentu, pokud se předpokládá významný vliv realizace ochrany přírody a krajiny na životní prostředí.

Strategické posuzování životního prostředí se provádí u plánů a programů, které se zpracovávají v oblasti zemědělství, lesnictví, rybářství, energetiky, průmyslu, těžby, dopravy, regionálního rozvoje, odpadového hospodářství, vodního hospodářství, telekomunikací, turistiky, územního plánování a dále u plánů, které stanoví rámec pro budoucí povolení projektů.

Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí upravuje v ČR zákon č.100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění. Obsah vyhodnocení návrhu koncepce upravuje příloha č. 9 zákona č.100/2001 Sb.

Podrobnou strukturu vyhodnocení koncepce pak uvádí Osnova pro zpracování prognózy, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v územní působnosti krajů doporučená MŽP ČR.

Vyhodnocení koncepce především posuzuje, jak byla v koncepci PKSOPKP řešena problematika ochrany přírody a krajiny, jak do ní byly promítnuty jiné související koncepce a sektorové politiky a jak jsou účinná opatření, která mají zabezpečit naplnění vytyčených cílů.

Proces posuzování vlivů koncepce PKSOPKP byl zahájen zjišťovacím řízením ke koncepci. Oznámení koncepce bylo předloženo Útvarem rozvoje hlavního města Prahy příslušnému úřadu dle zákona o posuzování vlivů, Hlavnímu městu Praha, Magistrátu hlavního města Prahy, odboru ochrany prostředí. Na základě posouzení oznámení koncepce a vyjádření dotčených správních a samosprávních celků vydal příslušný úřad závěr zjišťovacího řízení. Příslušný úřad dospěl k závěru, že:

- bude provedeno vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí dle ustanovení § 10e zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na ŽP, v platném znění.
- budou hodnoceny vlivy koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle §§ 45h,i zákona č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Vyhodnocení koncepce by se mělo zaměřit zejména na následující aspekty:

- 1) Posouzení, zda a jak PKSOPKP zohledňuje cíle a opatření Státní politiky životního prostředí ČR, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR, Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Strategie trvale udržitelného rozvoje a Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy.
- 2) Posouzení souladu PKSOPK s jinými relevantními koncepcemi a koncepčními plány v oblasti životního prostředí a regionálního rozvoje (územní systém ekologické stability, stanovená záplavová území).

- 3) Posouzení, zda a jakým způsobem PKSOPKP zohledňuje a řeší problematiku prostorové struktury krajiny (otázka fragmentace a průchodnosti krajiny pro volně žijící živočichy i pro člověka, velkoplošné skládkování výkopové zeminy, vztah mezi revitalizací brownfields a zábořem půdy a volné krajiny pro rozvoj obytných, obchodních a průmyslových zón, vyhodnocení, zda a do jaké míry PKSOPP vytváří podmínky pro omezení takového záboru).
- 4) Posouzení, zda a jakým způsobem PKSOPKP přispívá k zlepšování stavu přírody a krajiny (opatření proti intenzivnímu šíření nepůvodních druhů, opatření proti poklesu biodiverzity, opatření ke snížení erozního smyvu, úbytku mimolesní zeleně, úbytku přirozených biotopů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin atd.)
- 5) Posouzení, zda a jak PKSOPKP přispívá k ochraně podzemních a povrchových vod a ochraně před povodněmi (zvýšení retenční schopnosti krajiny – preferování alternativních způsobů řešení před čistě technickými opatřeními, dopady na biologickou diverzitu a přirozenou dynamiku vodních toků). Zhodnocení vlivu navržených protipovodňových opatření na zátopová území v údolí Vltavy nad i pod řešeným územím.
- 6) Vyhodnocení, jaké dopady může mít PKSOPKP na zvláště chráněná území, významné krajinné prvky, přírodní parky, územní systémy ekologické stability a zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů.
- 7) Posouzení, zda a jak PKSOPKP přispívá k řešení dalších stávajících problémů životního prostředí tak, jak jsou uvedeny v oznámení koncepce, část C (zejména vysoké emise škodlivin a hluku z dopravy, čištění odpadních a čistota povrchových vod, záboř zeleně, nerespektování krajinného rázu).
- 8) Vyhodnocení, zda a nakolik PKSOPKP zohledňuje princip vyváženosti tří hlavních pilířů udržitelného rozvoje – ochrany životního prostředí, ekonomického rozvoje a sociální soudržnosti.
- 9) Všechna vyjádření a připomínky, které OOP MHMP obdržel v průběhu zjišťovacího řízení, je nezbytné ve vyhodnocení PKSOPKP vypořádat.
- 10) Při vyhodnocování koncepce doporučujeme použít postup navržený předkladatelem v textu oznámení, tedy hodnotit PKSOPKP souběžně „per partes“ od etapy průzkumů a rozborů tak, aby jeho dílčí výsledky byly využity ještě během zpracovávání vlastní koncepce.

Vyhodnocení koncepce Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, byla zpracována v rozsahu posouzení Rozborové (analytické) a Návrhové části, včetně grafických příloh a podkladových studií. Hodnocení vlivů na životní prostředí bylo provedeno na úrovni potenciálních vlivů cílů a opatření navržených koncepcí. Byla vyhodnocena závažnost potenciálních vlivů cílů a opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci předpokládaných negativních vlivů a případně byla navržena další vhodná opatření.

Koncepce PKSOPKP byla v několika fázích připomínkována a náměty zpracovatele SEA hodnocení byly průběžně zpracovávány.

1. Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím

1.1. Obsah PKSOPKP

- Název koncepce:** Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze.
Objednatel: Útvar rozvoje hlavního města Prahy, příspěvková organizace.
- Zhotovitel:** U-24, s.r.o., Atelier pro urbanismus a územní plánování.
Perutská 11a, Praha 2
- Kooperující osoby:** ATEM, spol.s r.o.,
Ing. A. Šimčíková, GREEN DESIGN,
Doc. RNDr. V. Ziegler, CSc.
- Schvalující orgán:** Zastupitelstvo hlavního města Prahy.
- Varianty řešení:** Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze je zpracována v jedné variantě.
- Zdůvodnění:** Důvodem zpracování koncepce „Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze“ bylo naplnění požadavku § 79, odst. 2), písmene a) zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze je rozdělena do 4 částí:

- I. Rozborová část
- II. Návrhová část
- III. Grafické přílohy
- IV. Podkladové studie

I. Rozborová (analytická) část podává souhrnný přehled o současném stavu přírody a krajiny v jednotlivých oblastech, analyzuje příčiny, vyhodnocuje účinnost dosavadních opatření a předpovídá vývojové trendy. Rozborová část je členěna do následujících hlavních kapitol:

1. Úvod
2. Účel a cíle koncepce, metoda a postup zpracování
3. Stav zemědělských ekosystémů
4. Stav lesních ekosystémů
5. Stav vodních ekosystémů
6. Stav krajiny
7. Zvláště chráněná území, Natura 2000, památné stromy
8. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů
9. Ochrana přírody v sektorových politikách kraje..
10. Vyhodnocení údajů analytické části, formulace možných vývojových trendů

II. Návrhová část formuluje dlouhodobé a střednědobé cíle v oblasti ochrany přírody a krajiny, které bude kraj v samostatné působnosti podporovat a prosazovat. Cíle jsou pak rozpracovány do podrobnosti opatření a úkolů. Návrhová část je členěna následujícím způsobem:

1. Cíle ochrany přírody a krajiny v regionální politice
 - 1.1. Lesní hospodářství
 - 1.2. Zemědělství
 - 1.3. Vodní hospodářství

- 1.4. Turistika a rekreace
- 1.5. Doprava
- 1.6. Ochrana nerostného bohatství
- 1.7. Územní plánování
2. Prioritní úkoly a opatření v ochraně přírody a krajiny
- 2.2. Úkoly a opatření v oblasti zvláštní ochrany
- 2.3. Úkoly v oblasti ekonomických nástrojů
- 2.4. Úkoly v oblasti informačních nástrojů
- 2.5. Mezikrajská a mezinárodní spolupráce
- 2.6. Ekonomické vyhodnocení
- 2.7. Shrnutí a závěry
3. Dokladová část

III. Grafické přílohy o 47 výkresech vyjadřují prostorovou strukturu řešeného území, vzájemné vazby a plošné překryvy.

IV. Podkladové studie řeší samostatně posouzení problematiky ochrany přírody a krajiny z hlediska urbanismu:

- Prof. ing. arch. Miroslav Baše: Posouzení problematiky ochrany přírody a krajiny z hlediska urbanismu.
- Ing.arch. Tomáš Havrda: Stav urbanizované a příměstské krajiny.

1.2. Cíle PKSOPKP

PKSOPKP výše uvedené obecné požadavky kladené na tento typ dokumentu rozpracovává ve struktuře 8 tématických bloků až do úrovně opatření a jednotlivých úkolů.

Seznam cílů PKSOPKP, včetně jejich označení, uvádíme podle Návrhové části PKSOPKP:

1. Obecná ochrana přírody a krajiny – O

Cíl O.1. Získat plochy ÚSES a CSZ do majetku města.

Cíl O.2. Zajištění funkčnosti ÚSES.

Cíl O.3. Snížit devastaci území přírodních parků a zamezit narušení krajinného rázu.

Cíl O.3. Zajistit ochranu a management významných krajinných prvků.

Cíl O.4. Dosáhnout vyššího stupně ochrany přírodovědně hodnotných území a lokalit s bioindikačními druhy.

Cíl O.5. Zajištění funkčnosti celoměstského systému zeleně.

Cíl O.6. Podpora zeleně v jednotlivých pásmech sídelního útvaru.

2. Ochrana vodních ekosystémů – V

Cíl V.1. Podporovat přírodě blízké přístupy ve vodním hospodářství a ekologizaci správy vodních toků.

Cíl V.2. Zajistit revitalizaci a rehabilitaci vodních toků a jejich území.

Cíl V.3. Ochrana a revitalizace pražských nádrží, biotopů stojatých vod a mokřadů.

Cíl V.4. Posílení retenční schopnosti krajiny.

Cíl V.5. Využití aktivit v záplavových územích pro funkce ochrany přírody.

3. Zvláštní územní ochrana – U

Velkoplošná zvláště chráněná území

Cíl U.1. Pohlížet na přírodu CHKO tak, že tvoří nedílnou součást přírody hlavního města Prahy a navíc důležité biokoridory, propojující přírodu Prahy s přírodou Středočeského kraje.

Cíl U.2. Zapojit plochy přírodních parků do velkoplošného typu ochrany přírody a krajiny, zejména v souvislosti s vytvářením stepních porostů, parkových stepí a lesních porostů s přirozenou skladbou dřevin, a využít je tak k prohlubování pestrosti přírody a krajiny v hlavním městě Praze.

Maloplošná zvláště chráněná území

Cíl U.3. Zachování cenných lokalit neživé i živé přírody v rámci sítě maloplošných zvláště chráněných území a péče o ně.

Natura 2000

Cíl U.4. Pečovat o území NATURA 2000 v hlavním městě Praze, pokrývající evropsky významné lokality živých organismů.

4. Ekosystémová diverzita – E

Cíl E.1. Dlouhodobě zachovat stávající ekosystémovou diverzitu hlavního města Prahy a propagovat Prahu jako město s výjimečnou a výjimečně zachovalou přírodou.

5. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů – D

Cíl D.1. Udržet i do budoucna vysokou biodiverzitu druhů živých organismů v hlavním městě Praze; zvláštní pozornost věnovat pak druhům organismů zvláště chráněných podle zákona č. 114/92 Sb., zaznamenaných v tzv. Červené knize, ohrožených a endemitů.

6. Invazní druhy – I

Cíl I.1. Potlačování všech typů invazních druhů organismů v hlavním městě Praze.

7. Ochrana nerostného bohatství – N

Cíl N.1. Šetrné využívání ložisek nerostných surovin jako neobnovitelného zdroje v souladu s principy ochrany přírody a krajiny.

Cíl N.2. Revitalizace opuštěných těžeben při zohlednění aktuálního geologického fenoménu (zachování cenných profilů či nalezišť minerálů či zkamenělin) a biotopů rostlin a živočichů.

8. Informování a osvěta – IO

Cíl IO.1. Informační podpora Koncepce ochrany přírody a krajiny hl. m. Prahy.

Cíl IO.2. Zvýšení informovanosti a zájmu pražské veřejnosti o přírodě Prahy a její ochraně, rozvoj informačních systémů pro laickou i odbornou veřejnost.

Cíl IO.3. Podpora šetrného přístupu podnikatelských subjektů k přírodě Prahy.

Cíl IO.4. Podpora naplňování cílů ochrany přírody v praktickém rozhodování veřejné správy.

1.3. Vztah PKSOPKP k jiným koncepcím

1.3.1. Strategické dokumenty akceptované zpracovatelem PKSOPKP

Koncepce PKSOPKP navazuje na již zpracované strategické a koncepční materiály a po projednání schválení budou cíle, opatření a úkoly této koncepce promítnuty do následně zpracovávaných koncepčních dokumentů hl. m. Prahy.

Zpracovatel PKSOPKP považoval za klíčové akceptovat cíle koncepčních materiálů **Strategický plán hl.m. Prahy a Územní plán hl.m. Prahy**, dále zapracoval dílčí cíle z několika oborových koncepcí. Zpracovatel PKSOPKP vyhodnotil také: Generel zásobování vodou, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací, Plán odpadového hospodářství, Územní energetická koncepce, Studie obsluhy města hromadnou dopravou osob, nicméně v těchto dokumentech, dle zpracovatele PKSOPKP, nebyly identifikovány významné vazby s řešenou problematikou.

Vyhodnocení vybraných koncepčních dokumentů zpracovaných do PKSOPKP

1.3.1.1. Strategický plán hl.m. Prahy

Strategický plán je dlouhodobým koncepčním dokumentem, který stanovuje cíle, priority a cesty při řešení klíčových otázek rozvoje města na období 15–20 let.

Dokument byl schválen usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy číslo 19/03 ze dne 25.5. 2000, předkladatel rada ZHMP, zpracovatel Útvar rozvoje hl.m. Prahy.

Relevantní cíle:

Strategická vize: Přitažlivé a udržitelné město.

- 1) Kvalita prostředí
 - Město Praha chce dosáhnout kvalitního přírodního a urbánního prostředí při respektování principů udržitelného rozvoje. Usiluje o podstatné snížení současné ekologické zátěže a o dosažení rovnováhy mezi sídelními strukturami a krajinou tak, aby se stala městem čistým, zdravým a harmonickým.
- 2) Efektivní hospodaření a vyvažování vzájemných vazeb mezi všemi formami zdrojů – pozemky, nemovitostmi, infrastrukturou, energiemi, vodou a financemi ve smyslu zásad udržitelného rozvoje:
 - šetrný a uvážlivý rozvoj města, respektující prostředí, krajinu, stavební fondy, finanční možnosti i ostatní zdroje,
 - snížení ekologické zátěže Prahy, zlepšení zdravotního stavu pražské populace,
 - naplnění principů udržitelnosti a ekologických limitů, podmiňujících začlenění České republiky do Evropské unie,
 - omezení vysokých ztrát, zejména vody a energií.

Strategické cíle:

- 1) Postupné zkvalitnění všech složek životního prostředí na území hl.m. Prahy
 - Redukovat znečištění ovzduší na hygienicky přijatelnou úroveň.
 - Zlepšit kvalitu povrchových i podzemních vod.
 - Snížit hlukové zatížení zejména v obytných a rekreačních zónách.
 - Důsledněji chránit, vhodně rozšiřovat a udržovat městskou zeleň.
 - Eliminovat „vizuální“ znečištění.
- 2) Udržitelnost energetických a materiálových toků
 - Minimalizovat množství produkovaných odpadů a maximalizovat jejich recyklaci.
 - Omezit produkci nečištěných emisí a odpadních vod.
 - Snížit spotřebu elektrické energie, vody, paliv a pohonných hmot.
- 3) Trvale možný soulad městského a přírodního prostředí
 - Podpořit stabilitu městské a příměstské krajiny.
 - Zvýšit či alespoň zachovat stávající rozmanitost přírodních prvků.
 - Omezit a vhodně usměrnit rekreační využití chráněných území v rámci města.
 - Zachovat vizuální kvalitu pohledů a panoramat v pražské kotlině.
- 4) Rozvoj města respektující historické a kulturní dědictví
 - Citlivě začlenit památkové objekty a celky do chodu města.
 - Uchovat, příp. dotvořit charakter jednotlivých částí města bez porušení genia loci Prahy a zejména Pražské památkové rezervace.
 - Odlehčit historickému centru.
 - Zapojit veřejnost do řešení problémů rozvoje města.

Promítnutí do PKSOPKP:

- Zlepšit kvalitu povrchových i podzemních vod.
- Důsledněji chránit, vhodně rozšiřovat a udržovat městskou zeleň.
- Podpořit stabilitu městské a příměstské krajiny.
- Zvýšit či alespoň zachovat stávající rozmanitost přírodních prvků.
- Omezit a vhodně usměrnit rekreační využití chráněných území v rámci města.
- Zachovat vizuální kvalitu pohledů a panoramat v pražské kotlině.
- Uchovat, příp. dotvořit charakter jednotlivých částí města bez porušení genia loci Prahy a zejména Pražské památkové rezervace.
- Odlehčit historickému centru.

- Zapojit veřejnost do řešení problémů rozvoje města.

1.3.1.2. Územní plán hl.m. Prahy

Územní plán hl.m. Prahy je všestranným, komplexním a závazným materiálem shrnujícím informace o předpokládaném rozvoji území do roku 2010. Poskytuje formou textu, tabulek, schémat a grafických příloh údaje o stavu a předpokládaném vývoji města v oboru demografie, urbanismu, dopravy, inženýrské infrastruktury a životního prostředí. Podle ÚPn je řízena investiční a stavební činnost ve městě.

Relevantní cíle:

Územní plán hl.m. Prahy řeší funkční využití a uspořádání ploch ve svém správním obvodu jako celku a stanoví základní zásady organizace území při naplňování cílů, obsažených v územních a hospodářských zásadách, schválených usnesením zastupitelstva hl.m. Prahy č. 31/7 ze dne 21.10.1993:

- řeší město s jeho 1 200 000 obyvateli jako politické, ekonomické a hospodářské centrum státu, centrum kultury, vzdělanosti, turismu, dopravní křižovatku evropského významu a centrum pracovních příležitostí a vybavenosti pražského regionu,
- rozvíjí hl.m. Prahu jako harmonický celek zastavitelných a nezastavitelných území při respektování a ochraně přírodních, historických, architektonických a urbanistických hodnot,
- respektuje jedinečný obraz města, který nelze dalším vývojem a výstavbou narušit a který je dán spolupůsobením konfigurace terénu, významného fenoménu řeky Vltavy s jejími ostrovy, přítoky a navazující krajinou a dochovanými kulturně historickými hodnotami, které se postupně po staletí utvářely,
- respektuje především historické jádro města, vyhlášené jako Pražská památková rezervace, zapsané v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO,
- organizuje území, zejména decentralizuje komerční aktivity do soustavy sekundárních center a rozvíjí radiálně okružní systém komunikací, s cílem snížit dopravní zatížení centrální části a zajistit podmínky pro trvale udržitelný rozvoj.

Promítnutí do PKSOPKP:

Veškeré cíle, které se týkají zájmů ochrany přírody a krajiny jsou promítnuty do koncepce.

1.3.1.3. Zásady dopravní politiky hlavního města Prahy

Schváleno usnesením zastupitelstva hl.m. Prahy č.13/21 dne 11.ledna 1996.

Relevantní cíle:

- 1) Celková koncepce dalšího vývoje dopravní obsluhy hl.m. Prahy směřuje k vytvoření sítě hlavních komunikací a odlehčující vnitřní sběrné komunikační sítě minimalizující negativní vlivy na životní prostředí města.
- 2) Podmínky, které dopravní systém a celkové uspořádání městského parteru poskytují pro pohodlný a atraktivní pěší provoz. Dostupnost pěší dopravou je jedním z významných prvků ovlivňujících vztah obyvatelstva a návštěvníků k sídlu. Pro jejich soustavné zlepšování je třeba aplikovat zejména tyto zásady:
 - v rozsahu celého města využívat všech dostupných prostředků pro zvyšování bezpečnosti pěších, včetně důsledného postihu řidičů nedodržujících vůči chodcům pravidla silničního provozu,

- řešení pěšího a bezbariérového provozu věnovat zvýšenou pozornost a u všech staveb zakotvit příslušné podmínky ve stavebním povolení,
 - zlepšit údržbu pěších tras a zajistit u nich kvalitní a homogenní povrch,
 - vyhrazovat vybrané ulice se soustředěnou vybaveností pouze pro chodce a využívat možnost zřizovat obytné ulice a pěší zóny,
 - v centrální oblasti města i lokálních centrech osídlení zlepšovat podmínky pěšího provozu omezováním automobilové dopravy upravením režimu dopravní obsluhy a zásobování a zajištěním účinného postihu při jeho nedodržování a dále regenerací podloubí a pasáží.
- 3) Cyklistika je pro část populace perspektivním druhem sportu i dopravy, který neškodí životnímu prostředí a má minimální plošné požadavky. Je proto žádoucí zřizovat ve vhodných místech cyklistické trasy a dbát na to, aby součástí většiny stanic metra a železniční dopravy byla zařízení pro rychlé a bezpečné uložení jízdních kol. Podpoří se tím vyšší využívání jízdních kol nejen pro turistiku a sport, ale i pro běžné cesty.
- 4) Úkoly veřejné správy města při realizaci zásad dopravní politiky města jsou zejména:
- Zajišťovat finanční prostředky potřebné pro pokrytí nákladů na provoz dopravního systému, jeho údržbu, nezbytné inovace a další rozvoj.
 - Vytvořit podmínky pro práci s veřejností a její co nejširší spoluúčast při tvorbě a realizaci dopravní politiky. Propagovat cíle, které tato politika sleduje, a prostředky, které volí k jejich dosažení. Vydávat dopravní plány a informační materiály.

Promítnutí do PKSOPKP:

Koncepce PKSOPKP se z problematiky dopravy prioritně věnuje prostupnosti území, cyklostezkám a pěším trasám.

1.3.1.4. Zásady péče o zeleň v hlavním městě Praze

Hlavním předpokladem v systému péče o zeleň je územní ochrana ploch zeleně. V obecně závazné vyhlášce hl.m. Prahy č. 32/1999 Sb. HMP o závazné části územního plánu sídelního útvaru hl.m. Prahy je stanoveno, že na území města je vymezen a chráněn celoměstský systém zeleně (oddíl 5-Monofunkční plochy, kapitola 5-Příroda, krajina, zeleň, odst. 1).

Základem pro závaznou část i pro samostatnou vrstvu podrobného členění ploch zeleně, se stal Systém zeleně města (zpracovatel ing. Petr Kučera, Ekologická dílna Brno, 1995). Kromě využití v územním plánování byl tento projekt podkladem pro koncepční materiál Zásady péče o zeleň v hlavním městě Praze, schválené zastupitelstvem HMP usnesením č.17/4 ze dne 25. 4. 1996. Zásady péče o zeleň v hlavním městě Praze uvádí třídění zeleně, nástroje řízení péče o zeleň a konkrétní návrhy rozdělení kompetencí mezi městskými částmi a Magistrátem hl.m. Prahy včetně návrhů financování.

Relevantní cíle:

Explicitně nebyly stanoveny.

Promítnutí do PKSOPKP:

Hlavní zásady péče o zeleň jsou do koncepce promítnuty a problematika péče o zeleň v hlavním městě Praze je dále rozvíjena.

1.3.1.5. Zásady dalšího rozvoje systému cyklistických tras na území hl. m. Prahy po roce 2002

Rada hlavního města Prahy přijala usnesením č. 0544 ze dne 29. 4. 2003 návrh dalšího rozvoje systému cyklistických tras na území hl. m. Prahy po roce 2002.

Tento materiál obsahuje hlavní body rozvoje celoměstského systému cyklistických tras v hl.m. Praze v nejbližším období.

Návrh vychází také z výsledků anketního průzkumu cyklistické dopravy v roce 2002, který potvrdil dosavadní trend přípravy a realizace cyklistických tras s převažujícím zaměřením na rekreační cyklistiku. Podpora rozvoje cyklistické dopravy bude dále zaměřena na realizaci opatření podporujících častější využívání jízdního kola, kterými jsou:

- realizaci dalších cyklistických tras,
- realizaci samostatných stezek a vyhrazených pruhů pro cyklisty, zejména v rámci rekonstrukcí a výstavby nových komunikací,
- cyklistických areálů v lesoparcích,
- rozšíření možností odstavování kol včetně jejich zabezpečení proti krádeži.

Základní systém cyklistických tras, o celkové délce 440 km, vychází ze studie zpracované v roce 1993 a dále začleňuje vybrané úseky okružní cyklotrasy Pražské kolo. Trasy budou vedeny převážně po stávajících místních nebo účelových komunikacích a vhodným způsobem propojí radiální osy základního systému.

Navrhování cyklistických tras bude, s ohledem na finanční prostředky a řešení majetkoprávních vztahů, zaměřeno zejména na výstavbu samostatných cyklistických komunikací (stezky pro cyklisty, společné stezky pro cyklisty a chodce). Při návrhu samostatných cyklistických komunikací rekreačního charakteru budou i nadále jejich parametry voleny tak, aby byly využitelné tělesně postiženými osobami.

Relevantní cíle:

Nejsou explicitně stanoveny.

Promítnutí do PKSOPKP:

Koncepce se také dosti podrobně zabývá návrhem cyklistických tras a jejich možností napojení na cyklotrasy Středočeského kraje či dálkové mezinárodní cyklotrasy (Greenways).

1.3.1.6. Integrovaný krajský program snižování emisí a zlepšení kvality ovzduší na území hl. m. Prahy

Program je zaměřen na řešení stávající i výhledové situace kvality ovzduší s cílem k roku 2010 splnit legislativně dané imisní limity a emisní stropy. Tento dokument by měl být výchozím materiálem pro výkon veřejné správy v oblasti ochrany ovzduší na úrovni celého města i jednotlivých částí, s přesahem do ostatních oborů (územní a stavební řízení, změny územního plánu, změny využití území, posuzování záměrů a koncepcí atd.). Program uvádí také konkrétní opatření, kterými je možno pozitivně ovlivnit kvalitativní parametry ovzduší.

Prezentace tohoto programu v roce 2007 probíhá také spoluúčastí hl.m. Prahy grantovým příspěvkem na vydávání časopisu Ochrana ovzduší.

Relevantní cíle:

Nejsou, ochrana přírody a krajiny může ke zlepšení ovzduší přispět spíše okrajově, naopak kvalita ovzduší významně ovlivňuje přírodní složky.

Promítnutí do PKSOPKP:

V obecné rovině jsou cíle koncepce přínosem pro zlepšení kvality ovzduší.

1.3.1.7. Generel odvodnění hl. m. Prahy

Generel odvodnění hl. m. Prahy koncepčně řeší odvodnění území tak, aby bylo zajištěno bezpečné odvádění srážkových a splaškových vod a jejich dostatečné čištění. Jsou zde uvedeny základní směry vývoje systému odvodnění, které jsou dále řešeny ve všech souvislostech (především s ohledem na ÚPn HMP a legislativní požadavky. Navrženo je maximální využití stávající stokové sítě a je řešen dopad odvodnění území na vodní toky s cílem zlepšení kvality vody v recipientech.

Relevantní cíle:

Nejsou explicitně stanoveny.

Promítnutí do PKSOPKP:

V obecné rovině se zlepšení kvality vody promítá do více cílů koncepce.

1.3.1.8. Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl.m. Prahy

Relevantní cíle:

Koncepce EVVO byla schválena usnesením Rady HMP č. 1741 ze dne 22. 10. 2002. Hlavní úkoly a cíle EVVO v hl.m. Praze mají podporovat a vytvářet podmínky pro EVVO souhrn aktivit a činností, které mají vést:

- k poznání životního prostředí města a příměstské krajiny, k vytváření možností přímého kontaktu s přírodním a přírodě blízkým prostředím ve městě a okolí,
- k budování a posilování kladného vztahu obyvatel, organizací, firem a institucí k životnímu prostředí celého regionu i k jednotlivým přírodním prvkům, které jsou jeho součástí,
- k volnému šíření informací o stavu a vývoji životního prostředí, o ochraně přírody a krajiny a odborných poznatků a zásad péče o prostředí města a jeho složky,
- k systematické spolupráci všech subjektů zapojených do procesu výchovy, k vytváření zpětné vazby k činnostem, k zabezpečení odborně fundovaných aktivit, které však budou přístupné a srozumitelné i laické veřejnosti,
- k posilování zodpovědného přístupu občanů životnímu prostředí i svému zdraví, k pochopení principů a nezbytnosti přechodu k udržitelnému rozvoji a k vlastní odpovědnosti v tomto směru (šetrné nakládání se surovinami s přírodními zdroji a surovinami, účelné a ohleduplné využívání veřejných ploch atd.),
- k podpoře výchovy dětí a mládeže vedoucí k osvojení vhodných dovedností a návyků pro budoucí rozhodování a život každého jedince,
- k podpoře vzdělávání veřejnosti se zaměřením na proces získávání vědomostí a dovedností vedoucích ke kvalifikovanému řešení dílčích problémů prostředí velkoměsta,
- k trvale udržitelnému rozvoji regionu s vyváženými ekonomickými, sociálními a ekologickými hledisky a k spoluúčasti veřejnosti na plánování, přípravě a realizaci těchto činností, staveb a strategií,
- k prezentaci případných modelových příkladů na území hl.m.Prahy, které by mohly v budoucnu být motivací pro rozšíření na další území ČR.

Promítnutí do PKSOPKP:

Koncepce zapracovala cíle EVVO do návrhové části v maximálním rozsahu.

1.3.1.9. Krajská koncepce ochrany přírody a krajiny Středočeského kraje 2006 – 2016

Relevantní cíle:

Cíle Krajské koncepce odpovídají v zásadě i cílům posuzované PKSOPKP.

Promítnutí do PKSOPKP:

Obě koncepce jsou rozpracovány ve styčných bodech tak, aby na sebe navazovaly a rozvíjely zájmy ochrany přírody a krajiny ve vzájemném souladu.

1.3.2. Další dokumenty doporučené SEA hodnocením

1.3.2.1. Návrh Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2002-2007

Relevantní cíle:

- zajištění péče o přírodní bohatství a krajinný ráz, jako podmínky atraktivity území,
- moderní produkty cestovního ruchu – ekologická turistika, cykloturistika, městský, kongresový a incentivní cestovní ruch (určen ke zlepšování kolektivních vztahů), kulturní cestovní ruch, využití technických památek pro cestovní ruch, včetně doprovodných programů,
- aktivity cestovního ruchu pro rozvoj malého a středního podnikání a tvorbu nových pracovních příležitostí i mimo historické centrum,
- zkvalitnění a rozvoj infrastruktury pro ekologicky šetrné formy cestovního ruchu.

Promítnutí do PKSOPKP:

Do návrhové části PKSOPKP jsou vybrané cíle cestovního ruchu zapracovány v dostatečné podrobnosti.

Závěr kap. 1 SEA hodnocení:

Veškeré relevantní koncepce, vztahující se k problematice ochrany přírody a krajiny byly zapracovány do PKSOPKP v dostatečné podrobnosti.

2. Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce

Vymezení dotčeného území

Dotčeným územím pro účely PKSOPKP se rozumí správní území Hlavního města Prahy, vyjma území CHKO Český kras, národních přírodních rezervací (NPR) a národních přírodních památek (NPP).

Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny

Městské části (obvody)

Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha 4, Praha 5, Praha 6, Praha 7, Praha 8, Praha 9, Praha 10, Praha 11, Praha 12, Praha 13, Praha 14, Praha 15, Praha 16, Praha 17, Praha 18, Praha 19, Praha 20, Praha 21, Praha 22, Praha - Běchovice, Praha - Benice, Praha - Březiněves, Praha -

Čakovice, Praha - Ďáblice, Praha - Dolní Chabry, Praha - Dolní Měcholupy, Praha – Dolní Počernice, Praha - Dubeč, Praha - Klánovice, Praha - Koloděje, Praha - Kolovraty, Praha - Královice, Praha - Křeslice, Praha - Kunratice, Praha - Libuš, Praha - Lipence, Praha - Lochkov, Praha - Lysolaje, Praha - Nebušice, Praha - Nedvězí, Praha - Petrovice, Praha - Přední Kopanina, Praha - Řeporyje, Praha - Satalice, Praha - Šeberov, Praha - Slivenec, Praha - Štěrboholy, Praha - Suchdol, Praha - Troja, Praha - Újezd, Praha – Velká Chuchle, Praha - Vinoř, Praha - Zbraslav, Praha - Zličín.

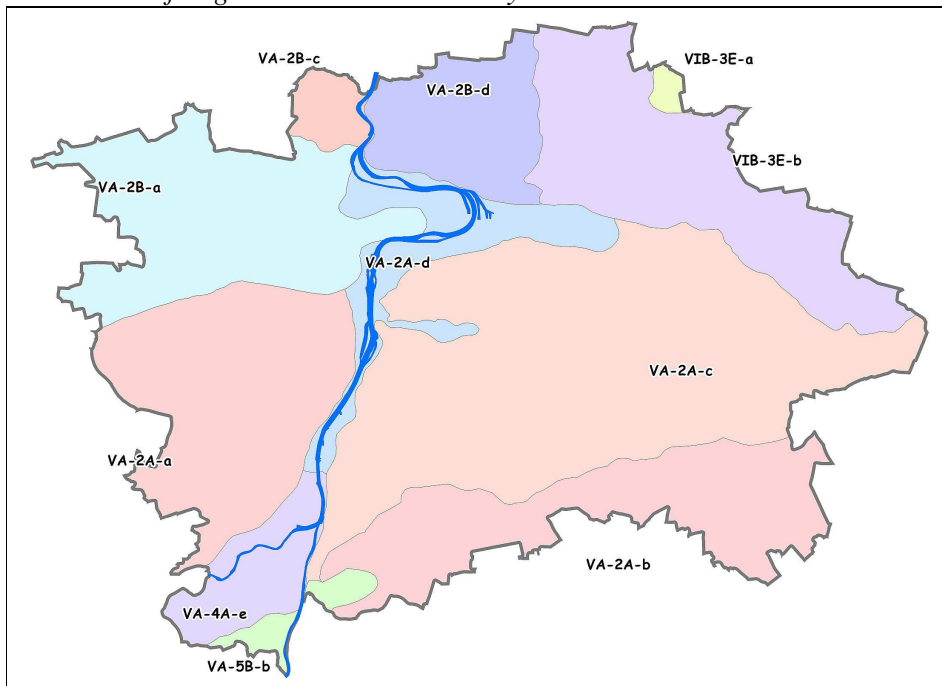
Středočeský kraj a obce sousedící s územím hlavního města Prahy.

2.1. Charakteristika přírodních podmínek

Geomorfologické podmínky

Podle regionálního členění reliéfu ČR (Demek, J. a kol., 1987) náleží území hl.m. Prahy ke čtyřem geomorfologickým celkům: severovýchodní část náleží ke Středolabské tabuli, z jihozápadu zasahuje Hořovická pahorkatina, Brdská vrchovina a největší část území náleží k Pražské plošině. Podrobnější členění je uvedeno níže.

Obr. Geomorfologické členění hl.m. Prahy.

Celek

Podcelek

Okrsek

V A-2 - Pražská plošina

V A-2 A - Říčanská plošina

V A-2 A-a – Třebotovská plošina

V A-2 A-b – Uhřetěveská plošina

V A-2 A-c – Úvalská plošina

V A-2 A-d – Pražská kotlina

- V A-2 B – Kladenská tabule
 - V A-2 B-a – Hostivická tabule
 - V A-2 B-c – Turská plošina
 - V A-2 B-d – Zdibská tabule
- V A-4 – Hořovická pahorkatina
 - V A-4 A – Hořovická brázda
 - V A-4 A-e – Řevnická brázda
- V A-5 – Brdská vrchovina
 - V A-5 B – Hřebený
 - V A-5 B-b – Kopaninská pahorkatina
- VI B-3 – Středolabská tabule
 - VI B-3 E – Českobrodská tabule
 - VI B-3 E-a – Kojetická pahorkatina
 - VI B-3 E-b – Čakovická tabule

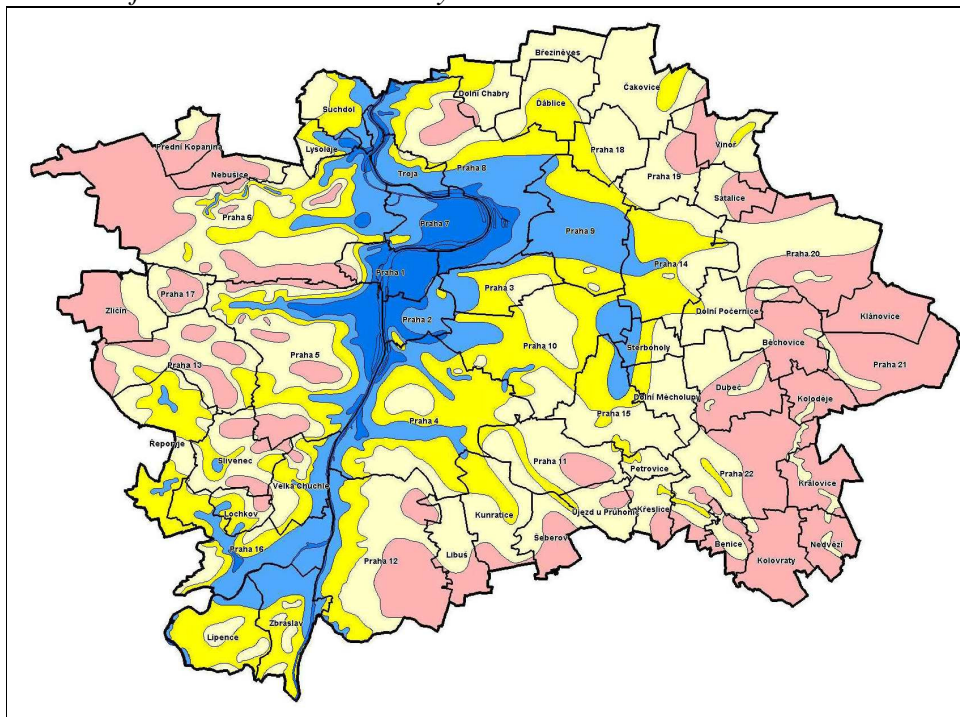
Klima

Podle Mapy klimatických oblastí ČSR 1:500000 (Quitt, E., 1970) náleží většina území hl.m. Prahy k teplé klimatické oblasti T 2, pouze jihovýchodní část území náleží k mírně teplé klimatické oblasti MT 10.

Klimatická oblast T 2 má dlouhé léto, teplé a suché, velmi krátké přechodné období s teplým až mírně teplým jarem i podzimem, krátkou, mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou, s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.

Klimatická oblast MT 10 má dlouhé léto, teplé a mírně suché, krátké přechodné období s mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem, krátká zima mírně teplá a velmi suchá, s krátkým trváním sněhové pokrývky.

Obr. Klasifikace klimatu hl.m. Prahy.

Klasifikace klimatu

- Velmi dobrá
- Dobrá
- Přijatelná
- Zhoršená
- Špatná

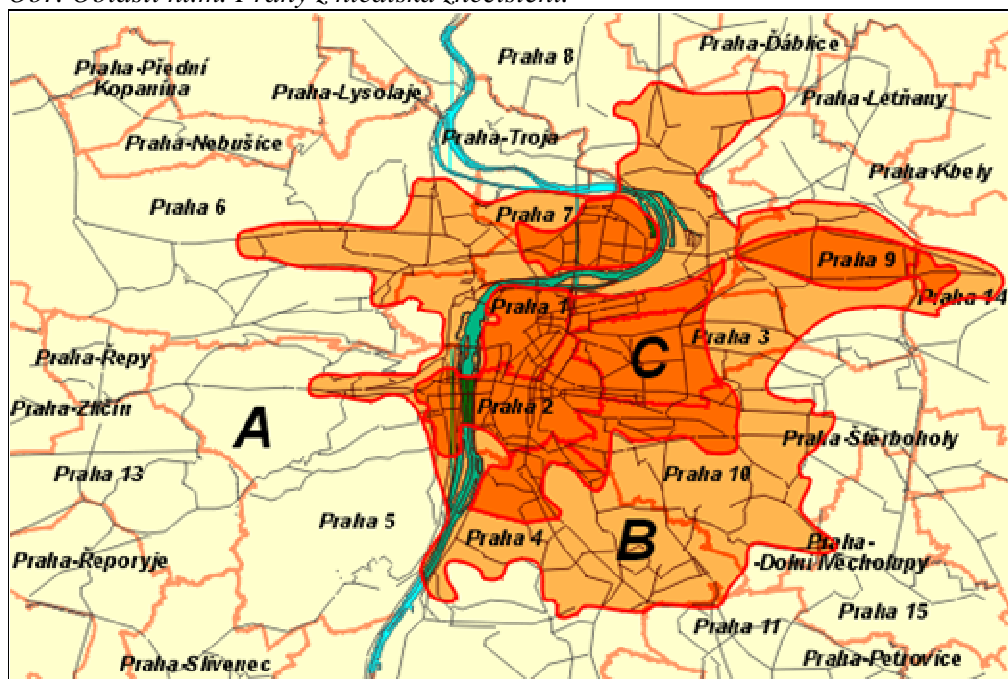
Ovzduší

Hlavní město Praha patří z hlediska znečištění ovzduší dlouhodobě mezi nejvíce zatížené oblasti v České republice. Kvalita ovzduší je zde negativně ovlivňována zejména průmyslovou výrobou a provozem na komunikacích, méně pak způsobem vytápění.

Z hlediska možného zdravotního dopadu znečištění ovzduší na obyvatelstvo hl.m. Prahy je území města členěno do tří oblastí:

- oblast relativně velmi čistá (A)
- oblast mírně znečištěná (B)
- oblast znečištěná (C)

Obr. Oblasti hl.m. Prahy z hlediska znečištění.

Zdroj: <http://www.premis.cz>

Ve výše vymezených oblastech mohou nastat celkem čtyři stupně znečištění ovzduší (I. nejmírnější až IV. nejvyšší znečištění). Vyhlášení příslušného stupně vyvolává v různých oblastech rozdílné ohrožení zdravotního stavu obyvatelstva a tudíž i diferencované opatření ochrany. Kvalita ovzduší v hl.m. Praze je průběžně sledována na více monitorovacích místech a výsledky jsou uveřejňovány na internetových stránkách Pražského ekologického monitorovacího a informačního systému (Premis, <http://www.premis.cz>), včetně varování a doporučení v případě smogových situací.

Hlavním problémem a cílem ochrany ovzduší v hl.m. Praze je zajištění legislativně stanovených požadavků, především limitů emisí a imisí na celém správním území.

Příroda a krajina

Území hl.m. Prahy je do značné míry jedinečné vysokým zastoupením přírodě blízkých biotopů, kde se lidské působení doposud neprojevovalo příliš negativně. Pražská příroda a poskytuje životní prostor celé řadě druhů organismů, včetně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a současně poskytuje životní prostředí pro život a rekreační využití obyvatel Prahy.

Městské parky, historické zahrady, lesy, stromořadí, zvláště chráněná území (ZCHÚ), přírodní parky a vodní toky vytvářejí ojedinělý kolorit města a přispívají k jeho atraktivitě a specifické atmosféře.

Na území hl.m. Prahy se nachází 89 zvláště chráněných území o rozloze více než 2 200 ha (4% celkové rozlohy města), které tvoří široké spektrum typů území. Snahou ochrany přírody a krajiny je i v komplikovaných podmínkách velkoměsta vytvářet systémově propojené územní celky, které uspokojivě plní více funkcí.

Základem ploch s vysokou krajinářskou a přírodovědnou hodnotou jsou přírodní parky (PřP), kterých se na území Prahy nachází v současnosti 11 a zaujímají cca 20% z celkové rozlohy města. Rozloha lesních pozemků na území hl.m. Prahy je v současné době cca 4 700 ha, což činí přibližně 10% z celkové rozlohy města. V okrajových částech Prahy se můžeme setkat i s většími lesními celky, s přírodě blízkou skladbou dřevin i podrostu.

Celková výměra zahrad, parků a parkových ploch v majetku hl.m. Prahy činí více než 2 600 ha, z čehož téměř 9 % tvoří parky svým významem přesahující rámec města – např. Královská obora (Stromovka), Letenské sady, zahrada Kinských. V pražských uličních stromořadích se nachází cca 26 000 stromů. Významnou součástí pražské krajiny jsou také vodní toky a nádrže.

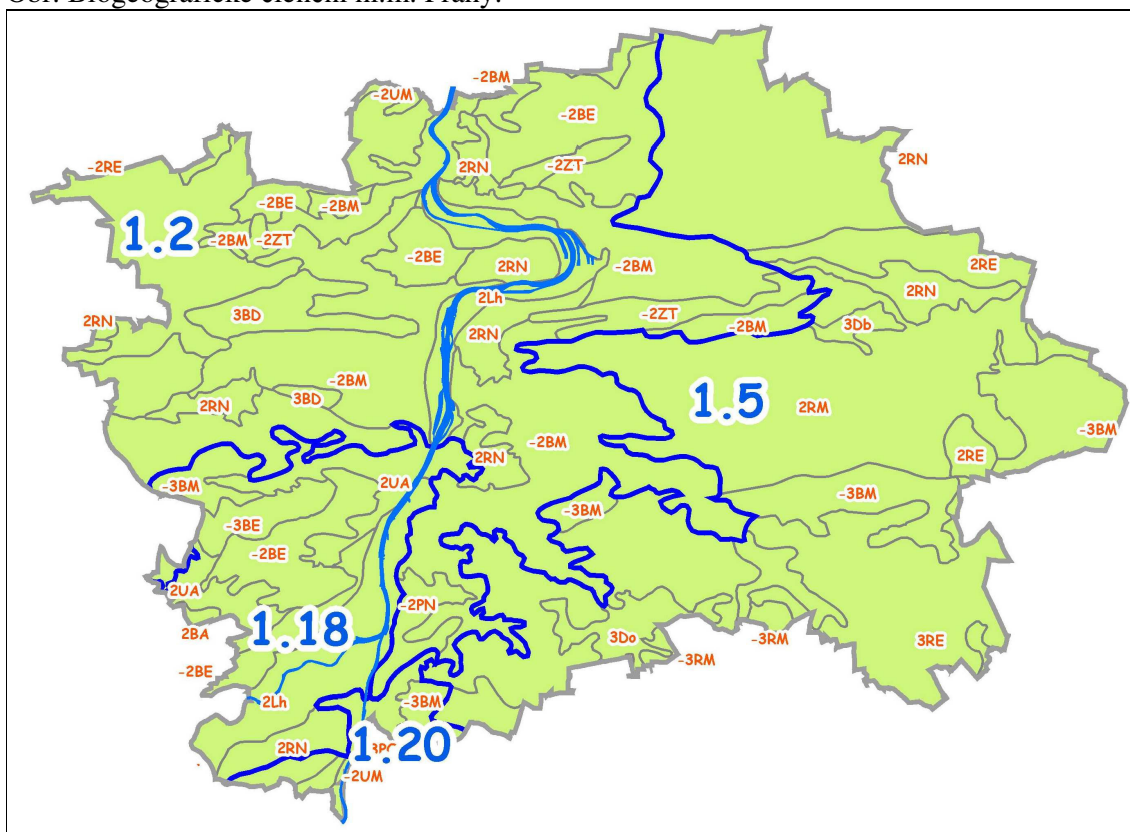
Biota

Území hl.m. Prahy lze charakterizovat z hlediska biogeografického pomocí bioregionů a biochor. Biochory jsou mimo jiné významným podkladem pro vymezování ÚSES podle reprezentativnosti.

Bioregiony hl.m. Prahy (Culek M. a kol., 1996)

- 1.2. Řipský bioregion
- 1.5. Českobrodský bioregion
- 1.18. Karlštejnský bioregion
- 1.20. Slapský bioregion

Obr. Biogeografické členění hl.m. Prahy.

Biochory v řešeném území (Culek M. a kol., 2003)

- 2BA Erodované plošiny na vápencích 2. v.s.
- 2BE Erodované plošiny na spraších v suché oblasti 2. v.s.
- 2BM Erodované plošiny na drobách v suché oblasti 2. v.s.
- 2Lh Širší hlinité nivy 2. v.s.
- 2PN Pahorkatiny na zahliněných píscích v suché oblasti 2. v.s.
- 2RE Plošiny na spraších v suché oblasti 2. v.s.
- 2RN Plošiny na zahliněných píscích 2. v.s.
- 2UA Výrazná údolí ve vápencích 2. v.s.
- 2UM Výrazná údolí v drobách suché oblasti 2. v.s.
- 2ZT Výrazné hřbety na křemencích v suché oblasti 2. v.s.
- 3BD Erodované plošiny na opukách 3. v.s.
- 3BE Erodované plošiny na spraších v suché oblasti 3. v.s.
- 3BM Erodované plošiny na drobách v suché oblasti 3. v.s.
- 3Db Podmáčené sníženiny na bazických horninách 3. v.s.
- 3Do Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 3. v.s.
- 3PO Pahorkatiny na neutrálních vulkanitech v suché oblasti 3. v.s.
- 3RE Plošiny na spraších 3. v.s.
- 3RM Plošiny na drobách v suché oblasti 3. v.s.

2.2. Vodní ekosystémy

Současný stav:

Základní schéma pražských toků uvádí příloha U3 obsažená v části III. Grafické přílohy PKSOPKP.

Na území hl. m. Prahy zasahují následující vodní útvary:

- 13749070 – Berounka po ústí do toku Vltava,
- 12911030 – Vltava po soutok s tokem Berounka,
- 13879000 – Vltava po ústí do toku Labe,
- 13769000 – Botič po ústí do toku Vltava,
- 13782010 – Rokytka po ústí do toku Vltava,
- 11073000 – Labe po soutok s tokem Jizera,
- 11335000 – Labe po soutok s tokem Vltava.

V přírodním nebo přírodě blízkém stavu je velmi malá část toků:

- Střední pasáž Rokytky v úseku Nedvězí – Koloděje, kde se dochovaly významné části toku v přírodním nebo přírodě blízkém stavu, v přírodně hodnotném údolí.
- Litovický potok – osa významného přírodního území – Šáreckého údolí; v tomto údolí se kombinují pasáže přírodní a přírodě blízké s převážně staršími dožívajícími technickými úpravami.
- Únětický potok – poměrně krátký úsek pravobřeží pod Úněticemi je v přírodním nebo přírodě blízkém stavu.
- Úseky Dalejského potoka od Řeporyj po Hlubočepy, kde potok prochází mimořádně hodnotnými přírodními územími, včetně zvláště chráněných, sám je však v různorodém stavu – kombinují se zde úseky přírodě blízké se staršími, vesměs již i stavebně nevyhovujícími technickými úpravami, které tok vesměs zbytečně ekologicky znehodnocují a podélné úpravy i příčné spádové objekty vytvářejí na potoce migrační překážky.
- Meandry Botiče.

Postupně jsou zpracovávány generely vodních toků, které, již obvykle obsahují krajinné a ekologické hodnocení:

- Botič a přítoky – Slatinský, Chodovecký, Měcholupský, Košíkovský, Hájecký, Milíčovský, Dobrá voda, Pitkovický potok,
- Dalejský potok,
- Motolský potok,
- Litovicko-šárecký potok s přítoky,
- Krajinné a ekologické posouzení Motolského potoka,
- Rokytka (Klánovický a Blatovský potok),
- Pasport Kunratického potoka (je ve zpracování).

Kvalita vody v tocích

V rámci celostátního sledování profilů jakosti vod v tocích jsou na území hl. m. Prahy a v jeho nejbližším okolí sledovány na Vltavě a Berounce celkem čtyři profily:

- Vltava – Vrané nad Vltavou,
- Vltava – Podolí,
- Vltava – Libčice
- Berounka – Lahovice.

Podle normy TNV 75 7221 byl nejhůře hodnocen chlorofyl. V profilech Vltava – Libčice a Berounka – Lahovice dosáhl V. třídy, u zbývajících dvou profilů byl hodnocen IV. třídou. IV. třídou byla hodnocena i BSK5 v profilu Berounka – Lahovice a olovo v profilu Vltava – Podolí. Na všech profilech byl do III. třídy zařazen veškerý fosfor, AOX a TOC. Nejlépe hodnoceny byly „specifické organické látky“, které dosahovaly většinou I. třídy, u sumy PAU II. třídy.

Podle hodnocení NV 61/2003 Sb. byly na všech profilech překročeny imisní standardy pro povrchové vody u P celk., NL 105 °C a pH. Nejčastěji byl překročen limit na profilu Vltava – Libice: u 11 ukazatelů z 66 měřených. Nejčistším z těchto profilů byl profil Vltava – Vrané nad Vltavou, kde předepsaným imisním standardům vyhovělo přes 90 % měřených látek.

Povrchové vody jsou dále pravidelně sledovány na 35 profilech na vodních tocích v Praze (viz ročenka Praha Životní prostředí 2005, str. 126, 127 a www.praha-mesto.cz - průměrné hodnoty vybraných ukazatelů, koncentrace v mg.l⁻¹, 1994-2004).

Záplavová území

Na vodních tocích Vltavě a Berounce je vymezeno záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně (srpen 2002) a aktivní zóna pro průtoky s periodicitou 100 let. Na tuto povodeň jsou navržena protipovodňová opatření (Q₂₀₀₂ + 30-60 cm). Na drobných vodních tocích jsou vodoprávním úřadem stanovena záplavová území pro průtoky, které se vyskytují při přirozené povodni s periodicitou 100 let. Dále PKSOPKP vymezuje zájmy ochrany přírody a krajiny v záplavových územích.

Mokřady

V evidenci mokřadů v rámci Ramsarské úmluvy jsou na území hl.m. Prahy následující lokality lokálního, regionálního až celoevropského významu:

Nadregionální mokřady celostátního až celoevropského významu:

- Hrnčířské louky k.ú.: Šeberov;
- Blatovské louky

Regionální mokřady významné z hlediska bioregionu:

- Milíčovský les a rybníky k.ú.: Háje, Újezd u Průhonic;
- Krňák R.AA.02; k.ú.: Zbraslav;

Lokální mokřady:

- L.AA.01 Cholupická bažantnice; P: Praha 4, Cholupice,
- L.AA.02 Klánovický rybník; P: Praha 9, Klánovice, Újezd nad Lesy,
- L.AA.03 Litožnice; P: Praha 10, Dubeč,
- L.AA.04 Meandr Botiče; P: Praha 10, Hostivař, Záběhlice,
- L.AA.05 Louka „K Rozkoši“ u Hrnčfř; P: Praha 4, Šeberov,
- L.AA.06 Počernický rybník; P: Praha 9, Dolní Počernice,
- L.AA.07 U hájů; P: Praha 5, Stodůlky,
- L.AA.08 V pískovně; P: Praha 9, Dolní Počernice, Hostavice,
- L.AA.09 Louka „Na Jeleně“ u Koloděj; P: Praha 9, Koloděje,
- L.AA.10 Mýto; P: Praha 10, Nedvězí,
- L.AA.11 Olšanský rybník; P: Praha 4, Kunratice,
- L.AA.12 Slanisko nad Klikovnou; P: Praha 5,
- L.AA.13 Údolí Kunratického potoka; P: Krč, Kunratice, Michle;
- L.AA.14 Vinořský park; P: Vinoř;
- L.AA.15 Zmrzlík; P: Radotín, Zadní Kopanina;

Vývoj bez provedení koncepce:

Pokud nedojde k realizaci opatření PKSOPKP v oblasti ochrany vodních ekosystémů, lze spíše než stagnaci předpokládat zhoršování současného stavu. Podobné cíle a opatření jako navržené PKSOPKP však obsahují i další koncepční dokumenty. Tento fakt posiluje naději na dosažení cílů PKSOPKP, avšak znemožňuje přesné zhodnocení dopadů nerealizace této koncepce.

2.3. Lesní ekosystémy

Současný stav:

Lesnatost na území hl.m. Prahy je velmi nízká, podíl ploch určených k plnění funkcí lesa z celkové rozlohy je pouze 9,9 %. Rozloha lesů se od roku 1998 zvýšila pouze o 0,1 %. S vysokou mírou urbanizace území stoupá požadavek na plnění mimoprodukčních funkcí lesních porostů, zde především f-ce rekreační.

Na základě vyhlášky č. 83/1996 Sb. jsou všechny lesy na území hl.m. Prahy zařazeny do kategorie lesa ochranného (8,5 %) a do kategorie lesa zvláštního určení (91,5%), viz. tab. IX., str. 25 analytické části.

Významným faktorem pro ochranu lesních ekosystémů je jejich zastoupení v ZCHÚ (I. zóna CHKO, maloplošných ZCHÚ, Natura 2000).

Vývoj bez provedení koncepce:

Zásady hospodaření a veškeré další činnosti na lesních pozemcích jsou stanoveny zákonem č. 289/1995 Sb. o lesích a navazujícími vyhláškami. Pokud nebudou realizovány návrhy stanovené PKSOPKP můžeme očekávat následující:

- nebude narůstat plocha nově zalesněných pozemků,
- bude se nadále zvyšovat tlak na rekreační využití lesních porostů, čímž bude narůstat jejich poškozování rekreací,
- bude pokračovat trend zhoršování zdravotního stavu lesních porostů.

2.4. Zemědělské ekosystémy

Současný stav:

Zemědělská produkce na území hlavního města Prahy nepředstavuje významný způsob využívání krajiny přestože ZPF představuje 42 % celkové rozlohy hl.m. Prahy. Způsoby hospodaření na zemědělské půdě však významně ovlivňují rovnováhu všech přírodních ekosystémů.

Využívání ZPF v řešeném území je významně odlišné od ostatních oblastí ČR. Poměr plochy orné půdy a trvalých travních porostů je mimořádně nevyrovnaný. Struktura druhů pozemků je chudá, místy se nedá o diverzifikaci struktury vůbec hovořit. Trvalé travní porosty jsou většinou zachovány pouze v nivách vodotečí a na přechodu zemědělské půdy a lesních ekosystémů. Extenzivní sady se zachovaly pouze místy, většina sadů byla přeměněna na typy s novými kultivary a nevhodnými tvary (zákrsky, palmetové stěny apod.). Vysoký podíl zornění ZPF a často nevhodné sousedství orné půdy bezprostředně se zástavbou bez mezilehlé vyšší zeleně nebo alespoň travních porostů zhoršují úroveň životního prostředí v některých okrajových částech hlavního města.

Obecným ukazatelem kvality a úrodnosti půdy jsou třídy ochrany zemědělské půdy. Tyto jednotky vycházející z klasifikace bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ), kdy kód BPEJ vyjadřuje mimo jiné také stupeň třídy ochrany zemědělské půdy (I.-V.).

Tab. Struktura půdního fondu ve správním území hl. m. Prahy.

Kritérium	Hl. m. Praha
podíl orné půdy ze ZPF	73,40%
podíl orné půdy z celkové výměry	30,90%
podíl zahrad ze ZPF	19,10%
podíl zahrad z celkové výměry	8,00%
podíl sadů ze ZPF	3,20%

podíl sadů z celkové výměry	1,40%
podíl ZPF z celkové výměry	42,10%
lesnatost	9,90%
podíl vody z celkové výměry	2,20%
podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry	45,80%

Vývoj bez provedení koncepce:

Pokud by nebyl naplněn scénář PKSOPKP lze očekávat pokračování současných negativních trendů, především radikální úbytek kvalitních zemědělských půd spadajících do I. a II. stupně přednosti v ochraně v souvislosti s enormním tlakem na získání ploch pro novou výstavbu.

3. Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy

V následujícím přehledu jsou zhodnoceny potenciální vlivy jednotlivých cílů PKSOPKP na jednotlivé složky životního prostředí. (Vliv PKSOPKP na zdraví obyvatelstva je předmětem kap. 12).

Hodnocení vlivů cílů PKSOPKP na složky životního prostředí.

	Ovzduší	Půda	Voda	Příroda a krajina	Biota
ÚSES	+1	0	+1	+2	+1
Krajinný ráz	0	0	0	+1	0
Přírodní parky	+1	0	+1	+1	+1
VKP	+1	0	+1	+2	+1
Druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	0	0	0	+1	+1
Celoměstský systém zeleně	+1	0	+1	+1	0
Zásady podpory realizace zeleně v jednotlivých pásmech sídelního útvaru	+1	0	+1	+1	0
Vodní ekosystémy	0	+1	+2	+2	+1
Lesní ekosystémy	+1	0	+1	+2	+2
Zemědělské ekosystémy	0	+1	+1	+1	0
ZCHÚ	+1	0	0	+2	+1
NATURA 2000	+1	0	0	+2	+1
Přírodní rozmanitost území	0	0	0	+1	+1
Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů	0	0	0	+1	+1
Invazní druhy	0	?	0	+1	0
Památné stromy	0	0	0	+1	0

Hodnocení:

- 2 potenciálně velmi negativní vliv
- 1 potenciálně negativní vliv
- 0 nemá žádný potenciální vliv
- +1 potenciálně pozitivní vliv
- +2 potenciálně velmi pozitivní vliv
- ? hodnocení nelze provést vzhledem k nejistotám nebo nedostatku informací

Souhrn problematiky:

Z výše uvedeného přehledu vyplývá, že byly identifikovány pouze potenciální pozitivní vlivy na všechny složky životního prostředí, negativní vlivy nebyly nalezeny.

Významné pozitivní vlivy PKSOPKP se očekávají především v oblasti působení na vodu, přírodu a krajinu (zvláště na krajinný ráz), z bioty pak budou významně kladně ovlivněny lesní porosty.

V následující kapitole, v souladu s požadavky osnovy vyhodnocení koncepce, bude podrobněji rozvedena charakteristika vody, krajinného rázu a lesních společenstev.

3.1. Voda

Charakteristika vodních ekosystémů je uvedena již v předešlé kap. 2.2.

3.2. Příroda a krajina

Z cílů navržených PKSOPKP bude mít významný pozitivní vliv na přírodu a krajinu:

- plánované rozšíření zalesněných ploch vedoucích ke zlepšení krajinné struktury a zvýšení ekologické stability krajiny,
- vymezení ploch pro ÚSES všech úrovní a jejich postupná realizace posílí rozlohu ekologicky stabilních ploch, které se blíží potenciálně přírodnímu stavu a mají kladný vliv na okolí,
- realizace cílů a opatření určených pro ZCHÚ, soustavu Natura 2000, přírodní parky a VKP.

Z cílů navržených PKSOPKP bude mít významný pozitivní vliv na krajinný ráz:

- zvýšení rozlohy zalesněných ploch a změna druhové skladby lesních porostů blížící se přirozené druhové skladbě,
- zlepšení stavu ZCHÚ a ploch zařazených do soustavy Natura 2000,
- zlepšení stavu VKP,
- realizace nefunkčních částí ÚSES a zlepšení stavu stávajících skladebných částí.

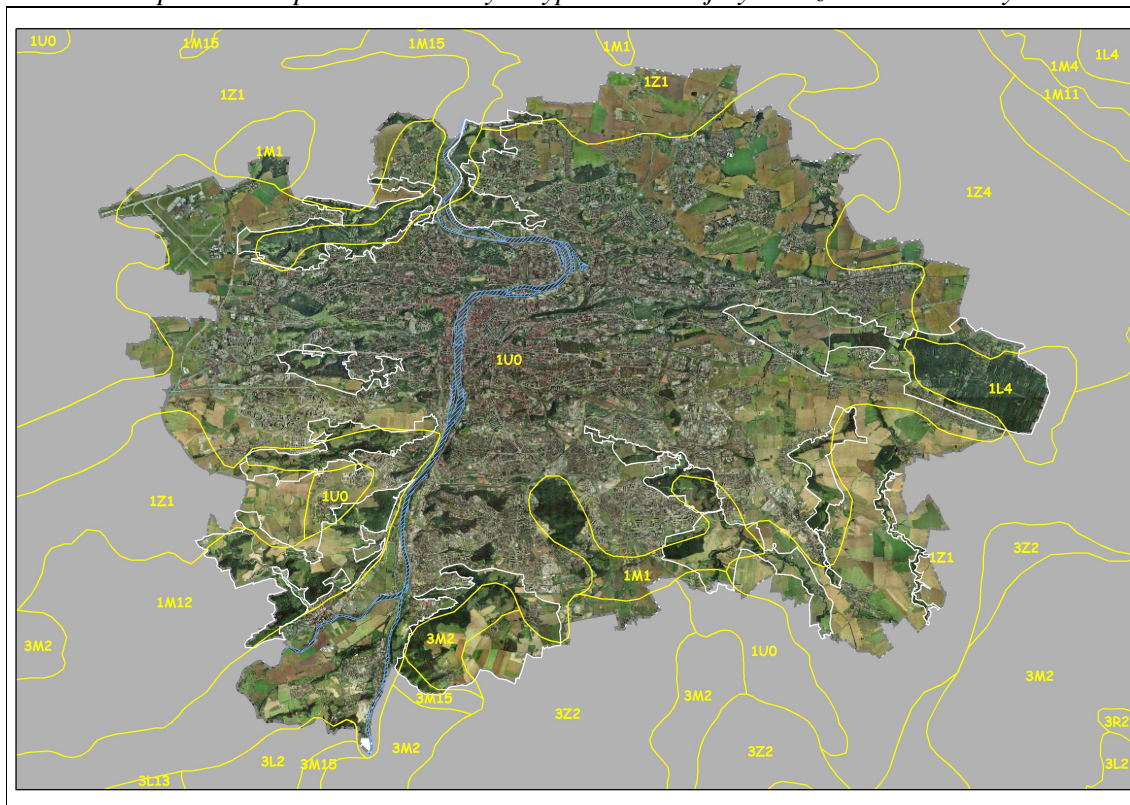
Charakteristika krajinného obrazu a krajinných typů hl.m. Prahy

Na základě přírodních, kulturních a historických charakteristik, je rozčleněno území České republiky na 160 krajinných typů, vymezených průnikem tří rámcových typů krajín dle:

- osídlení, kde byla prokázána a využita pozoruhodná jednota mezi klimatickými charakteristikami, členitostí reliéfu, typy osídlení a jejich historickým vývojem,
- využití území, včetně jemu odpovídajícímu pokryvu,
- reliéfu, jako vůdčí charakteristiky základního obrazu české a moravskoslezské krajiny.

Krajinné typy na regionální a místní úrovni přecházejí na topické členění, které může být velmi individuální, vymezené krajinné typy však pro tato individuální členění vytvářejí společný, typologický rámeček.

Obr. Průnik přírodních parků a rámcových typů české krajiny na území hl.m. Prahy.

Rámcové typy krajiny

- 1U0 – starosídlní urbanizovaná krajina hercynika, bez vylišeného reliéfu
1Z1 – starosídlní zemědělská krajina hercynika, běžného reliéfu nížin a pahorkatin
1Z4 – starosídlní zemědělská krajina hercynika na rovinách
1M15 – starosídlní lesozemědělská krajina hercynika a zaříznutých údolí
1M1 – starosídlní lesozemědělská krajina hercynika, běžného reliéfu nížin a pahorkatin
1L4 – starosídlní lesní krajina hercynika na rovinách
1M12 – starosídlní lesozemědělská krajina hercynika v krasu
3M2 – vrcholně středověká sídelní krajina hercynika, lesozemědělská, běžného reliéfu pahorkatin a vrchovin hercynika
3Z2 – vrcholně středověká sídelní krajina hercynika, zemědělská v běžném reliéfu pahorkatin a vrchovin Hercynika
3M15 – vrcholně středověká sídelní krajina hercynika, lesozemědělská v zaříznutých údolích
3L2 – vrcholně středověká sídelní krajina hercynika, lesní v běžném reliéfu pahorkatin a vrchovin hercynika.

3.3. Biota

Z cílů navržených PKSOPKP bude významný pozitivní vliv především na lesní společenstva:

- zlepšení zdravotního stavu a změna druhové skladby lesních porostů, což mimo jiné pozitivně ovlivní i další složky životního prostředí,
- rozšíření zalesněných ploch zkvalitní krajinnou strukturu zvýšením podílu přírodně blízkých společenstev a zvýšením ekologické stability krajiny,
- zohledněním požadavků ochrany lesních porostů na plochách ZCHÚ, soustavy Natura 2000 a ÚSES (tento cíl však mírně sníží rozsah lesních ploch využitelných pro rekreaci),
- rovnoměrnější rozdělení rekreačního tlaku na lesní porosty na území hl.m. Prahy.

4. Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí (např. oblasti vyžadující ochrany podle zvláštních předpisů)

4.1. Problémy životního prostředí mimo oblast ochrany přírody a krajiny

- Plošné zhoršování emisních a imisních a hlukových poměrů, zejména však podél hlavních komunikací.
- Výstavba rozsáhlých komerčních obchodních zón především na dosud nezastavěných plochách, s lokálními dopady na znečišťování ovzduší a hlukovou zátěž.
- Nedostatečná sanace a využívání starých průmyslových objektů a ploch po průmyslové činnosti (brownfield).
- Vznik černých skládek jako reakce na nedostatky systému nakládání s odpady a nedostatečné environmentální vzdělání a osvěta.
- Nedostatečné využívání územně plánovacích nástrojů k zajištění zejména veřejně prospěšných opatření.

4.2. Problémy v oblasti ochrany přírody a krajiny

V následující kapitole jsou přehledným způsobem uvedeny problémy, které jsou v PKSOPKP rozpracovány do jednotlivých cílů a opatření uvedených v návrhové části. Tématické členění odpovídá struktuře PKSOPKP.

Cílem této kapitoly je upozornit na problémové oblasti, které zpracovatel SEA považuje za nedostatečně řešené či opomenuté.

Poznámka: Vlastní hodnocení problémů rozpracovaných na úrovni cílů je předmětem kap. 6 SEA hodnocení.

4.2.1. Územní systém ekologické stability

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Územní systém ekologické stability je významnou součástí ÚPn jako jeden z limitů ochrany přírody a krajiny (v grafické podobě ÚPn překryvná vrstva funkčního uspořádání území). ÚSES vychází Generelu místního ÚSES hl.m. Prahy a z územně technického podkladu Nadregionální a regionální ÚSES ČR (MMR a MŽP, 1996) a zahrnuje skladebné části nadregionální, regionální i lokální úrovně a dále interakční prvky.

ÚSES na území hl.m. Prahy představující vybranou část systému zeleně a vodních prvků se specifickými požadavky na realizaci. ÚSES, vyjma interakčních prvků, je vymezen v závazné části ÚPn a má tedy oporu v zákoně č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. ÚSES mimo jiné tvoří základ celoměstského systému zeleně - CMS (viz Grafické přílohy PKSOPKP, výkres 11-CMS a ÚSES).

Problémy řešené PKSOPKP:

- Naplňování požadavků ÚSES v projekční i realizační rovině.
- Vlastnické vztahy ploch ÚSES.
- Zajišťování funkčnosti stávajících částí ÚSES.

- Koordinace zájmů ÚSES s vodním a lesním hospodářstvím, zemědělstvím, s péčí o přírodovědně hodnotná území (ZCHÚ, soustava Natura 2000, přírodní parky, parky a zahrady, CMS), s rekreačními aktivitami v území a s územním plánováním.
- Koordinace zájmů ÚSES v projekční i realizační rovině s navazujícími prvky ÚSES Středočeského kraje.
- Bezbariérové křížení liniových staveb s prvky ÚSES.
- Vytipování stávajících i potenciálních největších migračních bariér.
- Nevhodná druhová skladba stávajících prvků ÚSES.
- Účinnost opatření k ochraně prvků ÚSES před negativními antropogenními vlivy, zejména před dopravní zátěží.
- Šíření invazních druhů rostlin a živočichů.
- Ochrana a revitalizace ÚSES vymezeného v trase vodních toků a ploch.

Neřešené:

- Komplexní pozemkové úpravy jako významný nástroj k vymezení a realizaci skladebných částí ÚSES na zemědělsky využívaných plochách.

Souhrn problematiky:

Definování problémů ÚSES lze hodnotit jako dostačující, správné a relevantní.

4.2.2. Krajinný ráz

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Krajinný ráz je přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti. Je chráněn před znehodnocením, tj. činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Krajinný ráz je definován rysy a znaky, které tvoří jeho jedinečnost a odlišnost, tj. morfologií terénu, charakterem vodních toků a ploch, vegetačním krytem a osídlením.

Ochrana krajinného rázu spočívá v ochraně pozitivních znaků určité charakteristiky a v eliminaci negativního projevu znaků, které jsou obecně vnímány jako nepříjemné a rušivé. Za tímto účelem se provádí hodnocení, jehož cílem je:

- posouzení vlivu záměru nebo stavby na krajinný ráz
- vyhodnocení pozitivních znaků a hodnot krajinného rázu určitého území za účelem návrhu jejich ochrany.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Ochrana krajinného rázu příměstské a městské krajiny před nevhodným užíváním a zástavbou.
- Rostoucí fragmentace krajiny.
- Zachování prostupnosti krajiny.
- Suburbanizační procesy za hranicí hl. m. Prahy.
- Obnova krajinného rázu: meze, remízky, stromořadí, aleje, břehové porosty, údržba drobných staveb v krajině.
- Možnosti územního plánování jako nástroje ochrany krajinného rázu, hodnocení krajinného rázu.
- Zřizování a ochrana přírodních parků jako ploch se zvýšenou ochranou krajinného rázu.

Neřešené:

- Komplexní pozemkové úpravy jako významný nástroj přispívající k ochraně krajinného rázu (vymezení krajinné struktury).

Souhrn problematiky:

Definování problémů krajinného rázu lze hodnotit jako dostačující, správné a relevantní.

4.2.3. Přírodní parky

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Přírodní park (PřP) je obecně chráněné území podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Přírodní parky zřizují krajské úřady vyhláškou, ve které omezují činnosti, jež by mohly vést k rušení, poškození nebo k zničení dochovaného stavu území, cenného pro svůj krajinný ráz a soustředěné estetické a přírodní hodnoty.

Předchůdcem přírodních parků byly tzv. klidové oblasti, které však byly zřizované pro omezení negativních vlivů na rekreační využívání těchto oblastí. Z klidových oblastí se podle uvedeného zákona staly přírodní parky.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Ochrana území přírodních parků a vytváření podmínek pro zlepšování hodnot krajinného rázu.
- Rekreační aktivity v přírodních parcích, regulace nadměrné návštěvnosti.
- Vyhodnocení krajinného rázu PřP Říčanka a PřP Prokopské a Dalejské údolí.
- Prověření vymezení hranic PřP, případně jejich úprava.
- Zonace území PřP, stanovení ochranných pásem, úprava režimu jednotlivých zón a OP.
- Negativní antropogenní vlivy působící na přírodní parky, jejich omezování či eliminace, např. vymisťování nevhodných činností.
- Regulace stavební činnosti v přírodních parcích.
- Obnova a údržba drobné cestní sítě.
- Vhodné hospodaření v přírodních parcích.
- Informačních a osvětová činnost.

Neřešené:

- Návrh na ochranné pásmo přírodního parku dle stavebního zákona.

Souhrn problematiky:

Definování problémů přírodních parků lze hodnotit jako úplné, správné a relevantní.

4.2.4. Významné krajinné prvky

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Významný krajinný prvek (VKP) je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability.

Významnými krajinnými prvky jsou ze zákona všechny lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které jako významný krajinný prvek zaregistruje pověřený obecní úřad, jako místně příslušný orgán ochrany přírody, zejména mokřady, stepní trávníky, remízky, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a

zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. VKP mohou být i cenné plochy porostů, sídelních útvarů, včetně historických zahrad a parků.

Registrace VKP se provádí zápisem do Ústředního seznamu ochrany přírody, zápis obsahuje soupis katastrálních území a výčet dotčených parcel s uvedením jejich vlastníků a nájemců, stručnou charakteristiku, doklad o oznámení, popřípadě o výsledku zrušení a zákres v mapách přiměřeného měřítko.

Ochranu VKP stanoví zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, § 6, jedná se o nástroj tzv. obecné ochrany přírody.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Ochrana a údržba VKP.
- Vyhledávání a registrace nových VKP.
- Finanční zdroje pro péči o VKP.
- Způsob vhodného hospodaření ve VKP.

Neřešené:

- Problematika vymezení obtížněji definovaných VKP ze zákona (např. údolních niv) jednotnou metodou pro celé území hl.m. Prahy.

Souhrn problematiky:

Definování problémů VKP lze hodnotit jako úplné, správné a relevantní.

4.2.5. Druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Planě rostoucí rostlina je dle § 3 zákona č. 114/1992 Sb. jedinec nebo kolonie rostlinných druhů včetně hub, jejichž populace se udržují v přírodě samovolně. Rostlinou jsou všechny její podzemní i nadzemní části.

Volně žijící živočich je dle § 3 zákona č. 114/1992 Sb. jedinec živočišného druhu, který se vyskytuje v přírodě a není v přímé péči člověka.

Živočišný nebo rostlinný druh je rovněž systematická jednotka nižšího řádu.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, jejich populací, společenstev a biotopů.
- Možnosti územního plánování a EIA jako nástrojů ochrany nezastavěných a nezneužitých ploch jako potenciálních biotopů rostlin a živočichů.
- Invazní druhy rostlin a živočichů.
- Vegetační mapa, její aktualizace a možnosti využití.
- Vyhledávání přírodovědně hodnotných ploch, jejich monitoring, ochrana, údržba, popř. legislativní ochrana nebo ochrana územními regulativy v rámci ÚPn.
- Informačních a osvětová činnost.

Neřešené:

- Významnější neřešené problémy nebyly nalezeny.

Souhrn problematiky:

Definování problémů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin lze hodnotit jako dostačující, správné a relevantní.

4.2.6. Celoměstský systém zeleně

Podrobně v kapitole 6.3. – hodnocení části IV. Podkladové studie.

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Je prostorově a funkčně spojitý systém, který zahrnuje plochy ÚSES, přírodovědně hodnotná území, lesní porosty a historickou zeleň. Celoměstský systém zeleně (CMS) je nedílnou součástí obrazu města, jeho krajinného rázu a podmínkou zdravého městského prostředí i kvalitní příměstské krajiny. Systém je dynamický a měl by se rozvíjet současně se sídelním útvarem.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Úbytek zeleně v centru města.
- Fragmentace CSZ.
- Ochrana a stabilizace a rozvoj CMS.
- Problematika vlastnictví ploch CMS.
- Územní plánování a EIA jako nástroje ochrany a rozvoje CMS.
- Rezervy v zastavěném území pro CMS.
- Možnosti rekreačního využití CMS.
- Zpřesnění ÚSES v rámci CMS.
- Bezbariérové křížení CMS s liniovými stavbami, kompenzace negativních vlivů.
- Možnosti vypracování metodiky diferencovaného přístupu k posuzování a potřeby zeleně.
- Vyhodnocení dřevin CMS (inventarizace + sadovnické hodnocení), vymezení jádrových částí CMS.
- Možnosti údržby a obnovy CMS.
- Možnosti projekční činnosti v podpoře CMS (zeleň jako nedílná součást stavebního záměru včetně zelených střech a popínavé zeleně).
- Informačních a osvětová činnost.

Neřešené:

- Významnější neřešené problémy nebyly nalezeny.

Souhrn problematiky:

Definování problémů celoměstského systému zeleně lze hodnotit jako dostačující, správné a relevantní.

4.2.7. Zásady podpory realizace zeleně v jednotlivých pásmech sídelního útvaru

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Zásady podpory realizace zeleně jsou specifické pro centrální oblast, kompaktní město vnější pásmo hl.m. Prahy. Problémy jsou tedy definovány zvlášť pro jednotlivé oblasti. Největší potenciál rozvoje zeleně nabízí vnější pásmo.

Problémy řešené PKSOPKP:

Centrální oblast:

- Funkce historických zahrad a parků.
- Funkce zeleně v hlavních panoramatech Prahy.
- Funkce stromořadí a soliterních dřevin.
- Zvýšení kvality zeleně ve vnitroblocích.

- Územní plánování a EIA jako nástroje ochrany zeleně.
- Rehabilitace veřejných prostor jako ploch pro zeleň.

Kompaktní město:

- Přechod města na vzájemně propojenou polycentrickou strukturu včetně charakteru zeleně.
- Územní plánování a EIA jako nástroje realizace polycentrické struktury zeleně.
- Možnost přeměny monofunkčních souborů a nefunkčních veřejných prostranství na zeleň.
- Možnost regenerace sídlišť zelení s funkcí denní rekreace.
- Podpora regenerace zelených vnitrobloků, zelených střech, popínavé zeleně, zelených fasád a vodních prvků.
- Možnosti revitalizace drobných vodních toků, zvyšování retence území.
- Vegetační mapa (možnosti využití, aktualizace).

Vnější pásmo:

- Charakter příměstské krajiny.
- Územní plánování a EIA jako nástroje ochrany příměstské krajiny (navázání nové zástavby, regulace zástavby v záplavových oblastech, projektování nových ploch zeleně).
- Možnosti obnovy příměstské krajiny vytvářením nových krajinných segmentů v souladu s charakterem místa.
- Propojení nových ploch zeleně se stávajícími strukturami (především s CMS a ÚSES).
- Možnosti rekreačního využití zeleně příměstské krajiny (bývalé sady a zahrady, nové plochy zeleně a vytváření prostoru pro každodenní rekreaci).
- Ochrana zeleně příměstské krajiny.
- Zachování přirozeného povrchového odtoku.
- Zachování prostupnosti krajiny, míra fragmentace a propojení s vazbou na hl.m Prahu, Středočeský kraj i mezinárodní cyklistické trasy.
- Vegetační mapa (možnosti využití, aktualizace).

Neřešené:

- Významnější neřešené problémy nebyly nalezeny.

Souhrn problematiky:

Definování problémů zásad podpory zeleně v hl.m. Praze lze hodnotit jako dostačující, správné a relevantní.

4.2.8. Vodní ekosystémy

Stručná charakteristika řešené oblasti:

PKSOPKP charakterizuje v analytické části vodní ekosystémy s použitím dosavadních prací na přípravě plánů povodí (PHP a POP) zpracovávaných dle Směrnice 2000/60/ES (Rámcová směrnice vodní politiky ES). Předmětem činností vykonávaných dle této směrnice je ochrana vod jako složky ŽP, ochrana před povodněmi a dalšími negativními účinky vod a ochrana vodních zdrojů.

Hlavní kapitola analytické části 5.1. Vodní prvky v krajině je členěna podle vodních útvarů. Hodnocení koryt toků a jejich údolních niv je zpracováno z hlediska morfologie koryt, včetně charakteristiky jejich vývoje a vodohospodářských úprav. Popisy stavu s hodnocením jsou zpracovány i pro drobnější vodní toky. Jedním z témat jsou i migrační bariéry. Závěrem

je uvedeno zobecnění problémů. Dále je uveden seznam „ramsarských“ lokalit pro stojaté vody a seznam úseků toků, které jsou v přírodním nebo přírodě blízkém stavu (kap. 5.4.).

PKSOPKP obsahuje také jakostní charakteristiky povrchových vod (kap. 5.5.) Stanovenými záplavovými územími se zabývá kap. 5.9. včetně specifikace zájmů ochrany přírody a krajiny.

Z hlediska stojatých vod se PKSOPKP odvolává na projekt Obnova a revitalizace pražských nádrží. Vyhodnocení obsahuje obecné požadavky na přístup ke stojatým vodám, které opět vychází z výše zmíněné evropské směrnice.

K mokřadům autoři přistupují z pohledu tzv. Ramsarské úmluvy, která je nejvýznamnějším mezinárodním dokumentem v této oblasti. PKSOPKP obsahuje v kap. 5.3. přehled lokalit chráněných dle této úmluvy, v členění dle jejich významnosti. Na konci kapitoly jsou specifikovány negativní vlivy působící na mokřady v zájmovém území.

Jako hlavní řídicí dokument v oblasti ochrany přírody a zajištění retenční schopnosti krajiny uvádí kapitola 5.6. Generel odvodnění hl.m. Prahy. Kapitola 5.7. Retenční schopnost krajiny, s odvoláním na generel odvodnění, vymezuje hlavní zásady pro zacházení s dešťovými a splaškovými vodami. Dále pak aktualizované generely jednotlivých vodních toků, které mimo jiné limitují objem vod, který je možné do toků vypouštět za dešťových událostí a omezují legální odběry vod, zejména pro závlahy, při dlouhodobém bezdeštném období.

Kapitola 10.3. analytické části shrnuje informace a doporučuje trendy, kterými by se měla problematika vodních ekosystémů ubírat.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Čistota vody v pražských tocích a vodních plochách.
- Protipovodňová opatření.
- Revitalizace vodních toků a ploch.
- Polyfunkční přístup k zásadám péče o vodní toky, jejich nivy a vodní plochy.
- Ochrana, obnova a vytváření přírodě blízkého stavu vodních a mokřadních ekosystémů.
- Revitalizace vodních toků a ploch.
- Vyhodnocování účinnosti revitalizačních zásahů.
- Realizace ploch ÚSES s vazbou na vodní ekosystémy.
- Projekt Obnova a revitalizace pražských nádrží.
- Inventarizace mokřadů.
- Územní plánování jako nástroj ochrany vodních ekosystémů.
- Odstraňování migračních překážek na jezích.
- Program hlavních vodohospodářských revitalizačních opatření.
- Možnost vytvoření metodiky vodohospodářských revitalizací na území hl.m. Prahy.
- Možnost vytvoření městské koncepce ekologizace správy vodních toků a integrace revitalizačních přístupů do systému protipovodňové ochrany.
- Finanční zajištění revitalizací.
- Zpracování městské koncepce migračního zprůchodnění vodních toků.
- Koordinace vhodných opatření se Středočeským krajem.
- Invazních druhů rostlin a živočichů.
- Nakládání s dešťovými vodami.

Neřešené:

- Problematika závlah a zejména odvodnění zemědělských pozemků, které může mít závažné negativní vlivy na více sledovaných parametrů vodních ekosystémů.
- Problematika rychlého úbytku propustných ploch vlivem urbanizace území.

Souhrn problematiky:

Nejvýznamnější současné problémy vodního hospodářství a jejich dopady na vodní ekosystémy obsahuje kap. 5.1. analytické části. Explicitní výčet problémů je uveden jednak na konci charakteristiky jednotlivých vodních útvarů a v obecnější podobě také v závěru této kapitoly, kde jsou shrnuty do 4 bodů:

1. Redukce prostorového rozsahu potočních a říčních pásů a různých typů vodních a mokřadních biotopů.
2. Nadměrný rozsah upravenosti koryt vodních toků.
3. Útlum přirozených mechanismů zpomalování odtoků z povodí.
4. Vodní toky nejsou migračně přístupné pro vodní živočichy.

V následujícím textu je rozpracována podrobnější specifikace problémů. Ve výčtu však chybí výskyt a šíření invazních druhů (zejména křídlatka japonská) v břehových a doprovodných porostech, přestože u některých konkrétních lokalit tento problém uveden.

Z hodnocení jakosti vod v kapitole 5.5. vyplývá, že kvalita vod zatím není na dostatečné úrovni, nicméně již není hlavním problémem. Přesto je i v této oblasti co zlepšovat, zejména na některých drobnějších tocích.

Specifikace problémů u stojatých vod a mokřadů je poněkud roztržštěná. Autoři PKSOPKP uvádí na konci kapitoly o mokřadech ohrožení mokřadů rozvojem zástavby a úbytkem vody v povodí, degradaci mokřadů stavební nekázní a negativní dopady na rozvoj biotopů stojatých vod chovem ryb v rybnících. Další problémy stojatých vod uvádí kapitoly 5.7. a 5.8. Chybí však zdůraznění tématu využití vod pro zásobování víceúčelových nádrží a mokřadů s primární funkcí ochrany přírody. Problematikou ochrany stojatých vod se podrobně zabývá projekt Obnova a revitalizace pražských nádrží, na který se autoři PKSOPKP odvolávají.

Za velmi významnou pro budoucí řešení problémů považujeme charakteristiku přístupu k odvádění dešťových a kanalizací v západní Evropě uvedenou na konci kap. 5.7. analytické části. Na problémy s poměrem vsaku/odtoku v nezastavěných a zastavěných územích upozorňuje i kapitola 5.8. V tomto ohledu ČR zatím nedosahuje obecné povědomí a společenská poptávka potřebných hodnot. S předešlým tématem souvisí i obecnější otázky systému správy vodních toků a povodí a financování údržby i investic. V tomto ohledu je zapotřebí ještě celospolečenské diskuse a osvěty.

Na některé nevhodné zásahy či využití záplavových území upozorňuje kapitola 5.9.

PKSOPKP se nezabývá problematikou závlah zemědělských pozemků a zejména jejich odvodněním, které může mít podstatný negativní vliv na vodní ekosystémy. Při řešení vodohospodářské problematiky a zejména problematiky vodního hospodářství krajiny často chybí respekt k ekosystémovým otázkám. Řešitelé problému, správci toků a autoři různých dokumentací (např. typu generely toků, konkrétní projektové dokumentace, apod.) nevnímají s dostatečnou erudicí přírodní složku a ekologické souvislosti.

Souhrnně lze informace o současných problémech vodního hospodářství a z toho plynoucí problémy vodních ekosystémů uvedené v analytické části PKSOPKP hodnotit s výše uvedenými drobnými výhradami jako dostačující, správné a relevantní. Autoři vystihli hlavní problémy, definují nežádoucí postupy a přístupy naznačující řešení.

4.2.9. Lesní ekosystémy

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Na území hl.m. Prahy zasahují čtyři přírodní lesní oblasti: PLO 8 – Křivoklátsko a Český kras, PLO 9 – Rakovnicko-kladenská pahorkatina, PLO 10 – Středočeská pahorkatina a PLO 17 – Polabí, přičemž převážnou část dotčeného území zaujímá PLO 17 – Polabí.

Druh vlastnictví lesa vyjadřuje typ majetkové držby. Největší podíl zaujímají lesy obecní a městské (46,16 %), dále státní lesy (35,56 %), lesy fyzických osob (17,64 %) a nepatrné zastoupení mají lesy právnických osob a družstev (0,64 %).

Dle analytické části v Praze převládají spíše přirozené lesní porosty (s podílem přirozené druhové skladby >50%). Vysoká přirozenost lesních společenstev podmínila současné relativně vysoké zastoupení ploch lesních ZCHÚ a také využívání lesa k rekreaci. Významnou roli ve zvyšování stupně přirozenosti lesních porostů mají také lesní enklávy, kde není možné běžné hospodaření a vývoj probíhá přirozenou sukcesí

Lesní porosty i přes svoji relativně malou rozlohu (9,9 % hl.m. Prahy) mají velký význam pro životní prostředí Prahy. Všechny porosty na území hl.m. Prahy jsou zařazeny do kategorií lesů ochranných (8,5%) a lesa zvláštního určení (91,5%), kde mimoprodukční f-ce převažují nad f-cí produkční, zde se jedná především f-ci rekreační.

Tab. Druh vlastnictví lesa na území hl.m. Prahy.

Vlastnictví	Plocha PUPFL	
	ha	%
státní lesy	1 837,37	35,56
obecní a městské lesy	2 384,76	46,16
lesy jiných právnických osob a družstev	33,29	0,64
lesy fyzických osob	911,52	17,64
Celkem	5 166,94	100,00

Zdroj: Platné LHP a LHO.

Tab. Stupeň přirozenosti lesních na území hl.m. Prahy.

Stupeň přirozenosti	Hodnocení porostů	Plošný podíl v %	
nevhodný, přír. skladba <10 %	nevhodné, introdukované	16,9	36,0
velmi nízký, exoty, přír. skladba 11-30 %		19,1	
nízký, monokult., přír. skladba 11-30 %	spíše kulturní	8,5	22,7
průměrný, monokult., přír. skladba 31-50 %		14,2	
vysoký, přír. skladba 51-70%	spíše přirozené	31,5	41,3
velmi vysoký, přír. skladba 71-90%		4,9	
mimořádný, přír. druh. skladba >90%		4,9	
Celkem		100,0	100,0

Zdroj: Podklady převzaty z IL ČR.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Mimoprodukční funkce lesa.
- Druhová skladba lesa a její přeměna na vhodnější.
- Příměstské lesy a míra jejich únosné rekreace.
- Zdravotní stav lesů.
- Nízká lesnatost na území hlavního města Prahy a možnosti jejího zvýšení.
- Zásady hospodaření v lesích na plochách ÚSES.
- Zásady hospodaření v lesích na plochách soustavy Natura 2000.

Neřešené:

- Zvýšení podílů lesů omezeně rekreačně využitelných (NATURA 2000, ZCHÚ, VKP, ÚSES).

Souhrn problematiky:

Definování problémů lesních ekosystémů lze hodnotit jako dostačující, správné a relevantní.

4.2.10. Zemědělské ekosystémy

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Na území hl.m. Prahy v průběhu historie nastaly největší změny v podílu zemědělské půdy, charakteristická je nejvyšší míra urbanizace území v ČR. Orná půda a urbanizované plochy pokrývají více než 70% území, přičemž orná půda tvoří 30 % území hl.m. Prahy. Současné tempo urbanizace na úkor ZPF je však dlouhodobě neúnosné.

Vysoký podíl urbanizovaných ploch podmínil výraznou změnu přírodních podmínek, v důsledku čehož má současná krajina velmi nízký stupeň ekologické stability.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Specifika zemědělského hospodaření v podmínkách velkoměsta.
- Struktura ZPF v hl.m. Praze.
- Ohrožení ZPF stavební činností a územní plánování jako nástroj ochrany ZPF.
- Vhodné formy zemědělského hospodaření.
- Potenciální erozivní ohrožení ZPF.
- Plochy ZPF vhodné k zalesnění.
- Obnova a údržba cestní sítě drobných komunikací.

Neřešené:

- Komplexní pozemkové úpravy jako nástroj obnovy krajinných struktur.
- Kontaminace zemědělských půd (velkoměstská aglomerace s mnoha průmyslovými podniky).
- Střet konvenčního zemědělského hospodaření a alternativního (možnosti agroturistiky). Možnosti ekologického zemědělství v návaznosti na ochranu ZCHÚ a přírodních parků.
- Možnosti pěstování energetických plodin (produkce biomasy).
- Revitalizace brownfields jako prevence záborů půdy volné.
- Problematika zainvestovaných pozemků (meliorace, závlahy) versus požadavky na jejich zábor.

Souhrn problematiky:

Definování problémů zemědělských ekosystémů lze hodnotit jako dostačující, správné a relevantní, s výše uvedenými připomínkami.

4.2.11. Zvláště chráněná území

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Zvláště chráněná část přírody je dle § 3 zákona 114/1992 Sb. velmi významná nebo jedinečná část živé či neživé přírody; může jí být část krajiny, geologický útvar, strom, živočich, rostlina a nerost, vyhlášený ke zvláštní ochraně orgánem ochrany přírody.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Území CHKO Český kras jako součást pražské aglomerace a Středočeského kraje.
- Ochrana a management CHKO Český kras a maloplošných ZCHÚ, vyhledávání dalších lokalit k vyhlášení.
- Vhodné způsoby péče o CHKO i maloplošná ZCHÚ.
- Vhodné způsoby inventarizačních a dalších průzkumů.
- Problematika lokalit potenciálně uvažovaných jako maloplošná ZCHÚ.
- Problematika rozšíření PR Prokopské údolí.
- Pozemkové spolky jako nástroj péče o maloplošná ZCHÚ a další přírodně cenné lokality.
- Financování péče o přírodně cenná území.
- Možnosti spolupráce dobrovolných pracovníků ochrany přírody a krajiny a Policie ČR či Městskou policií hl.m. Prahy.
- Informačních a osvětová činnost.
- Možnost vyhlášení geoparku v rámci přírodních parků PřP Radotínsko-Chuchelský háj, PřP Prokopské a Dalejské údolí a PřP Šárka-Lysolaje.
- Problematika správnosti vymezení hranic maloplošných ZCHÚ a jejich ochranných pásem.

Neřešené:

- Významnější neřešené problémy nebyly nalezeny.

Souhrn problematiky:

Definování problémů zvláště chráněných území lze hodnotit jako dostačující, správné a relevantní.

4.2.12. Soustava NATURA 2000

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Soustava Natura 2000 je tvořena ptačími oblastmi (PO) a evropsky významnými lokalitami (EVL). Oba typy území jsou definovány evropskými směnicemi (79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků a 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin). ČR se k vytvoření a ochraně soustavy Natura 2000 zavázala při vstupu do EU.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Zásady péče o soustavu Natura 2000 na území hl.m. Prahy.
- Finanční prostředky managementu EVL.
- Sledování stavu (inventarizace, monitoring) EVL a hodnocení změn.

Neřešené:

- Významnější neřešené problémy nebyly nalezeny.

Souhrn problematiky:

Definování problémů soustavy Natura 2000 lze hodnotit jako dostačující, neboť problematika byla často smíšená s tématem maloplošných ZCHÚ.

4.2.13. Přírodní rozmanitost území (ekosystémová diverzita)

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Území hl.m. Prahy je charakteristické vysokou rozmanitostí přírodních podmínek, které podmínily současnou vysokou ekosystémovou diverzitu biotopů a na ně vázaných rostlin, živočichů, hub, mikroorganismů a jejich společenstev.

K ochraně bohatosti bioty lze využít existující legislativní nástroje tzv. obecné ochrany přírody a krajiny i ochrany tzv. zvláště chráněných částí přírody.

Území celého hl.m. Prahy je zmapováno formou tzv. vegetační mapy. Pro potřeby vymezení soustavy Natura 2000 bylo provedeno mapování biotopů. Stav EVL je dále průběžně sledován a vyhodnocován. Přírodovědně hodnotná území, která jsou uvažována jako maloplošná ZCHÚ nebo VKP, jsou pravidelně sledována a jejich stav je vyhodnocován.

Na 5 lokalitách je také dlouhodobě prováděn biomonitoring, který má za cíl prostřednictvím zvolených bioindikačních skupin organismů sledovat dlouhodobý vývoj stavu životního prostředí hl.m. Prahy.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Problematika zachování stávající bohatosti přírody hl. m. Prahy.
- Dokumentace a výzkum hodnotných ploch, které nejsou chráněné.
- Shrnutí všech dosud známých poznatků (informační systém).
- Informační a osvětová činnost.
- Problematika přírodních parků a možnosti jejich managementu.
- Možnosti propojení území města tzv. přírodními koridory (ÚSES, přírodní parky, CHKO, maloplošná ZCHÚ, CMS a další).
- Vegetační mapa (aktualizace, možnosti využití).
- Možnosti rozšíření biomonitoringu.

Neřešené:

- Vysvětlení podstaty sledování ekosystémové diverzity v hl.m. Praze, uvedení metody, která má být (nebo byla?) použita.
- Výsledky biomonitoringu.

Souhrn problematiky:

Definování problémů ekosystémové diverzity lze hodnotit jako dostačující, většinou správné, občas nerelevantní („vytváření stepí“).

4.2.14. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Ohrožené nebo vzácné druhy živočichů a rostlin jsou zvláště chráněny podle § 48 až 50 zákona 114/1992 Sb.

Zvláště chráněné rostliny jsou chráněny ve všech svých podzemních a nadzemních částech a všech vývojových stádiích; chráněn je rovněž jejich biotop. Je zakázáno tyto rostliny sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji.

Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla i jejich biotop. Vybrané živočichy, kteří jsou chráněni i uhynulí, stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

Seznam zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a stupeň jejich ohrožení je uveden v příloze č. III vyhlášky 395/1992 Sb.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Ochrana všech zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s cílem zachování, popř. zvýšení jejich početnosti.
- Ochrana druhů zařazených do Červeného seznamu České republiky (houby, nižší i vyšší rostliny, živočichové bezobratlí, obratlovci).
- Sledování výskytu zvláště chráněných druhů a druhů Červeného seznamu.
- Věda a výzkum ve prospěch zvláště chráněných druhů a druhů zařazených do Červeného seznamu.
- Možnosti péče o handicapované zvláště chráněné druhy živočichů v Praze, zřizování záchranných stanic.
- Problematika plánované záchranné stanice

Neřešené:

- Významnější neřešené problémy nebyly nalezeny.

Souhrn problematiky:

Definování problémů zvláště chráněných druhů lze hodnotit jako dostatečné, většinou správné, místy nerelevantní (rozsáhlé pasáže zdrojových dat).

4.2.15. Invazní druhy

Stručná charakteristika řešené oblasti:

V analytické části jsou popsány invazní druhy rostlin a živočichů na území hl. města Prahy. Řešení této problematiky je velmi významné především v konkrétních územích, na úrovni koncepčního materiálu má menší význam.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Rozšíření invazních druhů.
- Metody potlačování invazních (zejména v ZCHÚ).
- Problematika šíření střevličky východní (*Pseudorasbora parva*) a možnosti její eradikace (odstraňování).
- Problematika šíření norka amerického (*Mustela vison*) a možnosti eradikace.
- Problematika vysazování domestikovaných kachen.

Neřešené:

- Prevence šíření invazních a expanzivních druhů.
- Principy likvidace invazních a expanzivních druhů.
- Specifikace významných invazních a expanzivních druhů zde, grafické znázornění či bližší lokalizace jejich rozšíření na území hl.města Prahy, způsob boje, případně dosavadní výsledky.

Souhrn problematiky:

Definování problémů invazních a expanzivních druhů lze hodnotit jako dostatečné, vhodné by bylo téma konkretizovat a odlišovat problematiku invazních a expanzivních druhů.

4.2.16. Památné stromy

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy.

Památné stromy je zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji; jejich ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil.

PKSOPKP uvádí evidenci památných stromů podle OOP MHMP, která je doplněna 2 nově vyhlášené stromy. Dále jsou zahrnuty stromy vybrané k potenciální ochraně.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Zachování a ochrana významných stromů, jejich skupin a stromořadí.
- Problematika koncepčního přístupu (návrh jednotného terénního měření a aktualizace této databáze).
- Seznam stromů podle OOP MHMP vybraných k potenciální ochraně (spolupráce s AOPK ČR).
- Péče o památné stromy.
- Značení památných stromů.
- Vzdělávání a osvěta.

Neřešené:

- Přehled navržených památných stromů a důvod ochrany.

Souhrn problematiky:

Definování problémů památných stromů lze hodnotit jako dostačující a správné.

4.3. Problémy v oblasti ekonomických nástrojů

Stručná charakteristika řešené oblasti:

PKSOPKP uvádí přehled zdrojů financování, které lze využít pro realizaci jednotlivých opatření k ochraně přírody a krajiny v Praze nad rámec standardního zajištění výkonu veřejné správy v této oblasti. Pro zajištění navržených opatření k ochraně přírody a krajiny je možné obecně využít některé ze skupin finančních zdrojů: rozpočet hl.m. Prahy, státní rozpočet, národní fondy, fondy EU a prostředky soukromých investorů.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Vyčlenit z rozpočtu hl. m. Prahy odpovídající objem prostředků pro realizaci těch opatření, která budou schválena orgány hl.m. Prahy v rámci této koncepce nebo v rámci navazujících podrobnějších dokumentů (akční plán apod.).
- Pravidelně vyčleňovat z rozpočtu hl.m. Prahy odpovídající objem prostředků.
- Vytipovat vhodná opatření pro financování z Fondu soudržnosti a prostřednictvím OPKK, zajistit zpracování projektů pro financování a veškerou související agendu.
- V návaznosti na dosavadní zkušenosti zajistit využití prostředků z národních fondů (Krajinotvorné programy MŽP, Regenerace sídlišť, případně SFDI a další).
- Zajistit dostatečnou informační podporu všem subjektům, které mohou žádat o financování z OPKK.
- Informační podpora zemědělským subjektům, které mohou čerpat podporu na agroenvironmentální opatření.
- Důsledně a v maximální míře využívat kompenzace ze strany investorů v případě záměrů zasahujících do zájmů ochrany přírody a krajiny.

Neřešené:

- Návrh ekonomických nástrojů ke změně struktury zemědělského a lesnického hospodaření (podpora extenzivního, omezování intenzivního).
- Návrh ekonomického nástroje k zabránění maření investic do půdy (zabránění záborů zainvestovaných pozemků).
- Možnosti dotací k podpoře vhodného hospodaření v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech, PpP, atd.
- Návrh ekonomického nástroje k podpoře revitalizací brownfields (snížení tlaku na zábor ZPF).

Souhrn problematiky:

Definování problémů ekonomických nástrojů lze hodnotit jako dostačující a správné, s výše uvedenými výhradami.

4.4. Problémy v oblasti informačních nástrojů

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Hlavní město Praha má poměrně dobře fungující systém informování a práce s veřejností v oblasti životního prostředí. Je možné konstatovat, že stávající způsoby informování poskytují dostatek informací především odborné i laické veřejnosti. Současný systém správy dat o životním prostředí je v Praze na vysoké úrovni. Rozvoj tohoto systému je, v souladu s moderními trendy, směřován na využití geografických informačních systémů prostřednictvím internetu.

Problémy řešené PKSOPKP:

- Návaznost na Koncepci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.
- Informační podpora Koncepce ochrany přírody a krajiny hl.m. Prahy.
- Zvýšení informovanosti a zájmu pražské veřejnosti o přírodu Prahy a její ochranu, další rozvoj informačních systémů pro odbornou i laickou veřejnost.
- Podpora šetrného přístupu podnikatelských subjektů k přírodě Prahy.
- Podpora naplňování cílů ochrany přírody v rozhodování veřejné správy

Neřešené:

- Doplnění relevantních údajů do geografického informačního systému.

Souhrn problematiky:

Definování problémů v oblasti informačních nástrojů lze hodnotit jako úplné a správné, s výše uvedenou výhradou.

4.5. Problémy v oblasti mezikrajské a mezinárodní spolupráce

Stručná charakteristika řešené oblasti:

Vzhledem k centrální poloze hlavního města uvnitř Středočeského kraje je zřejmé, že část opatření v oblasti ochrany přírody a krajiny Prahy musí být prováděna v součinnosti s opatřeními Středočeského kraje.

V mezinárodní spolupráci se předpokládá především výměna zkušeností při řešení problémů ochrany přírody ve velkoměstech.

Problémy řešené PKSOPKP:

V rámci spolupráce se Středočeským krajem:

- Zajištění funkčnosti a návaznosti ÚSES.
- Ochrana volné krajiny ve vnějším pásmu města.
- Ochrana vodních toků.
- Posuzování vlivů investic v okrajových částech města (včetně liniových staveb) na přírodu a krajinu.
- Rozvoj přírodě blízkých rekreačních aktivit.
- Protipovodňová ochrana.
- Boj proti invazním a expanzivním druhům.

V rámci mezinárodní spolupráce:

- Podpora společných projektů a výměna zkušeností na základě dosavadní spolupráce s partnerskými městy hl. m. Prahy, a to zejména ze zemí EU.
- Realizace společných projektů v rámci iniciativy ES pro nadnárodní spolupráci, která zahrnuje mj. i projekty vedoucí ke zlepšení životního prostředí, ochranu a údržbu přírodních lokalit atd.
- Výměna zkušeností a v rámci Operačního programu meziregionální spolupráce, kdy jsou podporovány především školení, semináře, konference, výměnné pracovní pobyty, odborné studie apod.

Neřešené:

- Významnější neřešené problémy nebyly nalezeny.

Souhrn problematiky:

Definování problémů mezikrajské a mezinárodní spolupráce lze hodnotit jako úplné, správné a relevantní.

5. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tato cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení

K identifikaci cílů ochrany životního prostředí stanovených na mezinárodní, komunitární a vnitrostátní úrovni byly prostudovány všechny dostupné platné dokumenty. Cíle mnohých z nich se často vzájemně překrývají, doplňují a navazují.

5.1. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní a komunitární úrovni a jejich promítnutí do PKSOPKP

Na mezinárodní úrovni v gesci Ministerstva životního prostředí Česká republika přistoupila k většímu počtu mnohostranných environmentálních smluv pod záštitou různých mezinárodních organizací (OSN, Evropská hospodářská komise OSN, UNEP, UNESCO, Rada Evropy) , čímž se ČR zavázala k plnění závazků z nich vyplývajících. Tyto závazky byly včleněny do národní legislativy nebo řídicích strategických dokumentů, především do Státní politiky životního prostředí České republiky (SPŽP). Připojení ČR k některým smlouvám má však spíše solidární a demonstrativní charakter (např. Mezinárodní úmluva o regulaci velrybářství, Úmluva OSN o boji proti desertifikaci atd.).

Bližší informace o jednotlivých dokumentech, včetně odkazu na plné znění jejich textu lze získat na internetových stránkách MŽP ČR: [http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPEAFGV351N](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPEAFGV351N).

V následujícím textu kapitoly 5.1.1. je uveden výběr dokumentů vztahujících se k PKSOPKP a vyhodnoceno jejich promítnutí do PKSOPKP.

5.1.1. Vybrané dokumenty pod záštitou OSN, EHK OSN, UNEP, UNECSO a Rady Evropy

Dokumenty pod záštitou OSN:

- Rámcová úmluva OSN o změně klimatu
- Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu

Dokumenty pod záštitou Evropské hospodářské komise OSN:

- Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí
- Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek

Dokumenty v rámci Programu OSN pro životní prostředí (UNEP):

- Vídeňská úmluva na ochranu ozonové vrstvy
- Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu
- Londýnská změna Montrealského protokolu o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu
- Kodaňská změna Montrealského protokolu o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu
- Montrealská změna k Montrealskému protokolu o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu
- Pekingská změna k Montrealskému protokolu o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu
- Stockholmská úmluva o persistentních organických polutantech
- Úmluva o biologické rozmanitosti
- Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti
- Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin
- Dodatek k článku XI Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin
- Dodatek k článku XXI Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin
- Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů
- Dohoda o ochraně africko-asijských stěhovavých vodních ptáků
- Dohoda o ochraně populací evropských netopýrů
- Změna Dohody o ochraně populací evropských netopýrů
- Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe/MKOL

Dokumenty pod záštitou UNESCO:

- Úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva
- Protokol o změně Úmluvy o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva
- Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Dokumenty pod záštitou Rady Evropy:

- Evropská úmluva o krajině
- Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť

Promítnutí do PKSOPKP:

Relevantní mezinárodní a komunitární dokumenty jsou zahrnuty do aktualizované Státní politiky životního prostředí České republiky (SPŽP), která byla jedním ze základních podkladových materiálů pro zpracování PKSOPKP. Problematika mezinárodních a komunitárních dokumentů byla do PKSOPKP zpracována dostatečně.

Podrobnější charakteristika SPŽP je uvedena v následující kap. 5.2.

5.2. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na vnitrostátní úrovni a jejich promítnutí do PKSOPKP

5.2.1. Cíle ve vztahu k ochraně životního prostředí

Státní politika životního prostředí České republiky

Základním strategickým dokumentem na vnitrostátní úrovni je aktualizovaná Státní politika životního prostředí České republiky (dále SPŽP), schválená usnesením vlády České republiky ze dne 17. března 2004 č. 235.

SPŽP vymezuje rámec pro dlouhodobé a střednědobé směřování rozvoje environmentálního rozměru udržitelného rozvoje České republiky jako členského státu Evropských společenství. SPŽP reaguje na výzvy plynoucí z výsledků hodnocení implementace předchozí SPŽP a potřeb uchovat a pokud možno dále zlepšovat životní prostředí pro kvalitní život dalších generací obyvatel České republiky, přičemž respektuje závazky, které pro ČR plynou z členství v EU, jakož i existující povinnosti spojené se členstvím ČR v Organizaci spojených národů (OSN), v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) aj.

Stěžejní kapitoly dokumentu SPŽP, pro účely PKSOPKP, jsou kap. III. Cíle v prioritních oblastech, kap. IV. Sektorové politiky a V. Nástroje realizace. Jednotlivé prioritní cíle, cíle v sektorových politikách a možnosti jejich realizace by tedy měly být přiměřeným způsobem rozpracovány na podmínky hl.m. Prahy.

Relevantní cíle:

SPŽP, viz. kap. III. Cíle v prioritních oblastech, oblast ochrany životního prostředí:

1. Ochrana přírody, krajiny a biologické rozmanitosti
 - 1.1. Zastavení poklesu biodiverzity
 - 1.2. Péče o vodní a mokřadní ekosystémy, revitalizace vodních biotopů
2. Udržitelné využívání přírodních zdrojů, materiálové toky a nakládání s odpady
 - 2.1. Ochrana povrchových a podzemních vod (jakost a množství, zdroje pitné vody)
 - 2.2. Ochrana neobnovitelných přírodních zdrojů
 - 2.3. Využívání obnovitelných zdrojů
 - 2.4. Snižování energetické a materiálové náročnosti výroby a zvýšení materiálového a energetického využití odpadů
 - 2.5. Odpovědné nakládání s nebezpečnými odpady
3. Životní prostředí a kvalita života
 - 3.1. Snižování zátěže prostředí a populace toxickými kovy a organickými polutanty
 - 3.2. Snižování počtu (celkové rozlohy) území s překročenými kritickými zátěžemi ovzduší (acidifikace prostředí)
 - 3.3. Ochrana životního prostředí a člověka před hlukem
 - 3.4. Environmentálně příznivé využívání krajiny
 - 3.5. Omezování antropogenních/průmyslových vlivů a rizik
 - 3.6. Ochrana životního prostředí před negativními účinky živelních událostí a následky krizových situací
4. Ochrana klimatického systému Země a omezení dálkového přenosu znečištění ovzduší
 - 4.1. Snižování emisí skleníkových plynů (GHGs)
 - 4.2. Snižování přeshraničních přenosů znečištění ovzduší
 - 4.3. Ochrana ozonové vrstvy Země

Promítnutí do PKSOPKP:

Všechny cíle SPŽP byly ve větší či menší míře PKSOPKP řešeny a byly stanoveny úkoly a opatření vedoucí k jejich realizaci. Cíle SPŽP v prioritních oblastech byly dále zvoleny jako **referenční cíle** k vyhodnocení závažnosti potenciálních vlivů návrhů PKSOPKP, viz. kap. 6.

Hodnocení návrhů PKSOPKP je předmětem kap. 6.

5.2.2. Cíle ve vztahu k ochraně přírody a krajiny

Státní politika životního prostředí České republiky

Oblast ochrany přírody a krajiny a biologické rozmanitosti SPŽP formuluje jako jeden z prioritních cílů a rozpracovává jej do dílčích cílů a opatření.

Relevantní cíle:

SPŽP, viz. kap. III. Cíle v prioritních oblastech, oblast ochrany přírody a krajiny:

1. Ochrana přírody, krajiny a biologické rozmanitosti

1.1. Zastavení poklesu biodiverzity

Dílčí cíle a opatření:

1.1.1. Ochrana biologické rozmanitosti na úrovni stanovišť

1.1.2. Ochrana zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

1.1.3. Posílení ekologické stability krajiny

1.2. Péče o vodní a mokřadní ekosystémy, revitalizace vodních biotopů

Dílčí cíle a opatření:

1.2.1. Důsledná ochrana všech typů mokřadů

1.2.2. Zabezpečování obnovy a revitalizace vodních biotopů a mokřadů

1.2.3. Vyrovnání vláhové bilance

Promítnutí do PKSOPKP:

Cíle SPŽP pro oblast ochrany přírody a krajiny a biologické rozmanitosti byly v PKSOPKP řešeny přednostně, včetně stanovení vhodných cílů, opatření a úkolů vedoucích jejich realizaci.

Hodnocení návrhů PKSOPKP je předmětem kap. 6.

5.2.2. Cíle ve vztahu k vodním ekosystémům

Cíle ochrany přírody v oblasti vodních ekosystémů jsou různými způsoby definovány v řadě mezinárodních i celostátních dokumentů, o které se může ochrana přírody opřít při prosazování těchto cílů. Za nejvýznamnější lze považovat:

- Zachování či obnova přirozených či polopřirozených biotopů tekoucích vod a jejich společenstev s vysokou ekologickou stabilitou, bohatou biodiverzitou a s výskytem vzácných a ohrožených druhů.
- Zachování či obnovení říčního kontinua.
- Zachování či obnova přirozených či polopřirozených korytotvorných a dalších geomorfologických říčních procesů.
- Zajištění podmínek pro život a reprodukci původní populace ryb, popř. zvýšení výskytu původních vodních živočichů a omezení výskytu nepůvodních druhů ryb.
- Důsledná ochrana všech typů mokřadů (včetně nádrží), zabezpečování obnovy a revitalizace vodních biotopů a mokřadů, vyrovnávání vláhové bilance.
- Stabilizace vodních poměrů v krajině s obnovou retenční schopnosti krajiny s důrazem na údolní nivy.
- Koordinace koncepce vodohospodářských opatření se zájmy ochrany přírody a krajiny.

Rámcová vodohospodářská směrnice

Směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady z 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky. Tato směrnice definuje dosažení „dobrého stavu“ povrchových a podzemních vod a zabránění zhoršování stavu vod jako cíl vodohospodářské politiky. Dále se primárně zaměřuje na vodu jako na vodní zdroj, přitom ale

respektuje i ekologické aspekty v požadavcích na dobrý stav povrchových a podzemních vod. Tento dokument řeší biologické složky, hydromorfologické, chemické a fyzikálně chemické složky podporující biologické složky.

Podle zákona o vodách č. 254/2001 Sb., § 24, odst. 1) Plán hlavních povodí ČR (PHP) stanoví **rámcové cíle** a § 25, odst. 1) Plán oblastí povodí (POP) stanoví **konkrétní cíle**, přičemž § 23a definuje cíle podrobněji a v odst. 2) stanovuje termín pro jejich dosažení do 22.12.2015.

V době zpracování SEA hodnocení byl PHP schválen vládou (23.5.2007) a POP jsou v přípravě s tím, že je budou schvalovat kraje v roce 2009. K problematice existuje řada dalších předpisů a podkladů. Z výše uvedeného plyne, že:

1. Základní cíl definovaný rámcovou vodohospodářskou směrnicí je i základním cílem ochrany přírody ve vodním hospodářství.
2. Podrobnější a konkrétnější definice cílů dle této směrnice je v současnosti v postupném řešení a jedná se o vysoce odbornou a komplikovanou činnost mnoha profesí.
3. Prostředkem k dosažení cíle je účast orgánů ochrany přírody na definici konkrétních cílů i opatření a jejich realizaci.

Relevantní cíl:

- Dosažení dobrého stavu povrchových a podzemních vod a zabránění zhoršování stavu vod.

Promítnutí do PKSOPKP:

Definice dobrého stavu (a v některých případech dobrého potenciálu) se promítá do řady parametrů biologických, hydromorfologických, fyzikálních a chemických. Tyto parametry nejsou pro podmínky ČR dosud řádně definovány. V obecné rovině PKSOPKP naplnění rámcové vodohospodářské směrnice sleduje.

Zákon o vodách č. 254/2001 Sb.

Na tomto místě uvádíme podrobněji cíle ochrany vod jako složky životního prostředí specifikované v § 23a, odst. (1), viz níže. Vodní zákon obsahuje ještě řadu dalších ustanovení k ochraně vod jako složky životního prostředí i k ochraně vodních ekosystémů. K jejich znění je při zpracování tohoto hodnocení též přihlíženo.

Relevantní cíle:

a) pro povrchové vody:

- Zamezení zhoršení stavu všech útvarů těchto vod.
- Zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů těchto vod a dosažení jejich dobrého stavu (s výjimkou útvarů uvedených následujícím v bodě).
- Zajištění ochrany, zlepšení stavu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu.
- Snížení znečištění nebezpečnými látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků zvláště nebezpečných látek uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu do těchto vod.

b) pro podzemní vody:

- Zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných, zvláště nebezpečných a jiných závadných látek do těchto vod a zamezení zhoršení stavu všech útvarů těchto vod.

- Zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů těchto vod, zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním, s cílem dosáhnout dobrého stavu těchto vod.
- Odvrácení jakéhokoli významného a trvalého vzestupného trendu koncentrace nebezpečných, zvláště nebezpečných a jiných závadných látek jako důsledku dopadů lidské činnosti, za účelem účinného snížení znečištění těchto vod.

Promítnutí do PKSOPKP:

V obecné rovině PKSOPKP naplnění zákona 254/2001 Sb. o vodách, sleduje.

Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb.

Zákon č. 114/1992Sb. o ochraně přírody a krajiny definuje v § 2, odst. 2 řadu cílů. Vodních a mokřadních ekosystémů se týká písmeno i).

Relevantní cíl:

Zákon č. 114/1992Sb. o ochraně přírody a krajiny, § 2, odst. 2, i):

- Ovlivňováním vodního hospodaření v krajině udržovat přirozené podmínky pro život vodních a mokřadních ekosystémů při zachování přirozeného charakteru a přírodě blízkého vzhledu vodních toků a ploch a mokřadů.

Promítnutí do PKSOPKP:

V obecné rovině PKSOPKP sleduje naplnění zákona č.114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Státní politika životního prostředí

Státní politika životního prostředí České republiky (SPŽP) v kapitolách 1.2. Péče o vodní ekosystémy, revitalizace vodních biotopů a kap. 2.1. Ochrana povrchových a podzemních vod uvádí dílčí cíle a opatření, další environmentální opatření ve vodní politice uvádí také v kap. 7. Ochrana a užívání vod.

Relevantní cíle:

SPŽP, kap. 1.2., kap. 2.1. a kap. 7.:

1.2. Péče o vodní ekosystémy, revitalizace vodních biotopů

1.2.1. Důsledná ochrana všech typů mokřadů

- Přijmout a realizovat Národní politiku ochrany mokřadů, např. prostřednictvím Plánů oblastí povodí.
- Dbát o udržitelné využívání mokřadů a vodních zdrojů.
- Přijmout zásady udržitelného hospodaření v krajině v návaznosti na zásady správné zemědělské praxe.
- V rámci stavebního řízení ustoupit od činností a stavebních záměrů, jejichž důsledkem by byly likvidace mokřadů.

1.2.2. Zabezpečování obnovy a revitalizace vodních biotopů a mokřadů

- Vypracovat metodiku výběru vodních biotopů vhodných k obnově nebo revitalizaci a na jejím základě vypracovat databázi lokalit určených pro obnovu nebo revitalizaci.
- Realizovat revitalizační opatření na základě již existujících programů revitalizace.
- Vytvářet náhradní mokřadní stanoviště v místech, kde došlo k jejich narušení nebo likvidaci vlivem antropogenní činnosti (pozn. zpracovatele SEA: obnova mokřadů může být realizována i jako doplňkové opatření v rámci realizace programu opatření).

1.2.3. Vyrovnávání vláhové bilance

2.1. Ochrana povrchových a podzemních vod

2.1.1. Zlepšování čistoty povrchových, zprostředkovaně i podzemních vod

2.1.2. Vymezení útvarů povrchových a podzemních vod, hydrogeologická rajonizace

2.1.3. Zlepšení sledování výskytu a pohybu nebezpečných látek kontaminujících podzemní a povrchové vody

2.1.4. Zlepšení monitoringu podzemních vod

2.1.5. Integrovaný a koordinovaný přístup k vodnímu hospodářství a ochraně vod na území ČR

2.1.6. Ochrana zdrojů podzemních vod

2.1.7. Ochrana chráněných oblastí

- Zajistit zřízení registru všech území v rámci oblasti povodí, která byla vymezena jako území vyžadující zvláštní ochranu jejich povrchových a podzemních vod nebo zachování stanovišť a druhů rostlin a živočichů závislých na vodě.
- Dosáhnout standardů a cílů stanovených Rámcovou směrnicí 200/60/ES o vodní politice do roku 2015.

7. Ochrana a užívání vod.

- Snížit plošné znečištění povrchových a podzemních vod a zabránit, popř. snížit následky havarijního znečištění.
- Podporovat přirozené tvary vodních toků (např. meandry).
- Při realizaci vodních děl důsledně respektovat zájmy ochrany přírody a krajiny.
- Zajistit podmínky pro život a reprodukci původní populace ryb, popř. dalším technickým a biologickým opatřením zvýšit výskyt původních vodních živočichů a omezit výskyt nepůvodních druhů ryb; plnit implementační plán Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.

Promítnutí do PKSOPKP:

V obecné rovině PKSOPKP sleduje naplnění SPŽP.

Státní program ochrany přírody a krajiny

Státní program ochrany přírody a krajiny (SPOPK) schválila vláda České republiky usnesením č. 415 ze dne 17. června 1998 jako výchozí strategický dokument, který bude upřesňován zejména podle možností státního rozpočtu. Ukládá v něm řadě ministrů úkoly směřující k naplňování programu SPOPK.

Program SPOPK uvádí základní cíle a opatření směřující k ochraně přírody obecně i k ekologicky vhodné péči o toky a povodí. Pro PKSOPKP je důležitý soulad s obecnými cíli SPOPK. Problém je ve zcela nedostatečném naplňování dokumentu SPOPK plynoucí částečně z jeho proklamativnosti (obtížné splnitelnosti úkolů), částečně z nedostatečných zdrojů finančních, strukturálních i personálních.

Relevantní cíle:

- 1) Kap. 2.3. Stav vodních ekosystémů uvádí nejvýraznější vlivy na toky i jejich povodí: napřimování (zkrácení délky toků v tomto století o 1/3), znečištění, velkoplošné odvodnění pozemků (25,4 % zemědělské půdy), velkovýrobní intenzifikace zemědělství včetně chovu ryb, nedostatek drobných nádrží, migrační bariéry na tocích a ohrožení mnoha druhů vodních živočichů (rak kamenáč a perlodorka říční vymizeli z 90 % lokalit). Vliv negativních činností je takový, že ryby jsou na evropském kontinentě nejohroženější živočišnou skupinou.

- 2) Kap. 4.3.4. Vodní hospodářství uvádí tyto cíle:
navrhovat a realizovat obnovu vodního režimu blízkého přírodě v kontextu celého povodí, ochranu před velkými vodami diferencovat, podporovat funkci ekosystémů údolních niv a mokřadů, prosazovat ekologicky žádoucí hospodaření na zemědělských plochách v nivě, obnovovat přirozené retenční prvky, nepřipustit zatrubňování toků, obnovit nevhodně zatrubněné toky, ... , vytvářet podmínky pro rozvoj stanovišť živočichů a rostlin podmíněných vodou a podmínky pro migraci ryb.
- 3) Kap. 5.1.3. Ochrana přírody v péči o vodní ekosystémy předpokládá těchto 5 hlavních úkolů:
- Přednostně revitalizovat toky v minulosti zatrubněné či nadměrně regulované, napravovat důsledky systematického odvodnění, podporovat zakládání a obnovu drobných nádrží ... s převahou mimoprodukčních funkcí. Vytvořit podmínky pro účinnější řešení vlastnických vztahů při naplňování vládního Programu revitalizace říčních systémů (PRŘS). Termín: V/2000, Zodpovídá MŽP ve spolupráci s MZe.
 - Připravit nástroje k podpoře mimoprodukční funkce rybníků ... mimo jiné jako stanovišť vodního ptactva a dalších volně žijících živočišných a rostlinných druhů. Termín: 31.12.2000. Zodpovídá: MŽP
 - Podle výsledků příslušných mezinárodních jednání ... vypracovat a realizovat konkrétní akční plán stavby funkčních rybích přechodů pro významné tažné druhy ryb (losos, úhoř, jeseteři, ostroretka) na vybraných vodních tocích všech hlavních povodí v ČR. Termín: a) akční plán: 31.12.1999, b) realizace: 31.12.2010. Zodpovídá: MZe v součinnosti s MŽP.
 - Navracet nivám řek jejich původní rozmanité ekologické funkce včetně neškodného převedení velkých vod. ... zvyšovat v nivách podíl luk a lužních lesů, odstraňovat nevhodné stavby, zavádět systém odsazených povodňových hrází a posilovat význam hydrologické sítě (propojovat trvale zavodňovaný systém kanálů a slepých ramen). Termín: trvale. Zodpovídá: MZe, MŽP, MMR.
 - Metodicky zpracovat problematiku ekologicky přijatelných minimálních průtoků na tocích a náhonech k vodním dílům včetně právní stránky věci. Termín: 31.12.1999. Zodpovídá: MŽP ve spolupráci s MZe.
- 4) Kap. 5.3. Úkoly v ekonomické oblasti, úkol 5.3.2. Udržet a podle možností zvýšit objem finančních prostředků uvolňovaných na realizaci krajinotvorných programů.
- 5) Vazby na ochranu vodních ekosystémů lze v přímých i nepřímých souvislostech nalézt i v dalších kapitolách. Za významné považují např. vazby na realizaci ÚSES a pozemkové úpravy.

Promítnutí do PKSOPKP:

V obecné rovině PKSOPKP sleduje naplnění cílů SPOPK.

Program revitalizace říčních systémů

Program revitalizace říčních systémů (PRŘS) je dotačním titulem MŽP pro obnovu, stabilizaci a péči o vodní režim krajiny. Jeho cílem je vytvořit podmínky pro obnovu přírodního prostředí i zdrojů užívaných člověkem. Program byl vyhlášen Nařízením vlády č.373/1992. PRŘS a rámcově vymezuje dvě základní skupiny cílů:

- **objemovou** – zaměřuje se na kvantitativní parametry typu objemu zadržení vody v krajině, zpomalení odtoku, zvýšení minimálních průtoků, apod.
- **ekologickou** – zaměřuje se kvalitativní parametry hodnocené prostřednictvím biologických a ekologických faktorů.

Relevantní cíle:

- Podporovat a zvyšovat retenční schopnost krajiny, což vede ke zvýšení okamžitého objemu výskytu vody v daném prostoru.
- Systémově napravovat negativní důsledky nevhodně provedených pozemkových úprav, nevhodných způsobů obhospodařování půdy a velkoplošných odvodnění a omezovat účinky odvodňovacích soustav.
- Obnovovat přirozené funkce vodních toků a jejich koryt, včetně doprovodných porostů; zvyšovat přírodními prostředky odolnost břehů a koryt proti erozi, jejich stabilitu při povodních; členitostí dna i břehů podporovat samočistící schopnost vody, stabilizovat hladiny, zajistit minimální průtoky a podmínky pro přirozené biologické oživení.

Promítnutí do PKSOPKP:

V obecné rovině PKSOPKP sleduje naplnění cílů PRŘS.

Závěr kap. 5 SEA hodnocení:

PKSOPKP je v souladu s relevantními cíli výše uvedených environmentálních smluv a dokumentů na mezinárodní, komunitární a vnitrostátní úrovni, naplňuje především prioritní cíle SPŽP v prioritní oblasti ochrana přírody, krajiny a biologické rozmanitosti. Navržené cíle a opatření PKSOPKP také vhodně navazují na sektorové politiky na úrovni kraje (tedy pod záštitou Magistrátu hl.m. Prahy a Středočeského kraje). Relevantní závěry a doporučení PKSOPKP budou zapracovány do navazujících dokumentů.

6. Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních a negativních vlivů) navrhovaných variant koncepce na životní prostředí

Předmětem kapitoly 6 je vyhodnocení potenciálních vlivů cílů koncepce na referenční cíle, tedy posouzení, jestli a jak došlo ke střetům mezi PKSOPKP a referenčními cíli.

Metoda hodnocení

Pro stanovení referenčních cílů v oblasti ochrany životního prostředí byly použity tyto dokumenty: Státní politika životního prostředí ČR, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR a Státní program ochrany přírody a krajiny ČR. Z těchto zdrojů byly vybrány referenční cíle se zřejmou vazbou k oblastem řešeným v PKSOPKP.

Referenční cíle lze stanovit více způsoby. Zpracovatelé SEA hodnocení se přiklonili především k základnímu koncepčnímu dokumentu, tedy SPŽP, který zahrnuje i závazky na mezinárodní a komunitární úrovni. Byl zvolen soubor 16 referenčních cílů odpovídající struktuře kap. III. Cíle aktualizované SPŽP v prioritních oblastech. Tento přístup hodnocení je systémovější, než hodnocení v rozsahu omezeném pouze na oblast ochrany přírody a krajiny, ale nutí zpracovatele hodnotit PKSOPKP i z méně relevantních hledisek. Při posuzování potenciálního vlivu byly uvažovány i dílčí cíle a opatření doporučené SPŽP a obsažené v dalších výše uvedených dokumentech.

Zvolené referenční cíle dle aktualizované SPŽP indikují všechny potenciální dopady PKSOPKP na životní prostředí.

Referenční cíle

1. Zastavení poklesu biodiverzity.
2. Péče o vodní a mokřadní ekosystémy, revitalizace vodních biotopů.
3. Ochrana povrchových a podzemních vod (jakost, množství, pitná voda).
4. Ochrana neobnovitelných přírodních zdrojů.
5. Využívání obnovitelných zdrojů.
6. Snižování energetické a materiálové náročnosti a zvýšení využití odpadů.
7. Odpovědné nakládání s nebezpečnými odpady.
8. Snižování zátěže toxickými kovy a organickými polutanty.
9. Snížení rozlohy území s překročenými zátěžemi ovzduší.
10. Ochrana životního prostředí a člověka před hlukem.
11. Environmentálně příznivé využívání krajiny.
12. Omezování antropogenních/ průmyslových vlivů a rizik.
13. Ochrana ŽP před negativními účinky živelních událostí a následky krizových situací.
14. Snižování emisí skleníkových plynů (GHGs).
15. Snížení přeshraničních přenosů znečištění ovzduší.
16. Ochrana ozonové vrstvy Země.

6.1. Tabulkové hodnocení potenciálních vlivů cílů PKSOPKP prostřednictvím referenčních cílů

V následujícím tabulkovém přehledu jsou vyhodnoceny potenciální vlivy jednotlivých cílů PKSOPKP na referenční cíle dle SPŽP. Viz *tabulkový přehled tab._6 ve vlastním souboru*.

Vlivy na soustavu Natura 2000 jsou hodnoceny v samostatné příloze, viz. *naturové hodnocení dle § 45i zákona 114/1992 Sb.*

Tabulka č. 6.

6.2. Hodnocení závažných potenciálních vlivů cílů PKSOPKP

Zpracovatel PKSOPKP předpokládá pouze potenciální kladné vlivy koncepce na životní prostředí. Souhrnný přehled jednotlivých opatření, skupin opatření a úkolů PKSOPKP je uveden v Návrhové části na str. 133-142.

Hodnocení zpracovatele SEA:

Zpracovatel SEA našel také pouze potenciální kladné vlivy koncepce, viz. tabulkové hodnocení v kap. 6.1. Výčet a charakteristika potenciálních významných vlivů následuje dále.

6.2.1. Obecná ochrana přírody a krajiny

Cíle PKSOPKP u nichž byl nalezen významný vliv:

- Cíl O.1. Získat plochy ÚSES a CSZ do majetku města.
- Cíl O.2. Zajištění funkčnosti ÚSES.
- Cíl O.3. Snížit devastaci území přírodních parků a zamezit narušení krajinného rázu.
- Cíl O.3. Zajistit ochranu a management významných krajinných prvků.
- Cíl O.4. Dosáhnout vyššího stupně ochrany přírodovědně hodnotných území a lokalit s bioindikačními druhy.
- Cíl O.5. Zajištění funkčnosti celoměstského systému zeleně.
- Cíl O.6. Podpora zeleně v jednotlivých pásmech sídelního útvaru.

Souhrn problematiky:

Realizace navržených opatření PKSOPKP bude mít potenciální významný kladný vliv s dlouhodobým účinkem na obecnou ochranu přírody a krajiny. Cíl O.6. je v tomto ohledu hodnocen pouze jako pozitivní vliv. Více viz. hodnotící tabulka v kap. 6.1.

6.2.2. Ochrana vodních ekosystémů

Cíle PKSOPKP u nichž byl nalezen významný vliv:

Cíl V.1. Podporovat přírodě blízké přístupy ve vodním hospodářství a ekologizaci správy vodních toků

Cíl V.2. Zajistit revitalizaci a rehabilitaci vodních toků

Cíl V.3. Ochrana a revitalizace pražských nádrží, biotopů stojatých vod a mokřadů

Cíl V.4. Posílení retenční schopnosti krajiny

Cíl V.5. Využití aktivit v záplavových územích pro funkce ochrany přírody

Návrhová část se zaměřuje v rámci ochrany přírody a krajiny a vodní retence území na tato hlavní témata:

- technické úpravy toku X přirozená řečiště,
- nediferencované odstraňování splavenin při údržbě X přirozený splaveninový režim,
- břehové porosty a jejich obnova v přírodě blízkém pojetí,
- retenční a ekologické funkce údolních niv a jejich revitalizační potenciál,
- vhodnost vodního prostředí pro vodní živočichy včetně ryb,
- rozšíření invazních druhů z hlediska potřeby jejich eliminace,
- režim stávajících dešťových retenčních nádrží ve vztahu k transformaci na víceúčelové využití,
- migrační překážky,
- existence přirozených mechanismů zpomalování odtoků z povodí, jako například povrchy ploch v povodí, vlastnosti půd v povodí, kapacitní a hydraulická úprava koryt.

V návrhové části jsou vymezeny tyto základní cíle pro vodní hospodářství a vodní ekosystémy:

- zvýšení počtu rostlinných i živočišných druhů vázaných na vodní ekosystémy,
- ochrana zvláště chráněných druhů,
- zvýšení čistoty vod v pražských vodních tocích a rybnících,
- zajištění bezpečnosti vodních děl při povodňových stavech,
- zajištění ochrany stávajících přírodně cenných vodních a mokřadních biotopů a podpora vzniku nových biotopů,
- posílení retenční schopnosti krajiny

V obecné rovině se PKSOPKP odvolává též na požadavky vymezené Směrnicí 2000/60/ES stanovující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky: dosáhnout příznivého stavu vodních útvarů do roku 2015, přičemž příznivý stav je charakterizován zejména příznivými podmínkami pro život ve vodách a to v oblasti kvality vody a morfologie vodních útvarů.

Tyto cíle jsou pak v PKSOPKP sledovány řadou doporučení a návrhů opatření. Jejich struktura je sice nepřehledná, protože se zde míchají požadavky na výsledný stav v terénu i návrhy metodických, projektových, plánovacích a organizačních opatření, ale obsahově odpovídají potřebám sledovaných cílů.

Strukturování cílů a opatření PKSOPKP je uvedeno na str. 133-142 Návrhové části a z této struktury vychází SEA hodnocení.

V rámci každé skupiny opatření/úkolů PKSOPKP uvádí podrobné zásady, které byly předmětem posouzení jejich vlivu na životní prostředí prostřednictvím referenčních cílů. U všech cílů v oblasti ochrany vodních ekosystémů byl nalezen významný pozitivní vliv.

Cíle pro oblast vodních ekosystémů jsou v PKSOPKP uvedeny sice podrobně, ale pouze obecně, nikoliv kvantifikovaně.

Souhrn problematiky:

Vlivy SOPKP na životní prostředí v oblasti vodního hospodářství a vodních ekosystémů byly vyhodnocena tabelárně v kap. 6.1. Zvolené referenční cíle indikují všechny možné potenciální dopady PKSOPKP na životní prostředí. Nebyl nalezen žádný potenciální negativní vliv koncepce a to ani v okrajových oblastech jako:

- respekt ke stanoveným záplavovým územím,
- zprostředkovaný přínos k čistotě povrchových vod zlepšením samočisticí schopnosti vody při realizaci navržených opatření,
- apod.

Realizace navržených opatření PKSOPKP bude mít významné potenciální kladné vlivy s dlouhodobým účinkem vedoucí k dosažení dobrého stavu vodních a mokřadních ekosystémů, více viz. hodnotící tabulka v kap. 6.1.

6.2.3. Zvláštní územní ochrana

Cíle PKSOPKP u nichž byl nalezen významný vliv:

Velkoplošná zvláště chráněná území:

Cíl U.2. Zapojit plochy přírodních parků do velkoplošného typu ochrany přírody a krajiny, zejména v souvislosti s vytvářením stepních porostů, parkových stepí a lesních porostů s přirozenou skladbou dřevin, a využít je tak k prohlubování pestrosti přírody a krajiny v hlavním městě Praze.

Maloplošná zvláště chráněná území:

Cíl U.3. Zachování cenných lokalit neživé i živé přírody v rámci sítě maloplošných zvláště chráněných území a péče o ně.

Natura 2000:

Cíl U.4. Pečovat o území NATURA 2000 v hlavním městě Praze, pokrývající evropsky významné lokality živých organismů.

Souhrn problematiky:

Při realizaci navržených opatření k dosažení výše uvedených cílů byl nalezen potenciální významný kladný vliv s dlouhodobým účinkem na zvláště chráněné části přírody, více viz. hodnotící tabulka v kap. 6.1.

6.2.4. Ekosystémová diverzita

Nebyl nalezen žádný významný vliv.

6.2.5. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

Cíle PKSOPKP u nichž byl nalezen významný vliv:

Cíl D.1. Udržet i do budoucna vysokou biodiverzitu druhů živých organismů v hlavním městě Praze; zvláštní pozornost věnovat pak druhům organismů zvláště chráněných podle zákona č. 114/92 Sb., zaznamenaných v tzv. Červené knize, ohrožených a endemitů.

Souhrn problematiky:

Při realizaci navržených proklamativních opatření k dosažení výše uvedeného cíle byl vyhodnocen významný potenciální kladný vliv s dlouhodobým účinkem na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, více viz. hodnotící tabulka v kap. 6.1.

6.2.6. Invazní druhy

Cíle PKSOPKP u nichž byl nalezen významný vliv:

Cíl I.1. Potlačování všech typů invazních druhů organismů v hlavním městě Praze.

Souhrn problematiky:

Při realizaci navržených proklamativních opatření k dosažení výše uvedeného cíle byl nalezen významný potenciální kladný vliv na zastavení šíření invazních a expanzivních druhů, více viz. hodnotící tabulka v kap. 6.1.

6.2.7. Ochrana nerostného bohatství

Cíle PKSOPKP u nichž byl nalezen významný vliv:

Cíl N.2. Revitalizace opuštěných těžeben při zohlednění aktuálního geologického fenoménu (zachování cenných profilů či nalezišť minerálů či zkamenělin) a biotopů rostlin a živočichů.

Souhrn problematiky:

Při realizaci navržených opatření k dosažení výše uvedeného cíle byl vyhodnocen významný potenciální kladný vliv s dlouhodobým účinkem na ochranu nerostného bohatství, více viz. hodnotící tabulka v kap. 6.1.

6.2.8. Informování a osvěta

Cíle PKSOPKP u nichž byl nalezen významný vliv:

Cíl IO.1. Informační podpora Koncepce ochrany přírody a krajiny hl. m. Prahy.

Cíl IO.2. Zvýšení informovanosti a zájmu pražské veřejnosti o přírodě Prahy a její ochraně, rozvoj informačních systémů pro laickou i odbornou veřejnost.

Cíl IO.3. Podpora šetrného přístupu podnikatelských subjektů k přírodě Prahy.

Cíl IO.4. Podpora naplňování cílů ochrany přírody v praktickém rozhodování veřejné správy.

Souhrn problematiky:

Všechny cíle, opatření a úkoly v oblasti Informování a osvěta mají na referenční cíle v dlouhodobém horizontu nepřímý kladný vliv, jehož intenzita může být i významná, více viz. hodnotící tabulka v kap. 6.1

6.3. Hodnocení části IV. Podkladové studie

6.3.1. Komplexní ochrana krajiny a její rázovitosti

Řešení této problematiky vychází ze dvou dokumentů:

1. **Posouzení problematiky ochrany přírody a krajiny z hlediska urbanismu.**
(Prof. Ing. arch. M. Baše)
2. **Stav urbanizované a příměstské krajiny.**
(Ing. arch. T. Havrda)

Ad 1) První dokument člení městskou krajinu Prahy na 5 (prakticky však 6) zón. Na úvod lze konstatovat, že tato podrobnost je nedostatečná a nepostihuje základní typy zástavby.

V zóně 1. je nutno mít obavy, že zeleň ve vnitroblocích nedostatky vegetace v centru nenahradí. Zde Praha propásla historickou šanci na okružní parky na místech bouraných hradeb. Potřeba vymezení hranic jednotlivých historických měst právě vegetací v hradebních pásech by měla vést alespoň k přiměřenému, ale důslednému tlaku na jejich maximální osázení (např. Národní třída jako trojalej), jinak je struktura zástavby přirozená (po staletí se evolučně vyvíjející a i dnes je atraktivní a ve skutečnosti velmi obytná).

Zóna 2. podle našeho názoru z hlediska vývoje nesprávně spojuje přestavěné Nové Město s „na zelené louce“ postavenými Vinohrady či Žižkovem. Novočtvrtě 19. století jsou prvním masivním vstupem regulované, jednorázové výstavby, bez znalostí původních vývoji a jsou často špatné. Příkladem je Karlín, spekulativně založený na laciných, ale mokřích a zatápěných pozemcích nivy Vltavy, před nímž byl „úředně“ chráněn drahými (městem placenými) protipovodňovými opatřeními. Současnou nadšenou obnovu Karlína, stejně jako novou výstavbu na pravém břehu k Tróji, považujeme za jednu z velkých nových chyb ve vývoji města. Vegetace v těchto zónách se mimo vnitrobloky omezovala na formalistické osnovy módních městských parků a stromořadí a plní funkci jen částečně (viz. nižší návštěvnost v parcích, než v lesích stejně vzdálených).

V dokumentu významně sledované vnitrobloky byly v tomto typu zástavby, v době vzniku, určeny především pro sklady uhlí, dřeva, kolny, studny apod. Až po ztrátě těchto funkcí se do vnitrobloků dostávala masivněji vegetace, prioritně však pro ni nebyly určeny a často se pro ni ani dnes nehodí. Mohou však mít klíčovou funkci jako vegetace vyhrazená. Významným vegetačním fenoménem se zde staly zbytkové, nevyužitelné plochy (prudké svahy, násypy a zářezy, břehy apod.), kde se naopak zachovala refugia přírody sice změněné, ale překvapivě pestré. Základním opatřením zde je obnova a rozšíření právě těchto refugií.

Za přílišné zjednodušení je nutno považovat i sloučení prakticky veškeré nízkopodlažní obytné zástavby do zóny 3. Právě z hlediska vegetace je zásadně rozdílné, zda jde o vilovou zástavbu, kde zastavěná plocha činí méně než 1/8 celého pozemku a lze tak reálně předpokládat i existenci vysokého stromového patra, či zda jde o domky dělnických kolonií s dvorky, či novou kobercovou zástavbu, kde objektivně vzrostlé stromy vadí.

U zóny 4. je velkým problémem sice plošně standardní zastoupení vegetačních ploch, ale často špatně provedených a anonymních. Obecně je známo, že největší význam má vegetace ve městě právě pro zvýšení intimní obytnosti na vyhrazených prostorách.

Do zóny 4a. je shrnut, jakoby zbytek města. Nemá jasně stanoveno, zda jsou do ní započteny i zóny infrastruktury, které začínají tvořit podstatnou část města (velké křižovatky okruhů, nádraží, servisní zóny, ČOV apod.). Jsme přesvědčeni, že tuto zónu je třeba rozdělit alespoň na zóny administrativní, industriální, infrastruktury, logistické a brownfields. Uvnitř těchto zón jsou v různé intenzitě a podobě dnes obsaženy rozsáhlé „zbytkové“ plochy, které jsou někde pouhými kompozicemi bezprizorních trávníků a okrasných zahrad, jinde náletovými, ale až překvapivě pestrými a přírodě blízkými formacemi s vysokou biodiverzitou. Tyto plochy mají pro vegetační využití velký potenciál.

Zóna 5., zbytková je správně podhodnocena jako oblasti preventivních zásahů. Značná část je i dnes chráněna instituty přírodních parků a je důležité především chránit diferencovaně jejich hodnoty.

V rámci návrhové části dokument bohužel prakticky rezignuje na ochranu krajiny jako celku a i její rázovitost omezuje na obecné zmínky o exponovaných horizontech a pohledových osách.

Ad 2) Druhý dokument správně v rozboru upozorňuje na geomorfologické danosti obrazu Prahy (kap. 1.2.) a okolí, omezuje se však pouze na zběžný popis, bez vyzvednutí jejich potenciálů jak pro obraz pražské krajiny, tak i pro koncepční ochranu její přírody. Např. je zcela pominut fenomén pražského centra – křemencové hřebeny Žižkovských kopců, ukončených dominantou Vítkova a televizního vysílače, stejně jako zlomové údolí Vysočan.

Rozdělení na tři typy krajín (2.1.) se jeví jako nedostatečné a typologii krajín, jako syntetické vyjádření jejich vlastností a vzhledu je třeba doplnit.

Pražsko leží na jižním okraji běžné starosídlní krajiny, typické teplým klimatem (2. vegetační stupeň), úrodnými půdami a plochým reliéfem. Tyto krajiny jsou osídleny a zemědělsky využívány již od pravěku. Významný je výrazně bezlesý charakter, kde hraje zásadní význam rozptýlená doprovodná vegetace, včetně typických alejí. Jde o typické krajiny nepravých traťových plužin s relativně velkými návesními vesmi. Stáří těchto kulturních krajín tak přesahuje 7.000 let. Tato krajina ve své typické podobě, tvořené Pražskou plošinou, zabírá celou severní polovinu Pražska.

Sousední krajina, zasahující na Pražsko, je běžná krajina velké středověké kolonizace, typická chladnějším a vlhkým klimatem (3. a 4. vegetační stupeň), se středně úrodnými půdami a pahorkatinným reliéfem. Ta obsazuje typickou zarovnanou parovinu českých pahoraktin, s lesoplní krajínou, kde plužiny (pravé traťové s návesními vesmi) jsou z částí obklopeny lesními celky. Mozaika lesů a polí, s loukami v mělkých sníženinách a menšími vesmi v uzavěrech mělkých údolí je typická pro velkou většinu plochy ČR. Vyšší podíl větších či menších lesních ploch a bohatých břehových porostů potoků snižuje oproti předchozímu typu význam liniové vegetace. Stáří těchto kulturních krajín příliš nepřesahuje pouhých 800 let. Ta zabírá jih až jihovýchod Pražska.

Speciálním typem na jihozápadě Pražska jsou krasové starosídlní krajiny Českého krasu. Jsou typické výraznou extremitou stanovišť expozičně, ale hlavně geologicky podmíněnou. Pestrost ploch, od vlhkých zastíněných údolí přes suťové lesy, teplomilné háje až po stepní lada a skalnaté stepi, je v rámci celých středních Čech jedinečná. Zvláštnosti reliéfu jsou přitom zdůrazněny četnými bývalými i současnými vápencovými lomy. V této krajíně leží i jedinečný krajinný fenomén Prokopského údolí.

Dalším význačným typem krajiny (dnes ovšem silně setřeným zástavbou) jsou Žižkovské křemencové hřebeny starosídlní krajiny, které se dominantně vsouvají do pražského údolí. Počínaje vrchem Vítkov a vrchem s televizním vysílačem, pokračují až do Hrdlořeza a Kyjí. Původně zalesněné kopce značného strategické a kompozičního významu jsou dnes, mimo vrchu Vítkov, pokryty prakticky souvislou zástavbou.

Na předchozí typ krajiny severně navazuje v rámci Pražské kotliny „Vysočanské údolí“ (dolní Rokytka), které je vedle údolí Vltavského jedinou rovnou plochou na její erozní bázi.

Posledním, a pro genius loci Prahy nejvýznamnějším typem krajín, jsou hluboce zaříznutá údolí Hercynica (Vltavy a jejích přítoků Šárka, Kunradický potok, Botič, Libušský potok). Jde o projev přesahu krajinného typu pahorkatin kolonizačních krajín do krajín starosídlních. Vltavské údolí se však dost výrazně mění od jihu k severu. Pod Závistí přechází ze sevřeného kaňonu s typickou katénou společenstev na zalesněných svazích a původně loukami na dně v široké údolí soutoku s Berounkou, postupně se k Barrandovu opět zužujícím. Údolí je ohraničené fenomenálně vrásněnými skalnatými svahy, které je nutno bezpodmínečně chránit nejen z hlediska ochrany přírody, ale i její rázovitosti. Fenomén prakticky vytváří rozhodující kompoziční prvek údolí až po Vyšehrad. Od Vyšehradu se údolí opět rozšiřuje, skalnaté svahy mizí a přechází v Pražskou kotlinu se středověkým městem. Původní široké koryto řeky s prahy bylo přirozeným brodem a i za záplav (se strmou

konsumpční křivkou -díky dalšímu možnému rozlivu do niv dnešních Holešovic a Karlína) byla chráněná. Vyplyvá z toho, že širší nivy Holešova a Karlína byly pro existenci města klíčové a dlouho se jim jakákoliv výstavba vyhýbala a je to i důvod, proč se město v tomto úseku k řece obracelo zády. To změnila (včetně povodní, jak víme) regulace řeky právě tam. Dalším úsekem je údolí Tróje, kde expozice jižních svahů vytváří teplý fenomén skalních stepů a sadů. Úzká boční údolí, byla vždy využívána minimálně a nikoliv sídelně.

Tato konfigurace krajin je nejen odkazem historie, ale i podstatou mnoha krajinných a urbanistických fenoménů současné Prahy a závěry z nich plynoucí by se měly v hodnocené koncepci objevit. Měl by z nich vycházet i rozhodující krok celé koncepce ochrany krajiny – definovat, co je v konkrétních územích jejím předmětem. Tento krok je v prvním znění proveden v přírodních parcích Prahy, není však syntetizován a rozšířen.

K tomu se nabízí relativně exaktní nástroj rozboru krajinné kompozice celého prostoru.

6.3.2. Kompoziční vztahy vytvářející rázovitost krajin Prahy

Kompoziční vztahy krajin Prahy, na této neobvykle vysoké úrovni, lze shrnout do čtyř základních kompozičních prvků – krajinné ohraničení (horizonty), krajinná matrice (např. typ zástavby), krajinné póly a krajinné osy.

Krajinné ohraničení je tvořeno různě odlišnými krajinnými horizonty, vymezující široké, pohledově i kompozičně spojitě prostory. Vymezují tak z hlediska kompozice hlavní konvizační krajinářské celky. **Konvizační krajinný celek** je individuální krajinný prostor, vymezený pohledovými bariérami, který je uvnitř sebe pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanovišť. Konvizační krajinné celky mohou být pohledově uzavřené, polootevřené i zcela otevřené.

Vedle tohoto **horizontálního vymezení** se v krajinách s dramatickým georeliéfem hluboce zaříznutých údolí skladba konvizačních celků rozvíjí i **vertikálně**, kdy dno údolí tvoří jeden celek, jeho střední, svahové polohy druhý a vrcholky třetí.

Za okraji konvizačního krajinného celku, které tvoří jeho ohraničení, se často v tomto krajinném exteriéru projevují další, vzdálenější krajiny či převýšené horizonty a části jejich pohledově exponovaných svahů. Jde tedy o konvizační veduty.

Konvizační krajinná veduta je tak „individuální část krajinného prostoru vně konvizačního celku, která je s ním pohledově spojitá. Vzdálenost konvizačních vedut nesmí být větší než 8 km“.

To jsou základní krajinné obrazy, které by měly být individuálně popsány svými typickými znaky.

Tyto celky tvoří i základní autonomní urbanistické prostory městské krajiny. Sama ohraničení jsou nejcitlivějšími místy kompozice města. Vnitřní prostor těchto celků je jimi zásadně ovlivňován a je jen málo typů ryze stavebních dominant, které jsou tyto prostory schopny ovlivňovat stejně významně.

Způsob ohraničení, i velikost ohraničených pohledově spojitých (konvizačních) celků se významně liší podle krajinných typů.

V Praze je možno vymezit cca 50 hlavních konvizačních celků. Z toho 8 celků je ve vlastním Vltavském údolí, dalších 30 je tvořeno zaříznutými údolími ve výustních částech přítoků, cca 25 tvoří mělké sníženiny prakticky zcela zastavěné, zbytek tvoří přechod k rurální krajině.

Krajinná matrice je tvořena nejběžnějšími a masivně převažujícími typy krajin a jejich kombinacemi, které jsou vnímány pozorovatelem jako pozadí. Matrici tvoří v Praze obecně především zástavba tvořená běžnými stavebními typy s jim odpovídajícím architektonickým výrazem, jen v malé míře (na okrajích) i venkovské typy využívání – lesy a pole, výjimečně sady. Je přitom významné, že době posledního rozvoje dané matrice odpovídá i její současné slohové působení.

Zde se prakticky může jako typy matic uplatnit upravená typologie krajin dle prvního dokumentu (Baše) např.:

- 1.: - historické jádro s gotickým až barokním charakterem,
- ostatní historická jádra se slohovou podobou z různých dob
- 2.: - bloková městská zástavba 19. století
- 3.: - vilové čtvrtě 19. a ½ 20. stol.
- kobercovka rodinných domků 19. a ½ 20. století
- 4.: - sídlištní zástavba 2/2 20. stol.
- nová sídlištní zástavba 21. stol.
- 4a.: - industriální plochy 19. století
- industriální a agrární areály 20. století
- infraštrukturní slumy
- administrativní komplexy 20. a 21. stol.
- logistické halové areály 21. stol.
- 5.: - vesnická zástavba 19. stol. se staršími kořeny
- nízkopodlažní zástavba venkovského typu 19. stol.
- kobercovka vesnických rodinných domků 2/2 20. stol.
- polní plochy
- lesní plochy s převahou listnatých stromů
- sady na černém úhoru
- zahrádkářské kolonie a chatové osady se zahradami

A jistě se objeví i další, které však jsou nad obsahový rámec této práce.

Krajinné osy - jsou to liniové prvky, které protkávají krajinu a vytváří osy rozvoje, pohybu a kompozice.

Přírodní krajinné osy jsou v našem případě jednoznačně tvořeny vodními toky a biokoridory. Ty jsou v našem případě stvrzeny zaříznutými údolími. Přírodní osy toků v zaříznutých údolích vytváří v příčném profilu z hlediska biotického typický sled biokoridorů – biokoridor severních svahů s chladnějšími stanovišti, biokoridor vodního toku a biokoridor jižních svahů s teplejšími stanovišti. Nejvýznamnější osou je samozřejmě Vltava, ale i hrany nivy Berounky a další toky v širších údolích.

Historické osy jsou v daném prostoru tvořeny především starými cestami, které se jednoznačně otiskly do půdorysu města.

Nové dopravní osy:

Do této osnovy historických os vstupuje dnes nová soustava tranzitních os dálnic, rychlostních komunikací a městských okruhů. Jde o případ, kdy se cesta jako historická osa, stává silnicí s mimoúrovňovými křižovatkami, na vysoké rychlosti přizpůsobeným směrovým i výškovým uspořádáním, bez možností bezprostředního kontaktu s okolními stavbami a s vyloučením běžného pěšího provozu ulice. Taková kategorie cest ztrácí městotvorný kompoziční charakter, stejně jako jej nemá kmenová stoka či vodovodní přivaděč. Koncentruje kolem sebe specifické funkční stavby s velkými reklamními či dopravními

nároky. Měřítka i výraz těchto prostorů odpovídá technologickým nárokům vozidel, nikoliv člověku. Zvýšený a hygienicky vždy kolizní provoz od nich naopak i funkčně odrazuje běžné městské stavby (především obytné). Jsou tak osami typickými pro rozvoj industriálních, a logistických ploch a infrastrukturních slamů, které jimi mohou být vtahovány i do obytných typů matric, kde potom působí kontrastně a v drtivé většině negativně. Tyto osy by tak město i krajinu měly protkávat pokud možno nepozorovaně a v co nejmenší míře.

Krajinné osy jsou v koncepci reflektovány minimálně.

Krajinné póly, tedy místa s výjimečným účinkem, tvořící akcenty v dané krajinné matici, se odvíjejí od místně koncentrovaných, přitom však výrazně odlišných, částí prostorů. Součástí pólů jsou i dominanty.

Přírodními póly jsou vždy malé krajinné typy kontrastní vůči typům matrice.

Jsou to především výrazné, izolované kopce, působící v kompozici jak svou siluetou, tak svými pohledově exponovanými svahy, skalnaté svahy, ale i prostory se zvlášť dochovanými přírodními či přírodě blízkými společenstvy (přírodě blízká stepní lada, zejména na vápencích, parková společenstva se vzrostlou zelení, ale i antropogenní změny reliéfu v různých sukcesních stádiích – lomy a zemňky.)

Historické krajinné póly jsou výsledkem zvláštních funkcí určitých prostorů v závislosti na přírodních podmínkách a čase. Rozhodujícími jsou bezesporu historické póly – jádra původních sídel, zvlášť jsou-li dodnes dochována půdorysně či dokonce hmotově a stvrzena výjimečnými stavbami. Vedle nejstarších městských pólů jsou to jádra vesnických sídel, často dodnes zachována alespoň v parcelaci a hmotách.

Stavební dominanty jako krajinné póly:

Jako krajinné póly pohledově působí i stavební dominanty, které až do 19. století byly téměř výhradně tvořeny chrámy s věžemi a opevněním, později k nim přibývaly industriální dominanty a prakticky až za socialismu i výškové stavby administrativní a hotelové. Z hlediska působení stavebních pólů – dominant je rozhodující jejich poselství, tedy symbolem čeho jsou. Tato symboličnost se samozřejmě mění v čase (tovární komín byl v 19. století znakem pokroku, dnes znakem ohrožení a technologické neschopnosti).

Ani krajinným pólům není bohužel v koncepci věnována zasloužená pozornost.

Matrice, osy a póly vytváří základní skladebné prvky obrazu každého konvizačního celku, charakterizují jej a od nich je třeba odvozovat preventivní i nápravná opatření.

6.3.3. Návrhy opatření

V dokumentu 1:

Návrhy regeneračních korekcí jsou důležité pro ochranu, případně formování výše uvedených konvizačních celků, jsou však příliš neadresné. Nemůžeme však sdílet optimismus autora u sídlišť, kde je sice plošné zastoupení „zeleně“ výrazné, její bezprizornost, zbytečná ekologická degradace exotickými druhy rostlin a nevhodné, zbytkové tvary v současnosti však jejich vyšší kvalitu nevytváří.

U zón 4a. zdůrazňujeme, že brownfields mohou být i výzvou k reorganizaci území pro potřeby přírody (ÚSES) i krajiny (přírodní póly a osy).

Pozn.: Nemůžeme sdílet naději na řešení problémů pomocí krajinných plánů. Autor varovně popisuje složitost regulace v zastavěných územích, kde je celý tradiční institut stavebního řádu. V rurální krajině tyto nástroje mizí a nové jsou pouze rezortní. Lépe pro pražskou koncepci je tak využití regulativů Přírodních parků a další zón diferencované péče o krajinu.

V dokumentu 2:

Z návrhů opatření je třeba bezvýhradně podpořit navrhovanou metodu diferencované péče o krajinu, ochranu celoměstského systému trvalé vegetace včetně ÚSES.

Poněkud rozpačité jsou návrhy na revitalizace Vltavských břehů. Z hlediska přírodního je zde třeba v rámci skladebných částí ÚSES zajistit bezkolizní průběh říčního kontinua jak vodních, tak břehových společenstev. Až na tyto přírodní limity mohou navazovat zkrášlovací aktivity, a i ty by měly respektovat přírodní a historické aspekty jednotlivých přírodních fenoménů a konvizačních celků.

Posuzování vlivů na krajinný ráz by mělo být vázáno na diferencovanou péči a ne na předpokládané stavební typy určitých aktivit.

Na závěr považujeme za potřebné upozornit na některé obecné aspekty celé koncepce:

- Až populisticky znějící snaha prezentovat biokoridory ÚSES jako multifunkční rekreační trasy je nesprávná. Biokoridor je určen pro propojování přírodě blízkých společenstev biocenter a jeho režim často bude v rozporu s rekreačním využíváním. Je potřeba jasně zdůraznit, že stejně jako cyklistické stezky jsou vysoce kolizní s cestami pěšími, jsou oboje kolizní s biokoridorem a nezbyvá, než je vést alespoň paralelně, se samostatným dodržením jejich minimálních funkčních parametrů. Filosofie ÚSES je založena na ponechání přírody „na pokoji“ alespoň v minimálních parametrech. Celá ostatní krajina je „ÚSES člověka“.
- Poněkud se zdá přeceňován krajinářský význam zemědělské výroby. Zemědělství a lesnictví jsou u nás rozhodujícími kulturními krajinotvornými činnostmi. Krajina tak do značné míry odpovídá jejich technologiím. Oboje však byly a jsou soukromé ekonomické činnosti a krajinu tak přetvářejí podle zásad efektivity výroby. Ta však často (většinou) není obytnou krajinou rekreačních představ. Zamlčený předpoklad krajinářských přístupů k zemědělské krajině je vize malebné, bukolické krajiny s idylickým zemědělstvím parků Marie Antoinetty. Opravdová zemědělská velkovýroba je však jiná. To, co ve skutečnosti chceme, není výroba, ale údržba krajiny některými (vybranými) prvovýrobními technologiemi. Totéž přiměřeně platí i pro lesnictví a vodohospodářství.

Závěr kap. 6 SEA hodnocení:

Cíle stanovené PKSOPKP jsou celkově v souladu se zásadami Státní politiky životního prostředí ČR a předpokládá se, že přispějí k ochraně přírody a krajiny na území hlavního města Prahy. I přes dílčí výhrady k předkládanému materiálu lze pojetí přijmout jako rámcová východiska. Za nezbytné považujeme podrobnější rozpracování ochrany krajiny ve vazbě na urbanistické souvislosti, což by mělo být však součástí podkladů pro nové územně plánovací dokumentace.

7. Plánovaná opatření PKSOPKP pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech závažných negativních vlivů na životní prostředí vyplývajících z provedení koncepce

Cíle formulované PKSOPKP, vyhodnocené souhrnně tabulkovým přehledu v kap. 6.1., jsou dále rozpracovány do skupin opatření, opatření a úkolů.

Struktura opatření a úkolů je značně různorodá, neboť se zde vyskytují požadavky na výsledný stav území, návrhy metodických, projektových, plánovacích a organizačních opatření. Navržená opatření a úkoly však obvykle odpovídají potřebám sledovaných cílů.

Jednotlivá opatření a úkoly PKSOPKP v jednotlivých tématických oblastech i lokalitách řešeného území naplňují rozdílné požadavky, což vyplývá zejména ze současné kvality území a stávající formy jeho ochrany (významná část řešeného území je však téměř bez přírodní složky nebo je tato redukována na městskou zeleň). Zájmy jednotlivých tématických oblastí se tedy liší a mohou být i ve vzájemném rozporu. V případech střetu je třeba stanovit priority cílů.

Souhrnné hodnocení návrhů PKSOPKP je uvedeno v kap. 6.1.

Opatření navržená PKSOPKP:

Zpracovatel PKSOPKP nepředpokládá žádné významné negativní vlivy koncepce na životní prostředí, a proto nenavrhuje žádná opatření k jejich předcházení.

Seznam a popis opatření, skupin opatření a úkolů PKSOPKP viz. str. 133-142 Návrhové části.

Opatření navržená zpracovatelem SEA:

Zpracovatel SEA nenalezl žádný významný negativní vliv PKSOPKP a to ani v okrajových, souvisejících či jen implicitně obsažených tématech, což je v souladu s účelem a cílem zpracovávané koncepce.

Souhrn problematiky:

Navrhovaná opatření a úkoly stanovené PKSOPKP jsou v souladu se zásadami Státní politiky životního prostředí ČR a předpokládá se, že jejich realizace bude mít kladný vliv na všechny řešené oblasti, tedy na ÚSES, krajinný ráz, přírodní parky, VKP, celoměstský systém zeleně, vodní, lesní a zemědělské ekosystémy, zvláště chráněná území, živočichy a rostliny včetně zvláště chráněných druhů, soustavu NATURA 2000, ekosystémovou diverzitu a památné stromy.

8. Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování požadovaných údajů (např. technické nedostatky nebo nedostatečné know-how)

8.1. Varianty, metody posuzování a problémy při zpracování

Varianty řešení: PKSOPKP je zpracována v jedné variantě.

Metodika: Metoda posuzování je uvedena v kap. 6 a dále průběžně v textu jednotlivých kapitol.

Problémy při zpracování obecně:

- 1) Správnost, úplnost, aktuálnost a relevantnost některých podkladů lze jen velmi obtížně hodnotit s ohledem na množství a nepřehlednost zdrojů informací, rozsah území, složitost problematiky a čas vymezený zpracovatelům SEA. V tomto ohledu lze tedy mít pochybnosti a nejistoty.
- 2) PKSOPKP obsahuje jen velmi málo kvalitativních či kvantitativních ukazatelů („tvrdých“ dat) současného stavu ve sledovaných (cílových) oblastech a neobsahuje

žádné ukazatele cílového stavu. Přitom lze s ohledem na zaměření PKSOPKP předpokládat, že jsou-li v mnoha ohledech shodné cíle, budou shodné i sledované ukazatele. K řešení problematiky stanovení monitorovacích ukazatelů vlivu koncepce na životní prostředí lze tedy přistoupit tak, že je stanovíme prostřednictvím vybraných referenčních hlavních nebo dílčích cílů. Tyto ukazatele přitom mohou být různého druhu, např.:

- pozitivní /negativní
 - kvalitativní /kvantitativní
- 3) S ohledem na výše uvedený nedostatek PKSOPKP (velmi málo ukazatelů současného stavu, natožpak cílového stavu) bude zapotřebí kritéria a zejména hodnoty parametrů stanovit dodatečně. Níže uvedený návrh je zapotřebí považovat za předběžný a orientační. V příštím období bude nutno jej rozpracovat z hlediska metodiky sledování a hodnocení jednotlivých indikátorů.
- 4) Formální chyba: v seznamu cílů PKSOPKP je cíl O.3. uveden 2x.

Problémy při zpracování v jednotlivých oblastech:

ÚSES

- Chybí údaj v % o poměru funkčního a nefunkčního ÚSES (ev. i v detailnějším rozdělení dle hierarchické úrovně).
- Nesoulad čísel v textu a údajů na výkresech (str. 68 I. části a výkresy č. 13, 14, 15, 16). Pokud jsou čísla udávána s přesností na 3 desetinná místa, tak by se neměla významně lišit.
- Výkresy č.11-16: vyjádření funkčnosti a nefunkčnosti ÚSES mohlo být barvou (červená /zelená), vyjádření úrovně (nadregionální /regionální /lokální) šrafovou, výkresy by měly vyšší vypovídací schopnost a výkres č.17 (rozlišení funkčních a nefunkčních částí ÚSES) by nebyl zapotřebí.

Přírodní parky

- V souvislosti s rozsáhlým rozbořem připravované CHKO Dolní Povltaví chybí zmínka o stejnojmenném vyhlášeném PŘP, uvedení souvislosti s původním návrhem a aktuální stav přípravy CHKO (uvažuje se dále /bylo ustoupeno) včetně zdůvodnění.

Významné krajinné prvky

- Ve výkrese č.22 jsou již registrovaná VKP i potenciální VKP označena jednotně, nelze odlišit.
- Jak se liší náplň výkresu č. 29 Lokality vysoké až mimořádné hodnoty a výkres č. 30 přírodovědně hodnotné lokality? Jsou mezi přírodovědně hodnotnými lokalitami i takové, které jsou potenciálními VKP? Které názvy přírodovědně hodnotných lokalit jsou platné (velký rozdíl mezi uvedenými v textu, str. 77/I. část a ve výkrese č. 30, podle názvu nelze nalézt).
- Výkres č. 30 nevyjadřuje vyhodnocení střetů s rozvojovými záměry, jak je uvedeno v textu, ale pouze znázorňuje jednotlivé plochy.

Vodní ekosystémy

- Chybí přehled nejcennějších lokalit vodních toků.
- Chybí mapa přírodní hodnoty vodních ekosystémů (tedy tekoucích i stojatých vod).
- Chybí podrobnější údaje o konkrétních plochách stojatých vod.
- Chybí mapové znázornění lokalit chráněných dle Ramsarské úmluvy.

Zemědělské ekosystémy

- Chybí analýza poměru zemědělského hospodaření intenzivní/extenzivní a nástin žádoucího stavu.
- Chybí údaje o kontaminaci zemědělských půd.
- Chybí více informací o problematice ekologického zemědělství, agroturistiky.

Zvláště chráněná území

- V žádném výkrese není uveden zakres hranice CHKO Český kras.
- Není zřejmé, na základě čeho je uvedeno, že přírodní park Prokopské a Dalejské údolí odpovídá svými přírodními hodnotami kategorii CHKO?

Soustava NATURA 2000

- Problematika je smíšená s oblastí maloplošných ZCHÚ.
- Komentář a doporučení viz příloha naturové hodnocení, kap. 4. Hodnocení vlivů.

Přírodní rozmanitost území (ekosystémová divezita)

- Údaj o biomonitoringu 29 přírodovědně hodnotných území zní nevěrohodně, zvláště je-li biomonitoringu věnována další kapitola (sledování celkem 5 lokalit). Nezaměňovat pravidelnou inventarizaci či monitoring za biomonitoring (sledování bioindikačních druhů se známou a výraznou odpovědí na určitý podnět).
- Není zřejmé, proč je legenda vegetační mapy tak rozsáhlá (66 položek), když se ve výkrese č. 31 se nachází pouze 22 jednotek. Předpokládá se jejich nalezení v budoucnu? Legenda sama je velmi heterogenní (jednotky od kultur po fytocenologické jednotky).
- V části textu věnované vegetační mapě je uvedena zmínka o přechodně chráněných plochách, což může vytvářet mylnou představu, že se týká pouze ochrany vegetace (statut přechodně chráněných ploch má širší působnost).

Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

- Stav a počet zvláště chráněných území je řešen k 31. 12. 2005 což jsou vzhledem k roku zpracování koncepce 2007 údaje neaktuální, doporučujeme aktualizovat.

Invazní druhy

- Chybí bližší specifikace významných invazních a expanzivních druhů v Praze, jejich rozšíření, způsob boje proti nim a průběžné výsledky.

Památné stromy

- Chybí bližší specifikace navrhovaných památných stromů a důvod jejich ochrany.

9. Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu koncepce na životní prostředí

Nebyly stanoveny žádné monitorovací ukazatele vlivu koncepce PKSOPKP na životní prostředí.

10. Popis plánovaných opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce

Opatření navržená PKSOPKP:

Zpracovatel PKSOPKP nepředpokládá žádné negativní vlivy koncepce na životní prostředí, a proto nenavrhuje opatření k jejich předcházení.

Opatření navržená zpracovatelem SEA:

Zpracovatelé SEA také nenavrhují žádná opatření, neboť byly nalezeny pouze kladné potenciální vlivy.

11. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektu

Tab. 11.1 Monitorovací ukazatele (indikátory) vlivu koncepce na životní prostředí.

Referenční cíl:	Číslo indikátoru	Indikátor (ukazatel)	Parametr (jednotka)	Kritéria		
				Současný stav	Cílový stav	Rok dosažení cílového stavu
Zastavení poklesu biodiverzity	1	Počet ZCHÚ	ks			
	2	Rozloha ZCHÚ	ha			
	3	Natura 2000 Počet typů stanovišť (celkem, z toho prioritní)	ks			
	4	Natura 2000 Rozloha stanovišť (celkem, z toho prioritní)	ha			
	5	Natura 2000 Počet druhů (celkem, z toho prioritní)	ks			
	6	Natura 2000 Počet jedinců populace(celkem, z toho prioritní)	ks			
	7	Městská biodiverzita Typ a počet ohrožených druhů, typ a počet druhů ptáků a jiných relevantních druhů	ks			
	8	Počet vyskytujících se ZCHD rostlin	ks			
	9	Počet vyskytujících se ZCHD živočichů	ks			
	10	Rozloha chráněného území a efektivní management	% existence funkčního plánu péče (ano/ne)			
	11	Počet vyskytujících se autochtonních druhů ryb	ks			
	12	Počet vyskytujících se autochtonních druhů obojživelníků	ks			
	13	Počet lokalit s výskytem křídlatky japonské, sachalinské, české a dalších nepůvodních invazních druhů	ks/ha			
Environmentálně příznivé využívání krajiny	14	Podíl urbanizovaných / zastavěných ploch z celkové rozlohy správního území obce.	%			
	15	Dostupnost všech prostranství bez ohledu na rozlohu	% obyvatel			
	16	Podíl urbanizovaného území určené územním plánem k přestavbě z celkového území urbanizovaných / zastavěných ploch.	%			
	17	Podíl obyvatel města bydlících ve vzdálenosti do 300 m od veřejného prostranství většího	% obyvatel			

		než 5000 m ² .				
	18	Rozloha zastavěných údolních niv (s výjimkou VH a obdobných staveb)	ha			
	19	Rozloha území určených k rozlivům povodní	ha			
	20	Retenční objem v územích určených k rozlivům povodní	m ³			
	21	Počet retenčních nádrží a poldrů využitelných i pro ochranu přírody (např. s mokřadem, apod.)	ks			
	22	Retenční objem v retenčních nádržích a poldrech využitelných i pro ochranu přírody (např. s mokřadem, apod.)	m ³			
Ochrana neobnovitelných přírodních zdrojů	23	Udržitelné využívání půdy	Rozloha (%) různě využívaných ploch (uměle vytvořená, opuštěná a kontaminovaná půda, urbanizovaná půda, obnova městské půdy, chráněné oblasti)			
	24	Zábor ploch/konzumace prostoru.	ha			
Péče o vodní a mokřadní ekosystémy, revitalizace vodních biotopů	25	Počet evidovaných mokřadů (Ramsar)	ks			
	26	Rozloha dochovaných mokřadů (Ramsar)	ha			
	27	Počet přírodních nebo přírodě blízkých ploch stojatých vod	ks			
	28	Rozloha přírodních nebo přírodě blízkých ploch stojatých vod	ha			
	29	Délka přírodních nebo přírodě blízkých říčních tepen	km			
	30	Délka přírodních nebo přírodě blízkých ostatních toků	km			
Ochrana povrchových a podzemních vod	31	Počet parametrů ve IV. a V. třídě jakosti vody v říčních tepnách (4 uváděné profily)	ks			
	32	Délka toků se IV. a V. třídou jakosti vody	km			
	33	Rozloha zpevněných ploch s použitým systémem zasakování dešťových vod a obdobnými opatřeními	ha			

12. Vlivy koncepce na veřejné zdraví

Při zpracování vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl zaznamenán žádný negativní vliv PKSOPKP na veřejné zdraví, a proto nebyly zpracovány žádné další odborné posudky.

Jak vyplývá z cílů a principů i ze samotné povahy této koncepce je zřejmé, že cílem je zlepšení současného stavu přírody a krajiny, která je nedílnou součástí zdravého životního prostředí člověka. Proto se nepředpokládá žádný potenciální negativní vliv na veřejné zdraví.

Vliv PKSOPKP na celkovou kvalitu životního prostředí bude jednoznačně pozitivní a z toho lze odvodit i pozitivní ovlivnění veřejného zdraví.

V souvislosti s cíli PKSOPKP je plánovaná také výsadba nových ploch zeleně. Jedním z přímých vlivů na lidské zdraví souvisí s alergenními až toxickými vlastnostmi některých dřevin. Výsadba takových taxonů stromů a keřů se obecně nedoporučuje všude tam, kde se nachází převážně citlivější věkové skupiny obyvatel (děti – dětská hřiště, koupaliště, předškolní a školní zařízení, senioři – parky, areály nemocnic, atd.)

V následujícím výčtu uvádíme nejčastější pylové alergen. Jejich výsadby v městském prostředí volíme jen omezeně a negativní působení těchto druhů zmírňujeme vhodnými opatřeními (pravidelné kosení trávy, kropení ulic).

Stromy: bříza, habr, jírovec, dub, cypřiš, javor, jasan, buk, kaštanovník, líska, ořešák, olivovník, jilm, topol, platan, lípa.

Trávy: pýr, srha, kostřava, medyněk, jílek, kukuřice, lipnice, bojínek, rákos, psárka.

Byliny: pelyněk, řepka, hořčice, tolice vojtěška, drnavec, jitrocel, sedmikráska, jetel.

13. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů

PKSOPKP je koncepční materiál s krajskou působností, který má prostřednictvím vytyčených cílů, opatření a úkolů významně přispět k uchování a zlepšení stavu přírody a krajiny na území hl.m. Prahy.

PKSOPKP je rozčleněna na 4 části: I. Rozborová část (analytická), II. Návrhová část, III. Grafické přílohy a IV. Podkladové studie (hodnotící problematiku ochrany přírody a krajiny z hlediska urbanismu).

Zpracování koncepce vychází z podrobné analýzy současného stavu, vytyčení problémových oblastí řešeného území a z rozboru problematiky jednotlivých řešených oblastí (ÚSES, krajinný ráz, přírodní parky, VKP, druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, celoměstský systém zeleně, zásady podpory realizace zeleně v jednotlivých pásmech sídelního útvaru, vodní, lesní a zemědělské ekosystémy, zvláště chráněná území, soustava NATURA 2000, ekosystémová diverzita, zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, invazní druhy a památné stromy).

Na základě zjišťovacího řízení dle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí bylo rozhodnuto, že PKSOPKP podléhá povinnosti posouzení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (tzv. SEA).

Strategické posouzení vlivů (SEA) je proces, který zkoumá, zda realizace navrhovaných činností může mít potenciální kladný či záporný vliv na životní prostředí a zdraví obyvatel. V případě, že nebyl dostatek informací pro zodpovědné posouzení je toto zjištění konstatováno a v doporučení je uvedeno, že daná otázka musí být posouzena např. v následujících fázích (např. naturovým hodnocením). Cíle, opatření a úkoly mohou být krátkodobé, střednědobé až dlouhodobé.

K vyhodnocení vlivů PKSOPKP bylo stanoveno 16 referenčních cílů, vycházejících především z aktualizované Státní politiky životního prostředí České republiky (SPŽP). Hodnoceny byly samostatně všechny navrhované cíle, opatření a skupiny opatření. Charakter a intenzita vlivu byl vyjádřen následující stupnicí:

- 2 potenciálně velmi negativní vliv
- 1 potenciálně negativní vliv
- 0 nemá žádný potenciální vliv
- +1 potenciálně pozitivní vliv
- +2 potenciálně velmi pozitivní vliv
- ? hodnocení nelze provést vzhledem k nejistotám nebo nedostatku informací

Z hodnocení vyplynulo, že jsou očekávány pouze kladné vlivy PKSOPKP v různé intenzitě.

Pro zjištění reálného dopadu koncepce na životní prostředí byl navržen soubor kritérií pro výběr projektů.

Výsledkem hodnocení bylo zjištění, že PKSOPKP nebude mít významný negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví a že bude naplněn očekávaný cíl koncepce, kterým je významně přispět ke zlepšení ochrany přírody a krajiny na území hl.m. Prahy

14. Souhrnné vypořádání vyjádření obdržených ke koncepci z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví

- viz příloha

15. Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci

15.1. Závěr SEA hodnocení

Posuzovaná koncepce Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze (PKSOPKP) splňuje všechny požadavky kladené na tento typ dokumentu, vychází z požadavků především Státní politiky životního prostředí ČR (SPŽP) a dalších regionálních dokumentů.

Dokument poskytuje obšírnou analýzu výchozí situace a uvádí strategii hlavních priorit. Vytyčené problémy jsou pak v návrhové části rozpracovány do cílů, opatření a úkolů. V důsledku jejich realizace je očekáván kladný celkový vývoj řešené oblasti ochrany přírody a krajiny na území hl.m. Prahy.

Posouzení vlivů PKSOPKP na životní prostředí a veřejné zdraví bylo provedeno v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb. v platném znění a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 tohoto zákona.

Vlastní vyhodnocení potenciálních vlivů PKSOPKP bylo provedeno prostřednictvím 16 referenčních cílů vycházejících z aktualizované SPŽP.

Pro zjištění pozitivního reálného dopadu koncepce na životní prostředí byly navrženy indikátory (kritéria).

Na základě provedeného posouzení vlivů PKSOPKP na životní prostředí a veřejné zdraví lze konstatovat, že nebyly nalezeny žádné potenciální významné negativní ani negativní vlivy PKSOPKP na životní prostředí a veřejné zdraví.

Předpokládá se tedy, že koncepce naplní očekávaný cíl, tedy že významně přispěje ke zlepšení ochrany přírody a krajiny na území hl.m. Prahy.

15.2. Doporučení SEA hodnocení

Zpracovatelé SEA navrhnou následující doporučení, která by v dalším období měla navázat na PKSOPKP:

ÚSES

- Doporučujeme prověřit, zda nebude rekreačním využitím ohrožena funkčnost ÚSES (prostorové parametry, funkční návaznost) z důvodu uváděné rekreace na biokoridorech zájímající 53,4 % plochy ÚSES

Krajinný ráz

- V rámci územně analytických podkladů vyhodnotit území hl.m. Prahy z hlediska krajinného rázu.

Přírodní parky

- Pro přírodní parky stanovit ochranná pásma dle stavebního zákona.
- Neusilovat o paušální zvýšení statusu ochrany stávajících přírodních parků či jejich převedení na jinou formu ochrany (zde CHKO). Přírodní parky mají jiný účel vyhlášení než CHKO.

Celoměstský systém zeleně

- Důsledně chránit plochy zeleně, zejména v kompaktní zástavbě.

Vodní ekosystémy

- Doplnit odvodnění mezi referenční cíle, provést vyhodnocení návrhů PKSOPKP v souvislosti s odvodněním a případně navrhnout opatření k eliminaci negativních dopadů.
- Doplnit chybějící návrh indikátorů a jejich kvantifikace v současném i cílovém stavu ve sledovaných oblastech např. dle návrhu obsaženém v kap. 9.
- Provést rozbor problematiky meliorací (závlah a odvodnění) zemědělských pozemků, neboť tyto mohou mít závažné negativní vlivy na více sledovaných parametrů vodních ekosystémů, případně uvést návrhy opatření k eliminaci negativních dopadů.
- při zpracování vodohospodářských koncepcí a projektů řešit problematiku komplexně ve vzájemně provázaném systému technických a biologických (ekologických) aspektů a dostatečnost tohoto řešení kontrolovat a vymáhat ze strany zadavatelů;
- přírodní aspekty respektovat i při formulaci podmínek užití vymezených záplavových území a při zpracování Plánů oblastí povodí (požadavky na kácení dřevin v záplavových území lze považovat za neopodstatněné, apod.),"

Zemědělské ekosystémy

- Doporučujeme rozpracování problematiky kontaminace zemědělských půd (poškození imisemi, staré průmyslové a jiné zátěže - plochy kontaminované ropnými látkami atd.).
- Doporučujeme rozpracování problematiky tzv. alternativních způsobů hospodaření na zemědělské půdě a možností jejich propagace (ekologické zemědělství, pěstování energetických plodin, agroturistika, chov koní pro rekreační využití a hipoterapii, atd.).

Zvláště chráněná území

- Prověřit adekvátní formu ochrany vybraných přírodovědně cenných území vhodných k vyhlášení jako ZCHÚ, popř. k registraci jako VKP aj.

Soustava NATURA 2000

- Prosazovat a uplatňovat Pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy NATURA 2000.

Přírodní rozmanitost území (ekosystémová diverzita)

- Vzhledem k převoditelnosti fytoecologických jednotek na biotopy (Katalog biotopů, M. Chytrý, T. Kučera, M. Kočí 2001) by bylo vhodné porovnat výsledky mapování biotopů a vegetační mapu. V případě zjištěné kompatibility pak doporučujeme dále

využívat výsledků pravidelných aktualizací mapování a inventarizace území soustavy Natura 2000.

Invazní druhy

- doplnit možnosti boje s invazními a expanzivními druhy na území hl.m. Prahy, např.:
 - a) prevence zavlečení + kontrola potenciálních ohnisek (nádraží, rumišť, černé skládky, včasné osévání volných ploch).
 - b) regulace (likvidace):
 - začít s likvidací ohniska co nejdříve (chemicky Roundap, mechanicky kosením, vytrháváním, pastvou, vypalováním atd.)
 - provádět zásahy důsledně, aby na ploše nezůstaly žádné exempláře
 - biomasu pokud možno spálit, nekompostovat (hrozí riziko dozrání semen)
 - zásah nejlépe v době květu (před dozráním semen)
 - hledat a likvidovat další populace proti i ve směru šíření, likvidovat přednostně výše po toku, opačně je to neefektivní pro neustálý přísun diaspor, úlomků atd.,
 - monitorovat ohniska a zásahy opakovat

15.3. Návrh stanoviska ke koncepci

STANOVISKO

Odboru ochrany prostředí MHMP
podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona
č. 93/2004 Sb. a zákona č. 163/2006 Sb.,
k návrhu koncepce

„Prognóza koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Prahy“

Předkladatel koncepce: Magistrát hlavního města Prahy

Zpracovatel koncepce: U-24, s.r.o., Atelier pro urbanismus a územní plánování, Praha

Zpracovatel posouzení: LÖW & spol., s.r.o.,
Doc. ing.arch. Jiří Löw, držitel autorizace ke zpracování dokumentace a posudku podle §19
zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, č. osvědčení č.j. 3745/595/OPV/93 ze
dne 22.6.1993.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce podle přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb. ve znění zákona č. 93/2004 Sb.
o posuzování vlivů na životní prostředí zahájilo proces zjišťovacího řízení, které bylo
zahájeno dne 16.6.2006 zveřejněním oznámení koncepce na úřední desce Magistrátu hlavního
města Prahy a v Informačním systému SEA a rozesláním oznámení
koncepce dotčeným orgánům státní správy a dotčeným obcím. Zjišťovací řízení bylo
ukončeno dne 21.7.2006 předáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí, zpracovaném v rozsahu
přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění byl OOP MHMP předložen dne
..... a po kontrole náležitostí byl dne zveřejněn v Informačním systému SEA
a rozeslán dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. Veřejné
projednání „Prognóza koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Prahy“ včetně
vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí se konalo dne v Zápis
z veřejného projednání obdržel OOP MHMP dne

STRUČNÝ POPIS KONCEPCE

Prognóza koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Prahy je koncepční materiál
s působností na území hlavního města Prahy (mimo CHKO Český kras), který má pomoci
vytyčených cílů, pravidel a opatření přispět k uchování a zlepšení stavu přírody a krajiny.
Posláním Koncepce je zachování a zlepšení stavu přírody a krajiny.

Koncepci zpracoval Atelier pro urbanismus a územní plánování, U-24, s.r.o. Praha s dalšími
kooperujícími subjekty.

Výchozím dokumentem pro zpracování koncepce ochrany přírody a krajiny je Státní program ochrany přírody a krajiny ČR, schválený usnesením vlády č. 415 ze dne 17. června 1998. Státní program ochrany přírody a krajiny ČR vychází z principu, že zachování a obnova biodiverzity a ekologické stability krajiny je základem trvale udržitelného hospodaření v krajině a předpokladem udržení ekologicky vyváženého stavu s respektováním měnících se podmínek prostředí. Státní program ochrany přírody a krajiny ČR definuje systém střednědobých a dlouhodobých cílů, pravidel a opatření, která mají přispět ke zlepšení současného stavu přírody a krajiny.

Základním podkladem pro tvorbu vlastní koncepce je analýza stávajícího stavu přírodního prostředí včetně jeho vývoje a vyhodnocení účinnosti dosavadních nástrojů ochrany přírody a krajiny. Analytická část koncepce podává přehled o současných problémech ochrany přírody a krajiny v jednotlivých oblastech. Obsahuje také přehled všech zvláště chráněných území, zvláště chráněných rostlin a živočichů, evropsky významných lokalit na území hlavního města Prahy a dalších relevantních údajů.

Na základě tohoto rozboru byla zpracována návrhová část koncepce. Návrhová část formuluje dlouhodobé a střednědobé cíle v oblasti ochrany přírody a krajiny, které bude hlavní město Praha v samostatné působnosti podporovat a prosazovat. Cíle jsou pak rozpracovány do podrobnosti úkolů a opatření. Shrnuty jsou možnosti zdrojů financování pro jednotlivá opatření a úkoly.

STRUČNÝ POPIS POSOUZENÍ:

Proces strategického posuzování (SEA) je nástrojem k posuzování vlivů koncepcí, plánů, programů a dalších strategických dokumentů na životní prostředí. Metodika a cíle procesu SEA vycházejí ze Směrnice EU 2001/42/EC o posuzování vlivů některých plánů a programů (koncepcí) na životní prostředí.

Posouzení vlivů Prognóza koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Prahy na životní prostředí a veřejné zdraví bylo provedeno v souladu se zákonem a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb. v platném znění.

Dle metodických pokynů k procesu SEA byla analýza stavu životního prostředí na území hl.m. Prahy včetně rámcové identifikace hlavní problémů životního prostředí ve vztahu k oblasti ochrany přírody a krajiny a stanovení referenčních cílů pro vyhodnocení vlivu koncepce na životní prostředí. Při vyhodnocení nebyl zaznamenán žádný velmi významný negativní vliv referenční cíle životní prostředí. Pro zajištění pozitivního reálného dopadu předkládané koncepce na životní prostředí byl navržen soubor indikátorů vztahujících se k identifikovaným vlivům (v pozitivním smyslu vlivu koncepce na životní prostředí).

Jak vyplývá již ze samotné povahy koncepce ochrany přírody a krajiny, i z vlastních cílů a principů koncepce, lze konstatovat, že nebude mít žádný významný negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví. Její vliv na celkovou kvalitu životního prostředí bude realizací jednoznačně pozitivní. Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Prahy je koncipována v souladu s hlavními referenčními cíli ochrany životního prostředí i v souladu s existujícími a schválenými koncepčními dokumenty na úrovni EU, ČR a hl. m. Prahy. Předloženou koncepci lze doporučit k realizaci a vydat souhlasné stanovisko.

Závěry posouzení:

Odbor ochrany prostředí Magistrátu hlavního města Prahy jako příslušný orgán podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění na základě návrhu koncepce, zpracovaného posouzení koncepce, vyjádření dotčených orgánů státní správy, dotčených územně samosprávných celků a veřejnosti a výsledků veřejného projednání vydává:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Prognóza koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Prahy“

Podmínky souhlasného stanoviska:

Ing. arch. Jan WINKLER
Ředitel odboru ochrany prostředí